

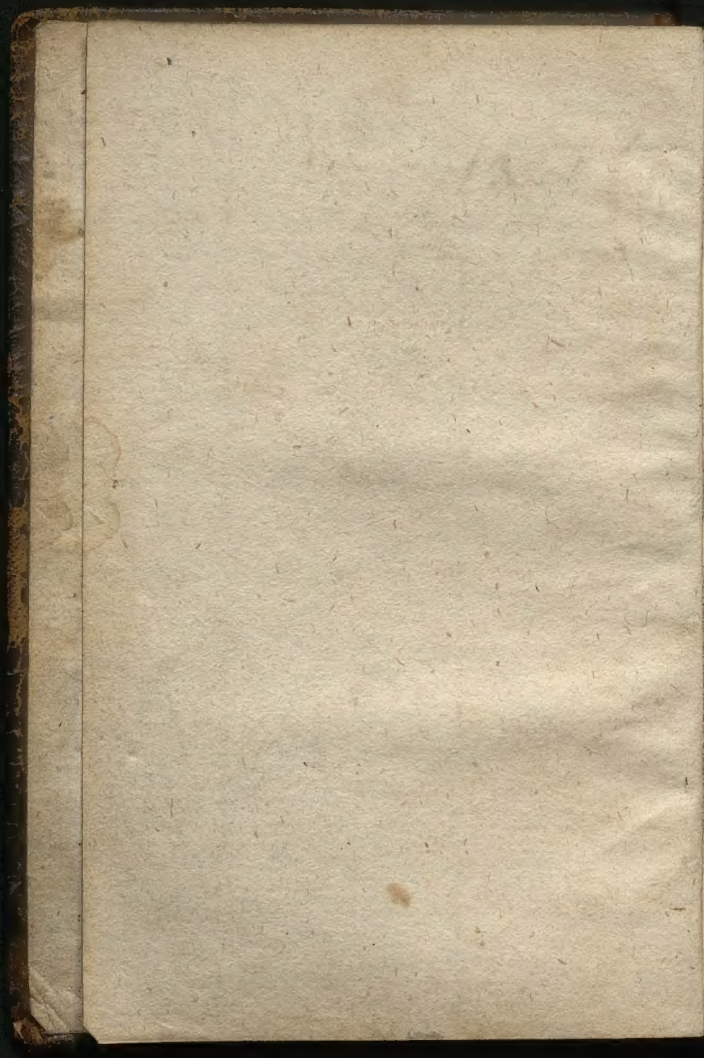
7th

Feeling

10.266 I

1888. a. 299.

H. Proxmire

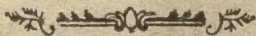
DE
SACRIFICIO
MISSÆ,
TRACTATUS
ASCETICUS.

*Continens Praxim attente devote, &
revèrenter celebrandi.*

AUCTORE
Em. D. JOANNE BONA,
S. R. E. Tituli S. Bernardi ad Ther-
mas Presbytero Cardinali, Ordinis
Cisterciensis.

Juxta Exemplar Romæ editum.

Superiorum permiffu.

WRATISLAVIAE

Typis JOANN. FRANC. KREUZER, Reverendissimi
& Celsissimi Principis ac Episcopi Wratisl.
Typogr. aulici. 1782.

AD
SACERDOTES,
DE
USU ET SCOPO
HUIUS LIBELLI.
PRÆMONITIO.

Paucis te in hoc vestibulo sistam, quis-
quis es Christi Sacerdos, qui hanc
meam lucubrationem evolvere digna-
beris, ut in ea edenda propositum meum,
ejusque scopum & usum noscas. Cum
primum Sacerdotio initiatus fui, illud

proutinus animo versare capi, quam ardua res esset suscepto ministerio rite fungi, & ipsum Dei Filium pro meis & aliorum peccatis incruento sacrificio quotidie immolare. Aetus igitur conscientiae stimulis, Sanctorum Patrum & recentiorum fere omnium, qui de Missa sancte celebranda aliquid ediderunt, scripta percurrrens, plura ex illis documenta excerpti, quibus in unum congestis, paucisque de meo additis hoc opusculum composui, quod amicis impellentibus multos post annos publici juris facio. Et primo quidem de ipso sacrificio, ejusque valore & fructibus quaedam generaliter praeMITTO. Secundo de his ago, quae ad rite & pie celebrandum Sacerdoti necessaria sunt. Tertio de antecedentibus Missae celebrationem, & de proxima ad eam praeparatione. Quarto de ipsa celebratione. Demum de his quae sacro absoluto facienda sunt,

Inserui aliquot orationes & exercitia pro me, meique similibus adhuc in limine perfectionis hærentibus, quibus si quis assueverit, à distractionibus præservari, Deique amore succendi facile poterit. Alios autem, qui in altiori gradu sunt constituti, sublimiores exercitationes Spiritus sancti unctio docebit.

Porro hæc exercitia non eo consilio descripta sunt, ut singulis diebus à Sacerdote rem divinam acturo peragantur; sed legendus aliquoties libellus est, donec documenta in eo tradita bene animo percipiantur, & voluntas piis affectibus imbuatur: tum ea quisque feliget, quibus se magis affici senserit; & quoties celebrare voluerit, aliqua ex illis pro suo arbitrio, & devotione assumet.

Terret quosdam prolixitas, sed inexpertos, qui tandem usu & exercitatione edocti, quæ prius ardua & operosa

6 PRÆMONITIO AD SAC.

putabant, expeditissima esse, minimique negotii experiuntur. Velocius enim mens operatur quam lingua; & quæ nonnisi longo sermone explicari possunt, unico mentis actu concipiuntur. Plura docebit usus, Deo juvante, cujus gratia ut mihi & omnibus, qui hoc meo labore uti voluerint, uberrime aspiret, enixe deprecor, sed mihi præcipue, ne forte cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.

DE
SACRIFICIO MISSÆ
TRACTATUS
ASCETICUS.

C A P U T I.

Quædam præmittuntur de ipso
Missæ Sacrificio.

§. I.

Quale Sacrificium sit Missa:

Quainvis in lege veteri plura fuerint sacrificia, in nova tamen unicum est, quod omnium legalium hostiarum differentiam tanto perfectius complectitur, quanto

excellentiſſior, Deoque acceptabiliſſior eſt viſtīma, quæ in eo immolatur. Eſt igitur Miſſa ſacrificium latreuticum, ſive honorarium oblatum Deo ad ſummum & ſupremum cultum, atque honorem ipſi exhibendum, tanquam primo principio & ultimo fini noſtro, in proteſtationem infinitæ ejus excellentiæ, domini, & majeſtatis; noſtræque ab eo dependentiæ, ſervitutis, & ſubjectionis. Eſt Euchariſticum in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis naturæ, gratiæ, & gloriæ collatis & conferendis ab ipſo Deo, ut ſummo benefactore. Eſt propitiatorium & ſatisfactorium pro peccatis & pœnis debitis; applicat enim omnibus, pro quibus offertur, vim & virtutem ſacrificii Crucis; imo eſt idem ſacrificium quoad ſubſtantiam, eadem hoſtia, idem principalis offerens, licet diverſo modo offeratur. Ideo vero propitiatorium dicitur, quia hac oblatione placatus Dominus gratiam & donum pœnitentiæ peccatoribus non ponentibus obicem concedit: Pœnas item peccatis debitas relaxat, quia per ipſum applicatur ſacrificium Chriſti, qui pro peccatis totius mundi in Cruce ſatisfecit. Eaſdem pœnas remittit deſunctis exiſtentibus in purgatorio, quia ad eum quoque finem à Chriſto inſtitutum eſt; ut conſtat ex poteſtate, quæ confertur Sacerdotibus in ordinatione, offerendi
pro

pro vivis & defunctis: nec potest hoc effectu carere, quia ex parte ipsorum nullus obex esse potest. Porro in illis, pro quibus tantum offertur, sive vivis, sive defunctis, tanta erit pœnæ remissio, quantam Christus ex sua misericordia taxavit. Licet enim res, quæ offertur sit infiniti valoris, nostra tamen oblatio non nisi finitum habet effectum, ut communiter docent Theologi. In iis vero qui simul etiam offerunt, augetur pro cujusque effectu & devotione. Denique quia Christus non solum nobis remissionem peccatorum, sed alia quæcunque beneficia promeruit, idcirco hoc sacrificium est etiam omnium bonorum impetratorium, spiritualium quidem primo & per se, temporalium vero secundario, & quatenus ad spiritualia conducunt. Sed quia ex se vim habet duntaxat impetrandi in genere, ut aliquid determinatum impetretur, debet ad illud offerentis intentio specialiter applicari. Ad impetrandum autem pro Ecclesia, semper intervenit ejusdem Ecclesiæ intentio, præsertim quoad ea quæ in orationibus Missæ à Deo petuntur: nam ipsa quoque Ecclesia est offerens in persona sui Ministri.

§. II.

De his, qui offerunt hoc sacrificium.

Primum & præcipuum inter offerentes locum obtinet Christus, qui solus potuit acceptabile sacrificium offerre Patri, quod quia quotidie offert per Sacerdotes ministros suos, ideo dicitur sacerdotium habere sempiternum, sicut scriptum est: *Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.* Non solum autem ex eo est offerens quod illud instituerit, quodque ei vim totam ex meritis suis contulerit; sed ex eo præcipue, quod Sacerdos in persona ejus, & tanquam Minister ac legatus ipsum repræsentans sacrificat, ut constat ex verbis consecrationis, non enim dicit, Hoc est corpus, vel Hic est sanguis Christi; sed Hoc est corpus meum, Hic est sanguis meus. Christus igitur, simul cum Sacerdote idem sacrificium Deo Patri pro hominibus offert: & ex ejus persona, cujus purissima sanctitas & dignitas infinita est, semper hoc sacrificium mundum est & gratum Deo, quamvis à Ministro peccatore offeratur.

Alter offerens est ipsa Catholica Ecclesia, cujus Sacerdos Minister est, & in ea omnes fideles non excommunicati, qui etiam aliqua ratione sunt offerentes per Sacerdotem non
tan-

tanquam per Ministrum, sed tanquam per Legatum seu mediatorem. Nam sicut tota Respublica dicitur agere quicquid ejus nomine Legatus suus agit: sic omnes Catholici dicuntur sacrificare, quia ipsorum nomine in persona totius Ecclesiæ Sacerdos sacrificat. Non tamen omnes eodem modo: sed quidam habitualiter tantum, illi nimirum qui nec adsunt sacrificio, nec cogitant de illo; quia tamen uniti sunt toti Ecclesiæ per charitatem, censentur habitualiter idem facere quod illa facit. Alii causaliter, jubendo & curando ut quis sacrificet, quod maxime contingit in dantibus ad hoc eleemosinam. Alii demum actualiter, qui sacrificio actu interfuerunt.

Tertius offerens & proprius minister hujus sacrificii est sacerdos legitime ordinatus, cujus tam firma & immobilis potestas est, ut etiam in hæresim lapsus, suspensus, depositus, degradatus, sive excommunicatus valide hoc Sacramentum conficiat & offerat, licet illicitè, dummodo legitimam materiam & formam adhibeat. Nec valor sacrificii minuitur, etsi Sacerdos pessimus, aut ab Ecclesiâ præcisus sit: non enim fructus ex qualitate Ministri, sed ex Christi institutione dependet.

§. III.

De vi effectiva hujus sacrificii.

Duplex spectari potest in hoc sacrificio vis effectiva, una quam dicunt Theologi ex opere operato, independenter à merito & dignitate Ministri: altera quam vocant ex opere operantis, dependenter nimirum ab ipso operante, ejusque merito & bonitate, atque ab ipso pretium & virtutem accipiens. Primum effectum ex opere operato plures Theologi docent, nec Sacerdotem percipere ut offerens est, nec fideles quatenus sunt offerentes, sed quatenus pro ipsis offertur: hunc enim effectum sacrificium istud non habet: nisi pro iis, pro quibus est institutum, & eo modo quo institutum fuit: est autem institutum ut pro hominibus offeratur, & ut illis dumtaxat profit, pro quibus offertur: cumque sit applicativum virtutis sacrificii Crucis, non causat nisi in subjecto, cui talis virtus applicatur; id autem fit ab offerente, qui determinat oblationem pro tali persona. Constans semper fuit Catholicorum sententia, habere hoc infallibiles & determinatos effectus ex opere operato, nisi ille pro quo offertur obicem ponat, remissionem videlicet alicujus pœnæ peccatis jam remissis debitæ, vel donum ali-

alicujus gratiæ prævenientis ad obtinendam commissorum remissionem. Quod vero attinet ad vim impetrativam, eam non esse infallibilem quotidiana probamus experientia, non enim omnia quæ petimus, & propter quæ sacrificium offertur, semper impetramus. Provenit hoc ex natura impetrationis, quæ requirit libertatem in dante, adeo ut possit pro suo arbitrio negare vel concedere quæ petuntur. Petimus enim proposito aliquo motivo, quo putamus posse Deum moveri ad aliquid faciendum, sed ex eo non arctatur, vel propter pactum, vel propter institutionem ad concedendum. Deinde non impetramus, nisi voluntas nostra, respectu rei, quam petimus, sit conformis voluntati Christi, quæ cum nobis ignota sit, ei non possumus nos conformare. Certum nihilominus est non carere sacrificium hoc effectu, quia tametsi id præcise Deus non concedat quod postulamus; aliud tamen tribuit, quod hic & nunc magis judicat expedire.

Quoad alterum effectum ex opere operantis duo sunt capita, ex quibus augeri potest. Primum est bonitas & dignitas operantis, procedens ex habitu gratiæ sanctificantis & virtutum, quæ gratiæ annexæ sunt: nam quo sanctior est Sacerdos & gravior Deo, eo magis acceptabiles erunt ejus preces & ob-

lationes. Secundum est actualis devotio, qua sacrificium offertur; nam quo major illa est, eo amplius ipsum prodest. Sicut enim alia opera bona à justo facta eo magis sunt meritoria & impetratoria, plusque valent ad satisfactionem & remissionem pœnæ, quo perfectius & ferventius fiunt: ita hoc sacrificium, sive spectetur ut est sacrificium, sive ut est Sacramentum quo ferventius peragitur & suscipitur; eo magis augetur meritum, magisque prodest pro se offerentibus & suscipientibus, & illis pro quibus offertur. Ideo satagere debet Sacerdos, ut sit Deo valde gratus, & continua virtutum heroicarum exercitatione crescat apud illum in gratia & sanctitate, semperque celebret cum ingenti fervore & devotione: sic enim fiet, ut tam ipse quam alii pro quibus offert, plures & efficaciores sacrificii effectus ex opere operantis consequantur.

§. IV.

De valore & fructibus sacrificii.

Quamvis nonnulli ex Theologis existimarent, hoc sacrificium ex opere operato valorem sive efficaciam intensive infinitam habere, eo quod sit idem quoad substantiam
eum

Cum sacrificio Crucis, resque oblata, corpus scilicet & sanguis Christi, sit infiniti pretii, & ipse Christus principalis offerens sit persona infinita; certior tamen & communior sententia est, non nisi finiti valoris esse. Potissima hujus assertionis ratio ex Christi Domini voluntate desumitur, qui noluit hoc sacrificium ordinare ad fructum intensive infinitum conferendum, sicut de facto rebelles Angeli non sunt relempti, quia Christus merita suae passionis noluit illis applicare. Alia ratio est, quia ad infinitam sacrificii efficaciam, præter hostiæ & principalis offerentis infinitatem, requiritur etiam ejus infinitas à quo immediate offertur. Cum igitur Sacerdos immediatus offerens sit finitæ dignitatis, valor etiam sacrificii quoad actuale influxum & efficientiam finitus erit, quia actio illa à supposito finito immediate producitur: & in hoc differt à sacrificio Crucis sacrificium nostrum, quia illud fuit immediate à supposito infinito, ideoque fuit actio secundum esse morale infinita, & Deo Patri infinite grata. Favet huic doctrinæ communis fidelium sensus, qui plura pro se & suis sacrificia offerri curant, quod certe non facerent, si infinitam in singulis efficaciam agnoscerent. Possent etiam Sacerdotes unico sacrificio sexcentis obligationibus satisfacere, quod Ecclesiastica vetant

vetant decreta. Frustra pro uno defuncto tot multiplicarentur sacrificia, quia unum sufficiens esset ad omnes animas liberandas. Missa denique cujuslibet Sacerdotis sacrificium Christi in Cruce æquaret, quod ideo unicum fuit, quia valoris infiniti: neque considerandum est id quod in sacrificio continetur, tanquam ens quoddam naturale agens secundum summum gradum virtutis suæ, sed ut ens liberum, cujus operatio tantam habet efficaciam, quantam habere vult ipsum agens principale Christus Redemptor noster, qui hoc incruento sacrificio vult nobis applicari finitum tantum & limitatum fructum suæ passionis. Habet igitur sacrificium efficaciam finitam in ordine ad omnes suos effectus, excepta vi impetrativa, quam ideo infinitam esse omnes fatentur, quia non consistit in aliquo quod producat à sacrificio, sed in excellentia & intrinseca dignitate ipsius, quatenus objective movet Deum ad id quod petitur concedendum, quamvis semper non concedat, nisi cum judicat salutem nostram expedire ut concedatur.

Si vero loquamur de infinitate extensiva, an scilicet sacrificium pro multis oblatum æque singulis prosit, sicut uni prodesset, si pro eo tantummodo offerretur, gravis quæstio est, præmissa distinctione fructuum Missæ diffiniendâ.

nienda. Est igitur triplex portio valoris Missæ, seu triplex fructus, generalis, specialis, & medius. Primus pertinet ad omnes fideles, secundus est proprius celebrantis, tertius subest dispositioni sacerdotis, ut applicet cui voluerit. Primus ex eo provenit, quod generaliter pro omnibus fidelibus vivis & defunctis offertur, est enim idem quoad substantiam cum sacrificio crucis, quod pro omnibus oblatum est, & ex canone constat debere Sacerdotes pro omnibus applicare, pro Papa, pro Episcopo, pro Rege, totaque Ecclesia militante & purgante, & non potest non applicare, cum sit ab ipsa Ecclesia ad hoc specialiter deputatus. Quocirca hic fructus ad omnes fideles extenditur, qui ab Ecclesiæ unitate non sunt præcisi, & non ponunt obicem, & sic potest esse quodammodo extensivè infinitus, omnesque & singuli, si per ipsos non stet, integrum fructum percipere possunt, ac si unus tantum esset. An autem hic fructus non solum impetrationem, sed etiam satisfactionem includat, controversum est. Secundus in hoc fundatur, quia sacerdos offert etiam pro se ipso, *offero, inquit, pro innumerabilibus peccatis & offensionibus, & negligentis meis.* Debet enim, ut ait Apostolus, *quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre pro peccatis.* Provenit autem sacerdoti fructus, quatenus ab ipso

ipso ut publico ministro offertur; & ideo non est alteri applicabilis, nam dum offert pro se illis verbis, *pro peccatis & offensionibus meis*, eo ipso sibi applicat, sibi vero applicatum non est alteri applicabile. Tertius colligitur ex natura sacrificii, quod ita institutum est, ut pro hominibus offeratur, ac propterea illis prodesse debet pro quibus offertur. De hoc fructu medio communis sententia est, non esse infinitum extensive, sed eo magis in singulis minui, quo magis extenditur. Debet autem sacerdos hunc fructum illi applicare, pro quo specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, elemosynæ, præcepti superioris, vel alio quocunque titulo; idque ante Missam, vel saltem in Missa ante consecrationem, nam si essentia Missæ in sola consecratione consisteret, ut plerique sentiunt, applicatio post illam facta nihil valeret, sacrificio quo ad substantiam jam consummato.

§. V.

Quæ praxis servanda in applicatione Missæ.

Quia diximus sacrificii fructum debere à sacerdotibus applicari, operæ pretium erit ex communi & magis recepta Theologorum senten-

sententia praxim aliquam sive methodum huius applicationis præscribere, quæ ipsis sacerdotibus usui sit, ne eos labi in re tanti momenti & muneri suo deesse contingat. Et primo quidem observandum est sacerdotem multiplici nomine hoc sacrificium offerre, nomine Christi primi & præcipui offerentis, ex cuius meritis sacrificii valor emanat, & ex cuius voluntate maxime pendet eiusdem applicatio: nomine item Ecclesiæ, cui meritorum suorum & satisfactionum dispensationem Christus commisit: deinde nomine proprio, quatenus libera sua voluntate offert, sibi que aut aliis pro suo arbitrio applicat: nomine tandem aliorum fidelium, qui simul cum ipso, sive per ipsum interno affectu offerre dicuntur, illorum videlicet qui Missæ inserviunt & assistunt, vel pro ea celebranda elemosynam largiti sunt. Porro Christus & Ecclesia, sacrificii fructuum quoties offertur, participes esse volunt omnes fideles, dummodo capaces sint, & nullus in eis obex reperiatur: nec ulla requiritur ex parte sacerdotis celebrantis applicatio, ut communis hic fructus in omnes diffundatur. Omnium autem fructuum pars quædam notabilis, Christo sic volente & disponente relicta est liberæ applicationi, & determinationi tam ipsius sacerdotis celebrantis tamquam Ministri & mysteriorum ejus dispensatoris, quam alio-

rum simul cum eo offerentium, quod ex communi Ecclesiæ consensu morem fidelium approbantis, quo expetunt hoc sacrificium pro se peculiariter offerri, manifestum est, frustra enim id facerent, si omnis ejus fructus jam applicatus esset, nec ullus per sacerdotis intentionem applicandus superesset. Sacerdos vero in hujus sacrificii actione aliis cum ipso offerentibus superior est, & ideo fructuum applicatio ab ejus intentione præcipue pender, nam cum sit actus potestatis ordinis, ejus subiacet voluntati. Sed quanta & qualis sit portio fructus, quam Christus Dominus voluit sive generatim ad omnes fideles, sive speciatim ad hos vel illos secundum intentionem particularem sacerdotis celebrantis derivari, incertum omnino est: neque enim sacra Scriptura, nec Ecclesiæ traditio, nec concilia, aut Patres quidquam de hac re tradiderunt aut diffinierunt. Ideo satis est quod sacerdos tantum de fructu sacrificii juxta devotionem, sive obligationem suam his aut illis applicare velit, quantum Christus Dominus ipsis applicandum concessit.

Observandum secundo, quod ut sacerdos sacrificii fructum valide applicet, necessaria est ejus intentio, qualem requiri ajunt Theologi ut aliquod sacramentum valide conficiatur. Quapropter habitualis sufficiens non est: actualis optima atque laudabilis; sed non necessaria:

riâ: sufficit enim virtualis, illa nimirum, quæ ab actuali proveniens & non revocata adhuc remanet secundum suam virtutem. Debet autem hæc intentio ipsam sacrificii actionem concomitari & esse certa, & determinata, nec effectum sacrificii suspensum relinquere, quia non potest à futura conditione pendere. Quod si sacerdos fructum sacrificii nemini applicet, vel ille pro quo offert ejus capax non est, aut eo non indiget, manet fructus in Thesauro Ecclesiæ. Unde in casu optimum fore censent Theologi conditionatam habere voluntatem, & alium substituere, qui eo fructu petatur: Optimum quoque aliquibus visum est, quod sacerdos, qui pro pluribus offerre intendit, eos specialiter & nominatim exprimat, non generaliter & in confuso, quia singulis minus prodesset; suum enim effectum producit, secundum modum quo applicatur, perfectior autem applicatio est, cum omnes sigillatim nominantur. Ad scrupulos denique evitandos, qui circa applicationem oriri possunt, debet sacerdos rejectis incertis opinionibus sacrificii fructus primo & principaliter illi applicare, pro quo celebrare tenetur ratione beneficii, eleemosynæ, promissionis, aut specialis obligationis. Tum sine ejus præjudicio & in quantum licite potest, aliis item applicare poterit sibi charitate aut alia quavis ratione

pecu-

peculiariter conjunctis, seu commendatis, suam intentionem intentioni Christi summi sacerdotis perfecte conformando, & submittendo: sic enim poterit tuta conscientia ex infinito & nunquam exhauriendo thesauro meritorum & satisfactionum Christi, cujus dispensator est constitutus, partem aliquam in plures derivare, quæ ex summa & ineffabili Dei misericordia non nisi uberrima sperari potest.

C A P U T II.

De requisitis in Sacerdote ad rite & pie celebrandum.

§. I.

De puritate vitæ.

Quod olim David de templi ædificatione, id sibi sacerdos de divini sacrificii oblatione, & sumptione dictum putet: *Opus grande est, neque enim homini præparatur habitatio, sed Deo.* Ad Deum igitur accessurus, ut ipsius Dei unigenitum Filium incruente sacrificet, cum timore & tremore tantum opus aggrediatur, probetque seipsum, & præviis dispositionibus præparet ad uberrimos sacrificii fructus percipiendos. Sunt autem tres præcipuæ dispositi-

positiones, quæ in sacerdote requiruntur, Puritas vitæ, Rectitudo intentionis, & actualis devotio. Puritas vitæ in duobus consistit. Primum ut sit mundus ab omni peccato non solum mortali, sed etiam veniali deliberato & scienter admissio, atque ab omni affectu erga ipsa peccata venialia. Levia siquidem peccata omnino vitare nequimus; at ipsorum affectum penitus ex animo evellere & possumus & debemus, adeo ut nulli voluntate & affectu inhæreamus. Alterum ut conetur omni studio esse purus & sanctus, & ornatus omni virtute, sibi que propterea illud peculiariter dictum existimet. *Qui justus est, justificetur adhuc, & sanctus sanctificetur adhuc.* Recte Chrysostomus *Quo non oportet esse puriorem tali fruente sacrificio? quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividendem? os quod igne spirituali repletur: linguam quæ tremendo nimis sanguine rubescit? Cogita quali sis insignitus honore, quali mensa fruaris: quod Angeli videntes horrescunt, neque libere audent intueri propter emicantem inde splendorem, hoc nos pascimur, huic nos unimur, & facti sumus unum Christi corpus & una caro.* Docet S. Thomas proprium effectum hujus sacramenti esse hominem in Deum transformare, & ipsi per amorem assimilare. Qua ergo fide debet esse imbutus, qua spe roboratus, qua

qua succensus charitate, qua præditus innocentia, qui talem victimam quotidie immolat, Deumque suscipit, & in ipsum mystice transformatur? Quod si dispositio, ut ajunt Philosophi, ejusdem rationis esse debet cum forma ad quam disponit: divina procul dubio dispositio necessaria erit, ut recipiatur cibus divinus; vita sic instituta, ut divina sit & superhumana, & mundanæ atque carnali prorsus opposita. Qui sic vivit, secedit à creaturis, & soli Deo adhæret: solus Deus in intellectu ejus est, solus in voluntate, solus in colloquiis, solus in operibus. Nihil in illo quod sapiat mundum, quod carnem redoleat & sensum: seipsum odio habet, corpus suum jugi mortificatione crucifigit, divitias spernit, honores fugit, amat nesciri & pro nihilo reputari. Discutiat ergo vitam suam sacerdos, & si talem nequaquam esse, sed adhuc terrenam deprehenderit, in divinam transferre satagat sedula virtutum exercitatione. Huc etiam pertinet externa corporis & vestium mundities, gravitas & maturitas, quæ Presbyterum, hoc est, seniore debeat; talisque compositio totius hominis, ut omnes ex solo ipsius aspectu ædificentur.

§. II.

De rectitudine intentionis.

Secunda sacerdotis dispositio ad celebrandum est rectitudo intentionis, vir utis enim laudem vel vitii notam à fine, quem intendimus, actionis nostræ sortiuntur. Intentio autem, ut recta sit, non solum excludit omnem finem malum, & alienum ab ipsa sacrificii institutione, sed etiam vetat ad ipsum accedere ex sola consuetudine sine actuali tanti misterii consideratione, & prævia præparatione. Sacerdos itaque celebraturus diligenter attendat quo, fine moveatur, an propter damnable lucrum, aut aliquod temporale motivum, non cœlestem panem, sed terrenum quærens; non animæ salutem, sed corporis emolumentum: ne sacrificio pro mundi vita instituto in sui perniciem abutatur. Finem sibi præfigat excelsum, cœlestem, supernaturalem, qui Dei gloriam respiciat, propriam salutem & perfectionem ac proximi utilitatem. Huc dirigat suam intentionem, ut per hanc victimam salutarem purgetur à peccatis, à languoribus animæ curetur, & ab ingruentibus malis protegatur: ut ab aliqua tentatione & adversitate eripiat: ut aliquod beneficium impetret, & de perceptis gratias agat: ut virtutes, augmentum gratiæ,

& donum perseverantiæ obtineat: ut pro variis proximorum necessitatibus, & pro requie Defunctorum Deum interpellat; & universam Ecclesiam ei commendat: ut cultum patriæ Deo exhibeat, sanctisque honorem & venerationem: ut Christi passionem & mortem commemoret, sicut ipse præcipit dicens. *Hoc facite in mei commemorationem*: ut emendatus ab omni inquinamento carnis & spiritus seipsum Deo conjungat, & inseparabiliter uniat, cum ipso consummatus in unum. Ex his & aliis hujusmodi motivis intentionem ante Missam dirigere oportet juxta formulam infra tradendam. Non est autem hoc loco prætermittendum, quosdam eximiæ sanctitatis & doctrinæ viros semper memores incertitudinis vitæ, quotidie hac intentione corpus & sanguinem Christi in Missæ sacrificio suscepisse, ut si eos contingeret ea die mori, Viaticum illis foret ad vitam æternam. Multum vero hoc proderit sacerdoti ad mortis & æternitatis memoriam sedulo renovandam.

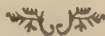
§. III.

De actuali devotione.

Tertia dispositio in actuali devotione consistit, quam ut in se excitet sacerdos, sataget

gere debet primo, ut quidquid de hoc ineffabili mysterio, cœlestiumque charismatum thesauris in eo reconditis sacrosancta docet Ecclesia, firma fide apprehendat cum sublimissima eorundem æstimatione. Verbis enim consecrationis ab eo prolatis, panis in corpus, & vinum in sanguinem Christi transubstantiatur, atque ibi adest sub specierum velamine illud purissimum Christi corpus, quod pro salute nostri cruci affixum fuit: adest sanguis, qui pro nobis effusus est: adest anima gloriosa, in qua sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei: adest Christus verus Deus & verus homo, mirabilis in maiestate sua, qui venturus est iudicare vivos & mortuos & sæculum per ignem. Necessaria secundo est ad excitandam devotionem humilitas, quæ præ cæteris virtutibus in huius sacramenti institutione maxime enituit. Christus enim cum in forma Dei esset, exinavit semetipsum, & sub exiguis speciebus panis & vini corpus suum & sanguinem atque Divinitatem conclusit, seipsum exponens sceleratorum hominum injuriis, qui pleni immunditiis ad ipsum accedere, eumque pollutis manibus contrectare præsumunt. Parigitur est, sacerdotem tantam humilitatem imitari, & in suum nihilum resilire, ac nihil de se præsumere. Sola humilitas est, quæ digne nos præparat ad tantum hospitem suscipien-

dum. Nulla nostra dispositio, nulla industria, nulla virtus, sed sola Dei gratia nos dignos reddit: quare nostram debemus indignitatem agnoscere, & soli divinæ misericordiæ inniti. Tertio, quia Christus hujus mensæ delicias acerbissima sua passione nobis promeruit: sanctos sacerdotes legimus ignem devotionis in se solitos succendere ejuniis, flagellationibus, ciliciis, & aliis hujusmodi cruciatibus: quos imitari & nos debemus. Agno pro nobis occiso nosmetipsos immolantes, silentio, solitudine, abstinencia, sensuum custodia, non omissis exterioribus castigationibus juxta cujusque vires & conditionem. Multum denique prodest ad devotionem ingens fames, fervens desiderium, atque ardentissimus amor hujus Angelici panis, ad quem sumendum nos amantissimè invitavit Dominus dicens: *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.* Quod si desit hoc desiderium, illud saltem desiderare, & à Domino petere debemus ferventissimis amoris actibus; *desiderium enim pauperum exaudiet, & animam esurientem satiabit bonis.*

CAPUT III.

Variæ considerationes ante Missam.

§. I.

*Quanta sit sacerdotum dignitas, &
quanta debeat esse sanctitas.*

Nulla est inter homines dignitas, nulla excellentia, cui possit sacerdotalis sublimitas comparari. Omnium Principum fulgorem superat, omnium Regum potestatem excedit; illorum enim auctoritas circa temporalia & terrena versatur, sacerdotis autem potentia etiam ad æterna & cœlestia extenditur, pro quibus comparandis omnes Principes & Reges ad sacerdotes confugere, opem eorum implorare, seque illis subicere non erubescunt. Ideo ab Apostolo dictus est sacerdos ab hominibus assumi, *ut offerat dona & sacrificia*; ac si super alios elevatus communem hominum conditionem antecellat, quasi mediator Dei & hominum *in his quæ sunt ad Deum* constitutus. A Malachia item Propheta Angelis æquiparatur his verbis: *Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requirunt ex ore ejus, Angelus enim Domini exercituum est.* Imo ex potestate quam habet absolvendi à peccatis, & conficiendi corpus & sanguinem Christi, etiam

Angelis superior est, & ut ait Nazianzenus orat. i. quædam illi divinitas inest, aliosque efficit Deos. Hæc te sedulo considerare oportet, quicumque es Christi sacerdos, ne ad te pertineat Psalmographi sententia dicentis; *Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Nihil in te terrenum sit, nihil commune cum populo. Sit Angelica conversatio tua, vita divina, mores illibati. Quid turpius quam honor sublimis, & vita deformis; sancta professio & illicita actio? Vide igitur quam digne actio respondeat nomini, mores dignitati. Quod si sacerdotes antiquæ legis iussit Deus sanctos esse, ut incensum & panes propositionis convenienter offerrent; quanto majorem sanctitatem inesse tibi oportet, qui filium Dei quotidie offers & suscipis: Et si solet corpus ciborum quibus nutritur qualitatibus imbui, æquum tunc est, ut Christi in Eucharistia existentis, quo singulis diebus vesceris, conditiones imiteris, & virtutes perfecte exprimas. Latet Christus sub exiguis speciebus, nec ullo se specioso indicio manifestat: tu quoque Dei dona absconde, & ama nesciri, ac pro nihilo reputari. Ille ibi manet peccatorum, infidelium, ac etiam bestiarum injuriis expositus: tu similiter cunctis subiectus esto, atque in omni contemptu & opprobrio patientiam

tiam serva. Illo omnes seipso pascit sine ulla personarum acceptione; & tu erga omnes liberalis esto, sitque sincerus in te animarum zelus sine ullo humano respectu. Ille divis speciebus nec læditur nec dividitur: tu etiam pacatum animum ac omnino imperturbabilem in omni difficultate conserva. Ille nullum detrectat locum, & in eo stat, in quo collocatur à quovis sacerdote quantumvis scelerato: tu pari ratione ad omnia loca & officia indifferens esto, nec ullum onus recuses, quod tibi à superioribus imponatur. In hoc denique sacramento substantia panis & vini desinit esse, & sola remanent accidentia: & tu eodem modo in te debes annihilare omnem terrenam substantiam, omnes scilicet affectus inordinatos, gloriæ appetitum, prava desideria, dictamina hujus mundi, & quicquid perfectioni contrarium est.

§. II.

De excellentia hujus sacrificii.

Cum sacrificium sit primum Religionis munus, plane decebat ut Christiana Religio, qua nulla perfectior & sublimior esse potest, nobilissimum haberet sacrificium, cujus excellentia ex multis capitibus colligi po-

test. Primo ex eo quod in illo offertur, qui est Christus Dominus, verus Deus & verus homo: & quia nihil excelsius illo est, ideo ratione ipsius actio ipsa sacrificandi omnes humanas actiones excedit, etiam actus sanctorum in cælis Deum amantium. Cavendum ergo ne nostra irreverentia & indevotione tam magnæ rei oblationem dehonestemus. Et si Deus olim sacerdotibus præcepit. *Mundamini qui fertis vasa Domini*, quanto majori puritate nos enitere debemus, qui purissimum Christi corpus, & pretiosissimum sanguinem Deo offerimus? Secundo ex persona cui offertur, qui est solus Deus. Nulli enim sanctorum, nec ipsi B. Virgini offerri potest, sed ex ipsa intrinseca rei natura convenit soli Deo, quia per sacrificium testificamur Deum esse primum principium & ultimum finem nostrum, & supremum Dominum omnium rerum, cui in signum nostræ subjectionis aliquod sensibile offerimus ad significandum per rem sensibilem oblatam sacrificium internum, quo anima se offert Deo sicut principio suæ creationis, & sicut fini suæ beatificationis. Hoc autem nec ipse Deus per absolutam suam potentiam efficere potest, ut alicui creaturæ conveniat. Tertio ex ipsa consecratione, qua panis & vinum in corpus & sanguinem Christi transubstantiantur, manentibus accidentibus sine subiecto. Est autem
hæc

hæc actio omnino supernaturalis, quæ nullo modo pendere potest ab aliqua potentia creata tanquam à causa principali, quia solus Deus efficit transubstantiationem. Quarto ex valore ipsius sacrificii, qui est infinitus sicut merita & passio Christi, ac proinde æque placet Deo, ac mors ejus in cruce, licet effectus finitus sit. Quinto ex fine propter quem, cæteris omnibus abolitis institutum fuit, ut nimirum per ipsum Deo creatori nostro cultum latriæ tribuamus, nostramque servitutem & subjectionem humillime testificemur ut dignas ei gratias perpetuo agamus pro universis beneficiis ejus: ad auxilia divinæ gratiæ, ejusque protectionis, excitationis, & directionis impetranda: ad obtinendam peccatorum veniam: ad iram Dei placandam, & imminentia flagella avertenda: ad succurrendum omnium vivorum & defunctorum necessitatibus, quæ sunt pene infinitæ. Porro ex his clarissime constat nullam posse majorem in hac vita, aut præstabiliorem actionem à mortalibus exerceri, quam offerre Deo hoc sacrificium. Ideo nullus seu Rex, seu Pontifex esset, qui Sacerdotem celebrantem quacunque ex causa accersere, cœptumque sacrificium interrompere auderet. Quia vero Sacerdos hoc sacrificium peragit in persona Christi, ita se gerere debet, ne quid in ipso sit quod Christi perso-

nam dedecet: sicut legatus Regis personam sustinens summo opere cavet, ne quid indecorum, & suo munere indignum committat.

§. III.

De ejusdem necessitate.

Debet sacerdos sollicite considerare quam sit necessarium hoc sacrificium, quo summo opere indigent & qui sunt in hoc mundo & qui in purgatorio, hi ut citius liberentur, & ad perennem felicitatem perveniant: illi ut continuis Dei præfidiis adjuventur. Ad ipsum enim spectat, tanquam ad legatum totius orbis, omnium petitiones ad Deum ferre, omnium necessitates spirituales & corporales eidem exponere, & singulis obtinere quod singulis prodest ad salutem. Sunt autem necessitates spirituales primum peccata, quibus plenissima sunt omnia regna mundi in quovis fere hominum statu & conditione. Deinde sunt tentationes internæ & externæ à corrupta natura, à sensibus & membris, ab extrinsecis objectis rerum & personarum, à volubilitate liberi arbitrii, à dæmonibus oriri solitæ, eæque innumeræ & superatu difficiles. Sunt denique occasiones extrinsecæ malorum ad peccata allicientes domi & foris, & hinc perpetua pericu-

ricula æternæ damnationis. Necessitates corporales sunt etiam innumerabiles, quibus omnes vel premuntur, vel sunt obnoxii: morbi videlicet, bella, persecutiones, lites injustæ, inimiciæ, odia, calumniæ, contumeliæ, paupertas, mendicitas, amissiones bonorum, exilia, carceres, insidiæ, doli, fraudes, pugna civiles & domesticæ, jurgia, detractiones, & multiplices injuriæ dominorum, servorum, vicinorum, æqualium, quæ passim inferri solent manifeste vel occulte. Sunt igitur in magna necessitate Catholici male viventes, qui peccati mortalis nexibus irretiti computrescunt in facibus suis: omnes quoque infideles Hæretici, Schismatici, Judæi, Pagani, & Turcæ, qui veri Dei cognitione carentes in tenebris vivunt: neque hi omnes à statu adeo infelici naturæ viribus emergere possunt, nisi respiciens desuper Pater misericordiarum potenti virtute eos excitet & præveniat. Justi enim tepidi, & imperfecti, & alii etiam ferventes quibus continuum imminet periculum cadendi in peccatum mortale & gratiam divinam amittendi, cum sit tanta depravatæ naturæ fragilitas, tanta carnis rebellio, tanta dæmonis rabies, tanta vis pravorum habituum, tanta mundi corruptela. Sunt & alii sine numero superscriptis calamitatibus pressi: Quidam enim ope divina indigent ad aliquam tentationem

superandam, alii ad aliquam virtutem acquirendam, sive ad aliquem actum supernaturalem eliciendum. Quidam in mari sunt, alii in via non satis tuta. Hic vexatur inimicitiis, ille calumniam patitur: nonnulli paupertate, alii morbis, scrupulis, litibus, ære alieno, aliisque calamitatibus affliguntur. Multi sunt in periculo mortis constituti, à qua pendet æternitas, quos modo prorsus inexplicabili torquent & cruciant peccata commissa, bona omissa, temporalia quæ relinquunt, æterna ad quæ properant. Gravissimam denique necessitatem patiuntur animæ defunctorum in carcere Purgatorii detentæ, quarum tota spes in suffragiis nostris sita est, cum ipsæ pro se nec satisfacere, nec quicquam possint impetrare. Horum omnium infinita multitudo supplices manus extendit ad sacerdotem miserabili ejulatu clamans & deprecans, ut partem aliquam divini auxilii singulis impetret, porrectis in Missa supplicibus eorum libellis, quos serio & ferventer, magnoque affectu æterno Patri commendare debet. Turpe enim esset in conspectu tantæ majestatis distractione vel hæsitatione insulsam reddere legationem, & tanti ponderis negotia frigide ac perfunctorie pertractare.

§. IV.

Qua reverentia celebrandum sit.

Duplex est reverentia, interna & externa. Interna in timore & tremore, in humilitate & compunctione cordis consistit. Ad externam pertinent totius hominis compositio & gravitas, omniumque caeremoniarum ac præscriptorum rituum observantia. Quanta vero cura adhibenda sit, ut hoc augustissimum sacrificium omni veneratione ac reverentia celebretur, facile intelliget sacerdos, si ex una parte consideraverit nullum opus sanctius ac divinius à Christi cultoribus tractari posse; quam hoc ipsum tremendum mysterium: ex altera vero perpendat maledictum vocari in sacris literis, qui facis opus Dei negligenter. Quod si Regem allocuturus magno metu stat coram illo, nec audet oculos ab eo divertere: quanto majori trepidatione, humilitate, ac sollicitudine, in conspectu divinæ majestatis astare oportet tota mente in ipsum Deum intentâ, qui non solum externum aspectum, sed intima etiam animi penetralia intuetur? Quid turpius & pœna dignius, quam quod peccator sacro altari irreverenter assistat, ubi sancti metuunt, pavent Angeli, tremunt Potestates, & supremi Spiritus faciem suam velant præ ve-

recundia & confusione? accedit nox ad lucem, infirmus ad omnipotentem, servus ad Dominum, creatura ad Creatorem, & non formidat, non contremiscit? Proderit etiam ad excitandum reverentiæ affectum consideratio gaudii, quod S. Trinitas & omnes cœlites ex devota & reverenti Missæ celebratione percipiunt: tum quia id sacrificium testamenti loco à Christo relictum est, in pignus amoris quo suos in finem dilexit: tum quia est mortis illius commemoratio, qua intercedente peccata nostra deleta sunt, homines redempti, sancti salvati, & nos qui vivimus innumeris beneficiis cumulamur. Cavendum ergo ne quid sacrificans admittat, quod istam minuat lætitiā Dei & sanctorum, quæ ex hujus sacrificii suavissimo odore promanat. Ad eandem denique reverentiam comparandam debet sacerdos solerter præmeditari quam sapienter & exacte S. Ecclesia divinitus edocta totius sacrificii ordinem, modum, & apparatus præscripserit & instituerit. Nam primo culpas veniam precando confitetur: tum Deum laudat & adorat, ei que de acceptis beneficiis gratias agit: opem divinam sibi & aliis implorat: nec ullum officii genus prætermittit, quod possit mortales sancte cum Deo exercere. Jungit autem cum his externam confirmationem, habitumque corporis maxime decentem & religiosum: vel
stat

stat vel flectit genua, aperto semper capite, manibus modo junctis, modo protensis, & in cælum sublatis, quæ omnia aptissima sunt ad reverentiam in ipso celebrante & in astantibus conciliandam. Nec quocunque modo, sed præstantissimo Deum alloquitur; secreto enim loquitur & veluti ad aurem, sicut amicus cum amico, Loquitur non suo, sed totius Ecclesiæ nomine, & à Deo auditur tanquam gerens personam publicam, nulla habita sui ratione, sive bonus, sive malus sit. Loquitur in publica celebritate coram universa cæli curia, & hominibus qui adstant: atque ideo in solemni confessione, quæ Missæ præmittitur, & sanctos & populum appellat; & in præfatione Deum precatur, ut voces suas cum Angelorum vocibus admitti jubeat. Loquitur cum Christo Domino, qui in sacramento præsens est, ejusque preces simul cum ipso æterno Patri præsentat. Verba tandem, quæ loquitur non ipse suo ingenio composuit; sed vel à Christo tradita sunt, vel sacris literis à Spiritu sancto dictata, vel sanctorum Patrum & conciliorum auctoritate comprobata: quare nihil proferre potest quod non sit Deo gratissimum & summe acceptum. Totis itaque viribus conari debet, ut tam sanctum ministerium quam maxima fieri potest reverentia & sanctitate æquatur: & depositis terræ sordibus Angelica puritate elucescat,

§. V.

*Aliæ considerationes ad pios affectus
in celebrante excitandos.*

Vix fieri poterit ut non attente, devote & reverenter celebres, quisquis es Christi sacerdos, si fide viva hanc veritatem perceperis, & intimo sensu apprehenderis, te ipsum Christum offerre, unigenitum Dei Filium, salvatorem & judicem tuum. Sed huic veritati magnū momentum ex hoc accedit, quod perfectiorem Christi humanitatem nunc in Missa Deo offers, quam ipse obtulerit in ultima cœna. Nam primo Christus mortalem obtulit, tu immortalem: ille passibilem, tu impassibilem. Secundo nunc eadem offertur cum plena pro nobis satisfactione, omnia siquidem ipsius merita ejusdem morte completa sunt. Tertio quia humanitas Christi & si à principio sanctificata fuit in unione hypostatica, cum tamen in passione oblata est Deo, novam acquisivit sanctificationem, ut hostia scilicet tunc actualiter exhibita, & nunc offertur in Missa hac nova sanctificatione exornata. Adde quod Christus mirabiliori modo in sacramento existit, quam in cælo. Totum enim ejus corpus in totis speciebus est, & totum in qualibet minima earum parte sine quantitate coex.

coextensa ad locum; ita ut ejus præsentia nec quidem à supremis spiritibus per principia naturalia naturaliter videri possit. Sunt & alia innumera mirabilia, quæ satius est venerari quam enarrare. Nam ut reliqua prætermittam, quis digne poterit explicare, vel saltem animo concipere, quam magnum beneficium sit, quod mediante hoc sacrificio cælum in terris quadam anticipatione possident homines, dum ante oculos habent, manibusque contractant ipsum cæli & terræ conditorem? Hoc sedulo contemplare & crubescere, quod adeo tepide, & irreverenter hæc tremenda mysteria audeas celebrare.

Extende cogitationem tuam per universum mundum, quam male ubique Deo servant homines, quot peccata committant: quam pauci sint Religiosi qui perfectioni sedulo incumbant: quam multi qui in rebus vanis & otiosis jugiter occupati vix unquam de Deo cogitant & loquuntur. Ideo tactus dolore cordis intrinsecus ardorem & affectum vehementissimum in te excita erga Dominum Deum quem plerique mortalium vel non agnoscunt, vel spernunt: tum sacrificium ea devotione offerre satagas, ut Dominus si fieri possit, ejus suavitate, quam habet etiam ex opere operantis, quodammodo recreatus, eorum omnium obliviscatur, quæ contra sanctissimam ipsius voluntatem ab hominibus perpetrantur. Ex
alte-

altera vero parte in cælum animo ascende, & considera quanto fervore cælites universi Deum ament, & quam suavi harmonia ipsius laudes uno ore decantent. Junge te illis, & similes elice amoris ac ludum affectus: sed cave, ne vocis tuæ ac morum cacophonia Beatorum dulcissime concinentium concentum perturbes.

Cum hoc sacrificium Christi passionem & mortem repræsentet, veluti quædam imago & actio tragica est, non verbalis, quales sunt Poetarum tragædiæ, sed realis & substantialis, exprimens incruente passionem illam & mortem cruentam, ex qua omnia bona tua & aliorum, omnesque thesauri divinæ gratiæ profluxerunt. Solerter itaque adverte, quam fervida devotione tanti boni repræsentatio à te fieri debeat. Sunt spectatores hujus tragædiæ SS. Trinitas, humanitas Christi in cælo, Angeli, & animæ beatæ: cave ne quid ineptum vel indecens in te appareat, quod Dei ac cælestium civium purissimos oculos possit offendere. Id vero assequeris, si perpetuam in te ipso corporis afflictionem, & passionum mortificationem expresseris, vivamque memoriam in te conservaveris acerbissimorum Christi cruciatuum, quos hoc sacrificio commemoras & repræsentas, & eosdem aliis proposueris mortum ac vitæ severitate.

CAPUT IV.

De his quæ Missæ celebrationem
proxime antecedunt.

§. I.

De necessitate præparationis.

*Ante orationem, ait Sapiens, præpara animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum. Quod si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur, qui ipsum audet in oratione interpellare, non præmissa diligenti & accurata præparatione: quanto magis eundem sua temeritate & audacia irritabit, qui Unigenitum suum illi offerre, ipsumque suscipere imparatus præsumet? Et si Rex aut Princeps magnæ potentia tibi, o Sacerdos, significasset, ut illi hospitium crastina die parares, quanta sollicitudine expurgare domum & ornare satageres, totam etiam noctem ducens insomnem, ne quid ille veniens incompositum & indecorum reperiret? Nunc vero Rex Regum, & Dominus dominantium mandat tibi per Prophetam dicens, *Præpara ve Israel in occursum Dei tui*, quia ecce ego veniam, & manabo in medio tui. Vide ergo & considera, quanta diligentia thalami tui ter-*

ge-

gere sordes debeas, quali apparatu ipsum ornare, quo dignus fias à tanto hospite visitari. Talem se Deus exhibebit animæ tuæ, qualem se illa præparaverit ei: quantumque tu appofueris ad diligentiam, tantum ille adjiciet ad gratiam. Vetus paræmia est, *Adoraturi sedent*, qua paratum purgatumque animum ad Deum afferre monemur. Quidam etiam Ethnicus ait, *Dimidium facti, qui bene cœpit habet*: in singulis enim actionibus id inprimis curandum est, ut recta ordiamur. Omnium autem optima præparatio, & magis necessaria illa est, quæ in puritate & sanctitate vitæ consistit; cum quicquid agis, quicquid cogitas, quicquid moliris, ad hunc scopum refers, ut vivas vita Divina teque dignum reddas hoc cœlesti convivio. Sicut enim fructus frequentis celebrationis in hoc præcipue attenditur, ut quotidie crescas in humilitate, patientia, mundi contemptu & charitate: ita vera præparatio in hoc sita est, ut quotidie aliquid vitii deponas, aliquid virtutis acquiras, donec possis cum Apostolo dicere: *Vivo ego, jam non ego, vivit vero in me Christus*. Et illis quidem, qui Deo jugiter adhærentes mentem habent rebus divinis exercitam, non erit difficile sanctioris vitæ incremento se ad digne celebrandum recte disponere: aliis vero, quorum major numerus est, qui minus idonei sunt ad
ani-

animum sursum erigendum, varia Sancti Patres documenta præscribunt, quibus adjuti ad Deum accedant tali cura, & dispositione, quæ tanto mysterio digna sit. Quædam ex his jam supra à nobis tradita sunt: alia infra explicabuntur.

§. II.

De præmittenda confessione sacramentali.

Formidabilis est, & non sine horrore audienda Apostoli comminatio dicentis: *Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis & sanguinis Domini.* Quare celebrare volenti revocandum est in memoriam ejusdem præceptum, *probet autem se ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat, qui eum manducat & bibit indigne, judicium sibi manducat & bibit.* Et quidem probatio omnino necessaria est, ut nullus sibi conscius mortiferæ labis ad sacrificandum præsumat accedere, non præmissa sacramentali confessione quantumvis sibi contritus videatur; alioquin panem vitæ in mortem & condemnationem accipiet. Ut vero ex hoc divino convivio, quod sanctis animabus inexplicabiles præbet

bet delicias, mens abundantius reficiatur, non solum à mortalibus, sed etiam à venialibus culpis, & ab omni terreno affectu eam expugare oportet, & puram ac vacuum Deo exhibere gratiæ suæ donis implendam, & exornandam. Hac de causa boni Sacerdotes, quos te imitari par est, vel quotidie, vel alternis diebus, vel bis saltem in hebdomada animo vere contrito ad confessionem solent accedere, omnesque malorum radices evellere conantur, atque omnem vel levissimam maculam abstergere. Quod si nihil Sacramento pœnitentiæ expiandum occurrat, intensum nihilominus contritionis actum de totius vitæ delictis elicere non omittes, quia cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.

In ipsa autem confessione vitanda prolixitas, & nimia diligentia in levioribus culpis recensendis: satius enim est intime de iis dolere, & per devotam cordis ad Deum conversionem eas expiare, quam in iis ad instar historiæ sine proposito emendationis, sicut ut plurimum contingit, enarrandis immorari. An vero expediat quotidianas imperfectiones in confessione explicare, ut status pœnitentis notior sit Confessario, non est una Magistrorum spiritualium sententia, tutior tamen & communior est oportere eas extra Sacramentum manifestare. Cavendus item multorum error, qui

qui se prolixè de iis accusant, quæ peccata non sunt, ut de pravis habitibus, & passionibus & de circumstantiis impertinentibus; quod sint superbi, iracundi, & proni ad malum; quod Deum non amaverint ex tota cordis intensiōe, & alia ejusdem generis multa, de quibus & aliis ad confessionem pertinentibus, saudeo, ut omnino legatur tractatus S. Bonaventuræ de modo confitendi, & puritate conscientiæ. Confessioni autem duplex præparatio præmittenda, remota & proxima. Remota in hoc consistit, ut per vigilem cordis custodiam, profundam tui cognitionem, & exactam discussionem, eam comparare studeas conscientiæ teneritudinem & puritatem, quæ commissos defectus statim sentiat, & fideliter memoriæ suggerat. Deinde assuesces actum contritionis frequentare, & quotidianum examen sic instituere, ac si statim confiteri deberes. Proxima aliquot actus complectitur: nam primo gratiam efficacem petere debes, omnia peccata agnoscendi, detestandi & emendandi: tum in memoriam revocanda quæcunque ab ultima confessione commissa sunt: Demum de singulis actum doloris elicies cum firmo constantique proposito ab his deinceps abstinendi, & satisfaciendi. Quod si peccata leviora sint, quia omnia corrigere propter humanam fragilitatem difficile est, propones saltem & cona-

be-

beris, quoties ad confessionem accedis, aliquod ex his deponere, in quod frequentius labi soles.

§. III.

Modus confitendi.

Quandoquidem hujus Sacramenti pars essentialis eaque præcipua est dolor & contritio ob admissa facinora. Huic maxime insistentes, præmissa brevi consideratione alicujus motivi ejusdem contritionis, qualia hæc sunt. 1. Gravitas peccatorum, quibus offenditur Deus. cujus bonitas infinita nec levissime quidem lædenda foret, etiam ob salutem totius mundi. 2. Atrocissima damna, quæ tam in ista quam in altera vita ex peccato oriuntur. 3. Inscrutabilitas judiciorum Dei sæpe ingratos deserentis, & tepidos evomentis. 4. Brevitas & incertitudo temporis gratiæ, quo potest offensa Dei expiari. 5. Memoria æternitatis, ejusque interminabilis durationis. 6. Inæstimabilis dignatio Dei, qui tanta passus est, ut te à peccatis liberaret. 7. Magnitudo beneficiorum tibi à Domino collatorum, pro quibus turpissimum est, non te gratum bene vivendo exhibere. 8. Sublimitas æterni præmii, & facilitas mediorum ad illud acquirendum.

9. In-

9. Infinita amabilitas Dei, infinito obsequio propter se dignissimi, quia ipse est summum bonum, qui te amore incomprehensibili prosequitur.

Hæc motiva si attente consideraveris, facile poteris summam in te contritionem excitare. Sic autem dispositus ad pedes Confessarii accedes, quasi ad lavaerum sanguinis Jesu Christi, in quo te ab omnibus inquinamentis tuis dealbandum fore confides. Duos ibi Sacerdotes adesse putabis, visibilem unum, alterum invisibilem, qui penetralia cordis intruetur. Ideo humillime quasi filius prodigus resipiscens benedictionem petes, & gratiam bene confitendi, præmissaque generali confessione actum contritionis renovabis. Tum magna interiori & exteriori reverentia, quanta Judici solet à reo exhiberi, peccata tua Sacerdoti qui Christum Judicem repræsentat, confiteberis nude, sincere humiliter, non ex habitu & consuetudine plorans coram Deo flagitia tua cum rubore & confusione. Dum vero Sacerdos profert verba Absolutionis, iterum actum contritionis elicies, teque à Christo seu filium prodigum osculo excipi, novastola ornari, amplexu constringi putabis, additis ab eodem illis verbis, *Remissa sunt tibi peccata tua, jam amplius noli peccare.* Quare gratias ei ages dicens cum Propheta. Nunc

corpi, & incipies ab illa hora vitam sanctius instituire.

Post confessionem id quod impositum tibi fuerit pro satisfactione statim solves, Deoque offeres in unione passionis Christi, & satisfactionum omnium Sanctorum. Deinde examinabis an vera fuerit contritio elicitæ, an intima cordis penetraverit, an diligentem discussionem præmiseris, an culparum gravitatem agnoscas, an aliquid prætermiseris, an tibi ex ignavia ignoscas, an teipsum arguas, an ad serio pœnitendum impellas.

§. IV.

Oratio ante confessionem, & actus contritionis.

Ad te, piissime JESU, refugium meum & consolatio mea, ad te mœrens & tristis venio, recogitans tibi annos meos & delicta mea in amaritudine animæ meæ. Ad te verba doloris effundo, misericordiam tuam impiorans, ut facias opus tuum, quod est misereri & parcere, tollens peccata mea, quæ sunt maxima miseria mea. Ne despicias voces & singultus
ovis

ovis perditæ & filii prodigi ad tuam pietatem redeuntis de regione longinqua, non enim lætaris in perditione morientium, qui ut ego non morerer, mortem subire dignatus es. Vermis terræ retribui tibi mala pro bonis: & heu quot mala & quam gravia peccata pro tantis & tam eximiis bonis. Et tamen loqueris ad sponsam tuam prævaricatricem animam meam, postquam fornicata est cum amatoribus multis, ut revertatur ad te & suscipies eam, quia misericordia tua super omnia opera tua; & major est bonitas tua, quam iniquitas mea. Surgo igitur & venio ad te corde contrito & humiliato: venio ut laver, o fons æternæ vitæ, ad quem sitio sicut cervus ad fontes aquarum: venio ut illuminer, o lux mea, & amem te, & confitear adversum me iniquitiam meam. Emitte lucem tuam & veritatem tuam, & illumina mentem meam, ut omnia mala mea, quæ commisi, & bona quæ omisi distincte cognoscam, & integre confitear; nec me

permittas computrescere in sordibus
meis, tu qui omnium misereris, & nihil
odisti eorum quæ fecisti. Fac me assue-
ta mala relinquere, & tibi placitis ope-
ribus occupari, ut ubi abundavit deli-
ctum, tua gratia superabundet: & sicut
fuit sensus meus ut errarem à te, decies
tantum iterum conversus requiram te.
Doleo benignissime JESU, de omnibus
& singulis peccatis meis, eaque detestor
super omnia mala, non solum arido &
imperfecto corde meo, sed corde etiam
& affectu omnium vere pœnitentium, ex
gratuitu tui amore, quia Deus es infini-
to amore dignissimus: firmiterque pro-
pono quælibet potius subire mala, quam
iterum peccato consentire. Exactissime
item confiteri volo, tibi & proximo
integre satisfacere, atque omnes peccan-
di occasiones deinceps evitare. Quic-
quid vero mihi deest, suppleat mors tua,
sanguis tuus. Et superabundantia meri-
ta tua, quibus fretus veniam obtinere spe-
ro, & gratiam mores meos corrigendi,
&

& in bono usque ad finem perseverandi. Et nunc, Domine, qui dedisti mihi cognoscere flagitia mea, perfice contritionem meam, & perduc ad finem satisfactionem meam. Ure me igne amoris tui, & separa à me quicquid displicet majestati tuæ. Purifica omne quod tibi placet in me, ut in te vivam, non in me; & in te moriar ac propter te, salvator meus. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

§. V.

Oratio post Confessionem.

Gratias ago tibi Domine Pater, & dux vitæ meæ, quia non secundum peccata mea fecisti mihi, sed superexaltasti misericordiam judicio, & projecisti in profundum maris omnia delicta mea. Atque utinam possem tantam in me contritionem excitare, quantum habuerunt pro peccatis suis sanctus Propheta David, vir secundum cor tuum, S Petrus

Princeps Apostolorum, ac reliqui pœn-
tentes: quam libenter totus in lachrymas
diffuerem, donec lavarentur iniquitates
meæ, & ostenderes mihi placatum vul-
tum tuum! Sed facta est anima mea sicut
terra sine aqua tibi, & aruit sicut testa
virtus mea: cumque omni virtute desti-
tutus sim, hoc solum habeo residui, ut
oculos meos extollam ad Redemptorem
meum, ejusque lachrymas offeram tibi,
quas ille pro me uberrime effudit, ut iis
placatus aperias mihi januas misericor-
diæ tuæ, & suscipias me servum fugiti-
vum venientem ad te, & ab inimicis fu-
gentem. Respice in me & miserere mei,
Domine patiens & misericors, loquere ad
petram cordis mei, & percutite virga vir-
tutis tuæ, ut fluant aquæ compunctio-
nis, aquæ salutare, quibus sanabitur &
dealbabitur anima mea. Confirma hoc
quod operatus es in me, tibi que, grata
& accepta sit confessio mea, atque om-
nem ejus defectum suppleat pietas & mi-
sericordia tua. Misericordiam tuam im-
plo.

ploro, & veniam postulo cum inviolabili proposito deinceps non peccandi, & studio virtutum sedulo incumbendi, te mihi vires subministrante, qui non deserris sperantes in te. Ne patiaris diutius me vagari post vanitatem vitæ hujus, transeunt enim dies & dies, anni & anni, & ecce nihil proficio. Convertere ergo & deprecabilis esto super me indignissimum servum tuum, & noli sic attendere malum meum, ut obliviscaris bonum tuum: nam si ego commisi unde me damnare potes, tu non amisisti unde me salves, & recipias in gratiam tuam, Deus meus adjutor meus, Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

§. VI.

Directio intentionis ante Missam:

Deus cœli & terræ infinite amabilis, & omnium bonorum fons indeficiens, ego N. omnium notarum miserrimus peccator, & Ecclesiæ tuæ minister indi-

gnissimus, ante thronum gloriæ tuæ humi provolutus, quam maximo possum amoris, reverentiæ, & devotionis affectu, volo & intendo hodie sacrosanctum Missæ sacrificium altissimæ Majestati tuæ, cui soli debetur, juxta ritum S. Romanæ Ecclesiæ offerre, & ex nunc offero, una cum omnibus sacrificiis tibi placitis quotquot à principio mundi oblata sunt, & usque ad finem offerentur: simulque pretium sanguinis & cunctos labores ac cruciatus Redemptoris nostri; omnia merita Sanctissimæ & immaculatæ Genitricis ejus; omnium Sanctorum virtutes, totiusque militantis Ecclesiæ laudes & preces. In unione illius admirabilis sacrificii, quod idem Unigenitus tuus in ultima cœna instituit & in Cruce consummavit, factus Sacerdos suæ victimæ, & victima sui sacerdotii: affectu ac nomine ejusdem, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ, & omnium mecum quocunque modo offerentium: ex puro tui amore ac desiderio tui beneplaciti semper & in
omni.

omnibus perficiendi. Ad tuam maximam laudem, & cultum, & gloriam: in protestationem supremæ tuæ excellentiæ, dominii tui in omnes creaturas, & nostræ subjectionis & dependentiæ à te: in cultum patriæ tibi soli debitum, simul cum adorationibus tibi gratissimus ejusdem Christi Flii tui, B. Virginis, omniumque Angelorum & Sanctorum. In memoriam vitæ, passionis, & mortis præfati Domini nostri, & in obedientiam ejusdem mandati, quo præcepit ut idem in ejus commemorationem faceremus. Ad honorem & augmentum gloriæ Dei: paræ Virginis, omniumque Angelorum & Sanctorum, eorum præsertim, quorum hodie festivitas celebratur. In gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis, quæ mihi indignissimo peccatori, cunctisque hominibus, & omni creaturæ conferre dignatus es. In propitiationem & satisfactionem pro peccatis totius mundi, & pro meis specialiter, de quibus doleo, quæque detestor & abomi-

nor super omne detestabile, quia tibi maximopere displicent cum firmo proposito emendationis. Et quia hoc sacrificium vim impetratoriam infinitam habet, offero illud pro meis, & omnium viventium, ac defunctorum necessitatibus: & primo quidem fructum quem possum & debeo illi principaliter applico, pro quo celebrare intendo, & si forte contingat eum non indigere, vel non esse capacem, opto & volo hunc fructum ad N. derivari: cum applicatione indulgentiarum mihi vel tali defuncto. Secundario autem sine ejus præjudicio; pro quo offerre primario teneor vel intendo, offero pro omnibus mihi peculiariter commendatis, pro N. & N. pro tali gratia obtinenda, & pro cunctis viventibus atque defunctis, pro quibus me indignum famulum tuum legatione apud te fungi voluisti, ut defunctis requiem indulgeas, vivisque gratiam concedas tibi serviendi, & in amore tuo usque in finem perseverandi, Amen.

§. VII.

Deprecatio pro omnium necessitatibus.

Memento Domine per viscera miseri-
cordiæ tuæ, per merita Filii tui,
quem pro nobis oblatum nunc denuo
offero, per merita B. Virginis, & om-
nium Sanctorum; memento Ecclesiæ
tuæ sponsæ tuæ, auge in ea puritatem
fidei & munditiem sanctitatis, & labore
virorum Apostolicorum dilata eam toto
orbe terrarum. Conserva eam quietam
& tranquillam, & portæ inferi non præ-
valeant adversus eam. Hostium ejus
elide superbiam, & gentes à fide alienas
veritatis tuæ splendore collustra, ne pe-
reant tot imagines tuæ, pro quibus pre-
tiosus Filii tui sanguis effusus est. Da
Summo Pontifici nostro N. cor docile, da
Spiritus sancti abundantiam, ut populo
sibi commisso verbo & exemplo prælu-
ceat. Intende oculos pietatis tuæ in uni-
versos Ecclesiæ Præsules & Pastores, &
fac eos super gregem sibi commissum
C 6 fide.

fideliter excubare. Adesto Parochis & Presbyteris, & omni clero, ut nulli præbeant scandali occasionem, diligant puritatem, & ea sequantur quæ pacis sunt. Esto propitius omnibus Religiosis, quos separasti tibi in hæreditatem de universis populis terræ, da illis continuum in virtute profectum, votorumque ac regularum exactissimam observantiam. Da huic domui bonorum temporalium sufficientiam, & spiritum excita in Prælati nostris, & in cunctis fervorem accende. Suscita in Ecclesia tua strenuos operarios, qui eam verbo fideliter pascant, & exemplo confirment. Da eis rectam mentis intentionem, zeli sinceritatem, contemptum sui, animi robur, virtutis constantiam. Effunde miserationes tuas, Domine Princeps Regum terræ, in omnes Reges & Catholicos Principes, eisque tribue in obedientia fidei & Ecclesiæ perseverantem famulatum, subditorum curam, justitiæ zelum, mutuam pacem & observantiam mandatorum tuorum.

rum. Tuum etiam auxilium cunctis Magistratibus præbe, ut pacata gubernatione subiectos regant, te in omnibus judiciis suis timeant, tibi que jugiter placere contendant. Da omni statui Ecclesiæ abundantiam gratiæ tuæ, ut unusquisque in ea vocatione, in qua vocatus est, tibi digne & laudabiliter famuletur. Da Virginibus castitatem, Deo dicatis continentiam, conjugatis sanctimoniam, pœnitentibus indulgentiam, viduis & orphanis sustentationem, pauperibus protectionem, peregrinantibus reditum, navigantibus portum: justis perseverantiam, bonis ut meliores fiant, tepidis ut ferveſcant, malis & peccatoribus, qualem me dolens esse confiteor, ut convertantur. Conserva cœlum in salubritate, terram in fertilitate, fructus in maturitate, mundum in providentia omni ex parte sufficienti. Respice omnes ægros, afflictos, tentatos, agonizantes, & in aliquo periculo vel necessitate constitutos, & da illis auxilium, re-

medium, consolationem, prout expedit ad gloriam tuam & illorum salutem. Supplex item oro te, benignissime Deus, pro omnibus inimicis meis, quos intime diligo: pro iis qui me offenderunt, vel quos ego offendi aut scandalizavi, ut eis in omnibus benefacias, & pectora eorum sancto igne tuæ charitatis succendas. Miserere omnium pro quibus orare debeo, vel qui se commendaverunt indignis orationibus meis, omnium præcipue consanguineorum, affinium, amicorum, benefactorum meorum N. & N. Exaudi preces & vota ipsorum, & subveni eorundem ad te clamantium necessitatibus. Oro te quoque pro tali re & negotio N. N. ut felicem exitum sortiatur, si saluti nostræ profuturum esse cognoscis. Memento etiam Domine Rex æternæ, cui omnia vivunt, animarum omnium fidelium defunctorum præsertim N. & N. super quas invocatum est nomen tuum. Extingue earum ardorem optato rore misericordiæ tuæ,
&

& cito purgatas in conspectu tuo admitte. Pro me ipso tandem infelicissimo peccatore clementiam tuam humillime imploro, ut per virtutem hujus sacrificii universa peccata mea dimittas mihi, quæ multiplicata sunt super numerum arenæ maris. Audi sanguinem Filii tui altius clamantem quam sanguis Abel, & in virtute hujus oblationis miserere servi tui secundum magnam misericordiam tuam. Dirige me in via tua, & doce me facere voluntatem tuam. Auge in me fidem, spem, charitatem, & reliquas virtutes statui meo necessarias. Da terrena despicere, & amare cœlestia. Posside me jugiter secundum beneplacitum tuum, ut te in omnibus & ubique inveniam, donec per felicem mortem ad te merear pervenire, Amen.

§. VIII.

*Specialis oblatio sacrificii quatenus
est Latreuticum.*

Sancta Trinitas unus Deus, rerum
omnium principium & finis, cujus
potentia, sapientia, bonitas, & magni-
tudo incomprehensibilis est, toto corde
& corpore prostratus adoro te; tibi que
hodie sacrificium offerre intendo corpo-
ris & sanguinis Domini mei Jesu Christi
pure propter te, ad majorem tui glo-
riam, in protestationem supremi domi-
nii tui in omnes creaturas, & nostræ sub-
jectionis ac omnimodæ dependentiæ à te:
in recognitionem infinitæ tuæ perfectio-
nis, beatitudinis & gloriæ, omniumque
operum tuorum, quæ summo opere gau-
deo à nulla creatura digne posse æstimari
nisi à te Pater omnipotens, æterne Deus,
& ab Unigenito tuo Salvatore nostro,
qui tecum & cum Spiritu sancto unus est
Deus, unus est Dominus: quem ideo
tibi in sacrificium laudis offero tua infi-
nita

tanta maiestate dignissimum, in cultum la-
 triæ tibi soli debitum, cum omnibus
 obsequiis, laudibus & adorationibus, qui-
 bus te olim glorificavit in terris: una cum
 meritis, laudibus, & adorationibus B. Vir-
 ginis Mariæ, omniumque Angelorum, &
 Sanctorum. Quis enim ego sum ver-
 miculus terræ, & opprobrium homi-
 num, ut audeam faciem meam levare
 ad te, & aspicere altitudinem cæli? Chri-
 sti igitur Filii tui, & omnium electorum
 meritis onustus accedo ad te, eorumque
 nomina & affectu abjicio me corpore &
 spiritu ante thronum Divinitatis tuæ; ut
 intelligat universus orbis, me esse opus
 manuum tuarum, & tanquam nihilum
 ante te. O quam gratum & jucundum
 mihi foret per omnes undique regiones
 omnes homines videre in genua provo-
 lutos te adorare! Sed quia plerique te
 non cognoscunt, vel cognitum non vene-
 rantur, pro hiis quoque te adoro, teque
 humillime deprecor, ut hanc oblatio-
 nem filii tui suscipere digneris in supple-
 men-

mentum peccatorum & blasphemiarum,
quibus perditī mortales te offendunt si-
ve in terra, siue in inferno. Tibi gloria
in sæcula, Amen.

§. IX.

*Oblatio sacrificii quatenus est Eucha-
risticum.*

Gratias ago tibi Domine Deus om-
nium bonorum fons & origo, pro
maximis & innumerabilibus beneficiis
tuis, pro quibus omnibus & singulis in-
finita tibi & interminabilis gratiarum
actio singulis momentis temporis & æter-
nitatis deberetur; sed quia minor sum
sine ulla coniparatione minimo benefi-
ciorum tuorum, nec ulla creatura repe-
riri potest, quæ tuæ inexhaustæ bonitati
dignas valeat referre gratias: Unigeni-
tum Filium tuum tibi unice dilectum
Divinæ majestati tuæ in sacrificium eu-
charisticum humillime offero, una cum
omnibus obsequiis, laudibus & gratia-
rum

rum actionibus ipsius ac Beatissimæ Matris ejus, omniumque Sanctorum & electorum tuorum. Specialiter autem gratias tibi hoc sacrificio persolvere intendo, ex totis præcordiis meis propter magnam gloriam tuam, proque omni gaudio quod tu teipso beatus intra te percipis perenni & interminabili fruitione ex æterna generatione Filii tui; & à te atque ab eo processione Spiritus sancti, & ex perfectionibus tuis quarum non est numerus, & quas nemo comprehendere potest. Pro omnibus item misericordiis & mirabilibus tuis, quæ per Filium tuum extra te operatus es, & semper operaberis. Pro ejusdem Incarnatione, & pro inexhaustis sapientiæ, scientiæ, meritorum, & gloriæ thesauris, quos in sanctissima ejus Humanitate abscondisti: proque illa singulari pietate, qua eum mihi in Patrem, ac Doctorem, in Ducem ac Redemptorem concessisti; & pro omni fructu vitæ, Passionis & mortis ejus. Pro immensis gratiarum

rum opibus, quas Beatissimæ ejusdem Genitrici Virgini Mariæ contulisti, quam mihi quoque in parentem, advocatam, & protectricem largiri dignatus es: pro ejus electione, immaculata conceptione, admirabili maternitate, gloriosa in cælum assumptione, omnique gratia & gloria, qua illam in terra & in cælo honorificasti: & pro omnibus beneficiis, quæ ipsa intercedente toti terrarum orbi, ejusque devotis clientibus contulisti & conferes in perpetuum. Pro innumerabilibus Angelorum exercitibus, quorum numerum tu solus nosti, qui eos creasti prærogativis singularibus exornatos ad tui gloriam & nostrum subsidium. Pro eximiis donis, quibus Sanctos & electos tuos cumulasti, illos præsertim quos hodie sancta Ecclesia veneratur, quorum meritis & doctrina ipsam ecclesiam ædificasti, hæreses & schismata contrivisti, & omnes fideles illuminasti. Pro maximo gratiarum munere, quibus eos reple, quos ad apicem perfectionis efficaciter

eiter trahis, & ad dulcissimam familiari-
tatem tuam admittis. Pro inexplicabili
patientia, qua peccatores toleras, ad te
invitas, & auxilia illis necessaria suppe-
ditas ut convertantur. Pro singulis be-
neficiis, quæ omnibus viatoribus, ami-
cis & inimicis meis, fidelibus & infideli-
bus, cunctisque creaturis sensibilibus &
insensibilibus contulisti. Pro gratiis gra-
tis datis ad Ecclesiæ utilitatem, quas li-
cet non omnes singulis dederis, dedisti
tamen ut sit in omnibus, ut quod singu-
li in se non habent, in aliis habeant; spi-
ritus enim tuus dividit singulis prout
vult. Pro infinito amore, quo me pro-
sequutus es eligens me ante mundi con-
stitutionem, ut sim sanctus & immacu-
latus in conspectu tuo: quodque tem-
pore præfinito ex abyssu nihili eduxeris
me, & nasci feceris in Ecclesia tua, extra
quam non est salus. Quod me dono tuæ
gratiæ per baptismum ditaveris, & ani-
mam meam præclarissimis virtutum ha-
bitibus exornaveris: quod perpetuo assi-
stisti

stisti mihi conservans me, & præservans à multis periculis & adversitatibus admirabili tua providentia: quod Angelum ad mei custodiam deputaveris, qui perpetuus cogitationum, & operationum mearum inspector est, dirigens me occultis inspirationibus ad salutem. Pro maxima misericordia, qua me redemptum pretioso sanguine Filii tui è sæculo nequam eripuisti, & cum in peccatis jacerem excitasti illustratione tua, & vocasti in admirabile lumen tuum in locum sanctificationis, dissimulans peccata mea propter pœnitentiam. Pro sublimissima sacerdotii dignitate, ad quam me prorsus immerentem evexisti: & pro multis præclarissimis donis naturæ & gratiæ, quæ mihi singulariter contulisti. Quod mihi tot media ad salutem, totque virtutis instrumenta suppeditaveris, quod toties me custodieris ne peccarem, occasiones subtrahens, & pravas sanans affectiones: quod cum aliquando me tentari permisisti vim tamen & fortitudi-

dinem resistendi misericorditer tribuere
 dignatus sis præveniens me in miserationibus
 tuis. Quod victum & vestitum,
 & alia necessaria ad decentiam status mi-
 hi copiose præbueris: quodque omnia
 propter me regere & conservare non de-
 sinas. Quod ut validius me traheres ad
 te, aliquot mihi corporales aggritudines,
 angustias animi, & adversitates immisisti,
 ac mirabili vicissitudine consolationum
 & desolationum erudiens me, ne in pro-
 speris extollar, aut in adversis deficiam.
 Quod per viam mandatorum tuorum
 deduxeris me, dans scire, velle, & ope-
 rari quod bonum est; ut per bona opera
 certam faciens, te adjuvante, vocatio-
 nem meam, præparata electis tuis gloria
 perfruar in æternum. Hæc & alia mul-
 ta fecisti mihi Domine Deus meus, vita
 & dulcedo animæ meæ, de quibus opta-
 bile mihi foret semper loqui, semper co-
 gitare, semper tibi gratias agere: sed im-
 perfectum meum viderunt oculi tui.
 Quis enim ego sum filius iræ, & abyssus
 te-

tenebrosa, ut tantis beneficiis par esse possim? Calicem igitur salutaris accipiam, & hoc tibi sacrificium pro me & omnibus immolabo, ut de perceptis hac dignissima victima gratias exhibentes beneficia potiora sumamus, Amen.

§. X.

Oblatio sacrificii quatenus est propitiatorium.

Procido coram te, Domine, cum tremore & rubore gravissima onustus flagitiorum meorum sarcina: nec me solum, sed & totius populi peccata coram te porto, quia me pro omnibus legatione fungi jussisti, ut quod illi pro se non possunt, ipse tanquam mediator merear impetrare. Sed qua fiducia pro culpis alienis intercessor veniam servus nequissimus innumerabilium scelerum reus, qui pro tot beneficiis à te susceptis gravissimas tibi injurias & offensas retribui, bonitatem tuam contemnens, & justitiam vilipendens? Iniquitates meae diviserunt

inter me & te, & peccata mea absconderunt faciem tuam ne exaudires. Verumtamen ecce revertor ad te dolens & mœrens quod offenderim te: quia nullum extat pretium, quo infinitæ bonitati tuæ offensæ condigne satisfacere valeamus, nisi pretium Sanguinis dilectissimi Filii tui Domini nostri JESU Christi, ipsum tibi offero hostiam placationis sufficientissimam pro meis ac totius mundi peccatis, ut mihi, & N. N. atque omnibus peccatoribus veram contritionem concedas, meque & illos à reatu pœnarum misericorditer absolvas, per acerbissimam passionem & mortem ejusdem filii tui, quem semel in Cruce oblatum nunc denuo offero. Ibi enim invenio meritum ejus mare magnum & spatiosum, quo demergantur omnia peccata nostra: ibi infinitum satisfactionum thesaurum, quo omnia debita nostra remissione oblata expungantur. Esto itaque placabilis super multitudinem iniquitatum nostrarum, & audi Sanguinem Filii tui cla-

D

man-

mantem ad te non vindictam, sed veniam
& misericordiam. Attende Domine, &
ignosce dolentibus & pœnitentibus. Da
gratiam emendationis, & in bono per-
severantiam, & cantabimus laudes tuas
in sæcula sæculorum. Amen.

§. XI.

*Oblatio sacrificii quatenus est impetra-
torium.*

Quia ineffabili tua pietate & miseri-
cordia me indignissimum famu-
lum legatione fungi apud te voluisti pro
omnibus hominibus vivis & defunctis,
offero tibi Clementissime Pater, hoc tre-
mendum sacrificium, quod vim impe-
tratoriam infinitam habet, pro singulo-
rum necessitatibus & indigentis, ut per
passionem & mortem Jesu Christi Sal-
vatoris nostri eorum voces & singultus
misericorditer audire, & partem aliquam
auxilii tui singulis largiri digneris. At-
tende itaque & exaudi pro singulis depre-

can-

cantem, nec averras faciem tuam à me propter innumerabilia peccata mea; non enim justificationibus meis, sed in persona Ecclesiæ tuæ, & tibi unice dilecti Filii ad te loqui præsumo. Miserere omnium quos fecisti Domine, & reple eos scientia ac fide tua, ut lauderis cum hæreditate tua. Da omnibus fidem vivam, & ardentissimum in te amorem, & ne claudas ora canentium te. Effunde misericordiam tuam in gentes quæ te noverunt, Turcas, Mauros, Idololatrias, Judæos, Hæreticos, Schismaticos, obscura nocte infidelitatis sepultos; vindica eos ab erroribus, & illumina corda illorum, ut te cognoscant, & JESUM Christum quem misisti. Dissipa consilia impiorum, ne quicquam officiant regno tuo, & propagationi gloriæ tuæ; & libera fideles tuos de manibus filiorum alienorum. Sanctifica Ecclesiam tuam, quam plantavit dextera tua: aufer ab ea omnia scandala, dissensiones & schismata; ut tandem aliquando fiat unum ovile

& unus Pastor. Da Summo Pontifici nostro, cunctisque Prælatiſ, ut oves ſibi commiſſas fideliter paſcant fructu orationis, exemplo bonæ converſationis, verbo prædicationis, ſubſidio charitatis. Sit perpetua in illis oneris ſibi impoſiti conſideratio, & ſacerdotio fungantur ſine reprehenſione. Reforma omnes Eccleſiaſticos Ordines, ut & ipſi luceant coram hominibus, ſitque in eis virtutum decus, ſplendor ſanctitatis. Reduc omnes Religiones ad fervorem & perfectionem, in qua fuerunt inſtitutæ; da Superioribus zelum diſciplinæ, ſubditis obedientiam, ut profeſſione ſua omnes digni inveniantur. Da Prædicatoribus vocem virtutis, ut è cæno peccatorum quamplurimos educant, & ad timorem & amorem tuum perducant. Illumina ſapientia tua omnes Reges, & Principes, cunctosque Magiſtratus, ut ſubditis ſibi populis juſticiam fideliter adminiſtrent, pacem diligant. Eccleſiam venerentur, mandata tua cuſtodiant, & de hoſtibus
ſan-

sanctæ fidei te protegente triumphent. Defende fideles tuos à fame, peste, & bello, à persecutionibus & calumniis, à cunctis periculis & adversitatibus, ab omni necessitate corporali & spiritali, ab omni angustia & calamitate: & illos adjuva quos affligi & tribulari permisisti, ut omnes sibi misericordiam tuam sentiant adfuisse. Ne sinas eos labi, qui in periculo & occasione peccandi versantur: eosque conserva quos gratiæ tuæ pretiosissimo munere locupletasti. Adesto agonizantibus, ut vera contritione purgati, & amore tuo succensi diaboli insidias evadant, & à damnatione perpetua liberarentur. Memento tot miserabilium peccatorum, qui in foveam peccati mortalis infelicitè lapsi sine ope tua inde emergere non possunt, & da illis auxilium efficax, ut surgant & resipiscant. Omnibus item inimicis nostris charitatem & dulcedinem tuam benignus infunde; & libera nos à malorum insidiis. Da illis quos ego offendi aut scandaliza-

vi veniam peccatorum & veram emendationem. Omnes autem amicos & benefactores, consanguineos & affines nostros illustra gratia tua, succende amore tuo, ut te solum quærant, te solum diligant, omnique tempore opera illorum plena inveniantur in oculis tuis. Da huic congregationi, ad quam me vocare dignatus es, bona spiritualia & temporalia, nosque & illa administra & dirige, ut cultus tuus, & animarum salus hic semper vigeat, crescat, & perseveret. Custodi omnes mihi commissos & commendatos, & pro quibus orare debeo, præcipue vero N. & N. rege, & salva eos juxta beneplacitum tuum, ut nemo ex illis pereat. Succurre omnibus, pro quibus me orare tu vis, & ego nescio: protege servos tuos omnes, qui te maxime diligunt, quamvis eorum numerum & nomina ignorem: justis autem tepidis & imperfectis auge fidem, spem, charitatem, auge fervorem, ut ad culmen perfectionis cito perveniant. Respice
be.

benignis oculis animas in Purgatorio de-
 tentas, illas præfertim, quæ suffragiis
 nostris magis indigent, & da illis requiem
 sempiternam. Mei denique memento
 omnium miserrimi & indignissimi, qui
 gratiæ tuæ auxilio tanto majori præ cæ-
 teris egeo, quanto infirmior sum & im-
 potentior. Extingue in me omnia ter-
 rena desideria, & ignem amoris accen-
 de. Dirige me in veritate tua, & da fi-
 nalem perseverantiam. Per Christum
 Filium tuum, cui tecum & cum Spiritu
 sancto est laus & honor in sæcula sæcu-
 lorum, Amen.

§. XII.

*Actus diversarum virtutum ante
 Missam.*

F I D E I.

Quis mihi det, suavissime JESU, ut
 sub candido specierum sacramen-
 talium velamine vultum tuum intueri

possim, in quem desiderant Angeli prospicere? Quis mihi det ut pateant mihi fontes saluberrimi quinque vulnerum tuorum, quæ oculis fidei in tuo corpore cerno, fontes aquarum viventium in ablutionem peccatrici animæ meæ? **O** venæ salientes in vitam æternam, effundite super me aquam gratiæ, quæ sitim meam satiet, ut gaudio repletus, & fide viva imbutus exclamem cum Thoma Apostolo, *Deus meus & Dominus meus*. Credo enim firmissima fide te in augustissimo sacramento corporis & sanguinis tui vere præsentem esse Deum meum, & Dominum meum; & pro hac assertionem millies mori paratus sum. Credo inquam quod in hoc sacramento corpus tuum gloriosissimum vere adest, sole splendidius, electum ex millibus, cum ea integritate, pulchritudine, majestate, qua in cælo existit, & qua nulla major concipi potest. Ibidem est sanguis olim pro nostra omniumque salute effusus. Ibi est anima omni gratia & sapientia plena,

na, in qua sunt omnes thesauri virtutum & scientiæ Dei. Ibi denique latet Divinitas tua, Verbum scilicet omnipotens, per quod Pater dicit omnia: & quia tu in Patre, & Pater in te est, adest etiam Pater te Verbum suum generans; adest & Spiritus utriusque nexus & amor. Hoc est compendium omnium mirabilium tuorum, hoc summum prodigium omnium creaturarum mentium captum excedens, hæc veritas infallibilis, quam te largiente per gladios & ignes profitebor.

S P E I.

In te solo spem meam colloco, dulcissime JESU, quia tu salus & virtus mea, tu refugium & firmamentum meum, tu fons omnium bonorum. Quomodo enim auderem hoc tremendum sacrificium Deo Patri offerre, reque in eo suscipere, nisi fiduciam tu mihi præberes, qui me tuo sanguine redemisti? De tua igitur benignitate confisus accedo ad te, ut ovis morbida ad Pastorem, ut infir-

mus ad Medicum, ut reus morti obnoxius ad Advocatum, ut tu me foveas, protegas, corrobore, & sanes. Abyſſus nihili mei abyſſum invocatur bonitatis tuæ, nam licet peccata mea plurima & gravissima ſint, ea tamen nihil ſunt, quamvis plura & graviora forent, ſi cum miſericordia tua, & pretio ſanguinis tui conferantur. In ipſo reſoſita eſt tota fiducia mea, & gaudeo quod nihil in me ſit, in quo poſſim confidere. Miſerere mei, & ſalva me, qui nunquam deſeris ſperantes in te.

CHARITATIS.

O Quanta vis amoris cor tuum ſuccendit, amantiffime JEſu, cum tranſiturus de hoc mundo ad Patrem menſam paraſti nobis habentem omne delectamentum, & omnem ſaporem ſuavitatis. Grande quidem fuit & admirabile opus amoris tui, quod naturam noſtram aſſumere dignatus ſis; ſed longe præſtantius & mirabilius eſt, quod corpus

pus tuum in cibum, & sanguinem in potum reliqueris: in illo siquidem nostram suscepisti humanitatem, in hoc tuam largiris Divinitatem. Sic totum thesaurum gratiæ tuæ in nos effudisti, ut inmensa hac dilectione præventi amoris vicem tibi rependere totis viribus satagamus. Amo itaque te unicum meum solatium in hoc exilio, unica spes languentis animæ, unica mea felicitas, & summum bonum quo in terris frui licet. Amo te toto corde, tota mente, tota virtute: atque utinam omni momento te ferventius semper amarem! Hoc est ardens desiderium meum, huc feruntur gemitus mei, & suspiria cordis mei. Ad te enim trahis omnes vires animæ meæ; dum te ipsum transfundis in me: dum quantum fieri potest me similem tui facis: dum esurientem animam meam non cibo aliquo terreno, sed pretioso corpore & sanguine tuo nutris, satias, & saginas. Pro hac tua ineffabili largitate amo te Deus meus, & ut nunquam cessem

amare te, amorem meum teipso inflamma, qui esca & pabulum amoris es. O ignis jugiter ardens, & nunquam deficiens, ure renes meos & cor meum, ut ardeant amore tui. Ignem venisti mittere in terram, accende illum & eventila, ut semper crescat. Te enim amabo, si amandi vires præbueris, & eo amplius amabo, quo uberiores amandi gratia infuderis: numquam tamen te amabo, ut dignus es.

DESIDERII

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Salvator meus Domine Jesu: desiderat, inquam, anima mea accedere ad te, teque offerre Deo Patri, ac de fontibus salvationis tuæ vinum lætificans in gaudio haurire. Sitio enim Domine, lassatus in via iniquitatis, sitio te Deum meam venam aquarum viventium, sitio sanguinem tuum, quem mihi in potum mirabiliter tribuisti. Ad

te venio, & clamo post te, liberator meus, esuriens & sitiens: miserere mei fili David, & da mihi panem tuum, da vinum quod miscuisti, ut refocilletur anima mea. Atque utinam possem omnium Sanctorum affectus & inflammata desideria habere, teque semper sitire fontem vitæ, fontem sapientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis. Utinam te semper esuriant cor meum panem Angelorum, refectiorem animarum sanctorum; & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Renuit consolari anima mea, donec suscipiam te omne bonum meum, Domine Jesu, quem solum ardentissime concupisco cum omni affectu & devotione omnium electorum tuorum tecum epulantium in mensa tua, quorum divitias offero tibi in supplementum inopiæ meæ. Esto tu solus gaudium meum, tranquillitas mea, refectio mea & thesaurus meus, in quo mens mea quiescat. Nihil desiderem extra te, & omnia mihi vilescant præter

te Deus meus dulcedo mea, & unicum
centrum cordis mei.

GRATITUDINIS.

Quis sum ego bonitas infinita, ut me
sacris altaribus altare volueris, ti-
bique offerre de donis tuis sanctum sa-
crificium hostiam immaculatam? Unde
inveni hanc gratiam in oculis tuis ut
ostenderes in me divitias misericordiæ
tuæ? Venite & audite omnes Angeli &
Sancti Dei, & narrabo vobis quanta fe-
cit Dominus animæ meæ. Nam cum
essem abjectus in domo mea, de pulve-
re erexit me, & constituit me cum Prin-
cipibus populi sui ut comederem panem
& biberem vinum in mensa sua omnibus
diebus vitæ meæ. Quas ergo tibi gra-
tias agam. Clementissime Jesu, Salva-
tor mundi, aut quid retribuam tibi pro
omnibus quæ tribuisti mihi? Vere enim
de te sponso Ecclesiæ illud Canticorum
intelligitur. *Si dederit homo omnem sub-
stantiam domus suæ pro dilectione, quasi
nihil*

nihil despiciet eam. Tu omnia quæ habes mihi largitus es, corpus, sanguinem, animam, & divinitatem tuam: & si ego tribuam tibi omnem substantiam domus meæ, corpus, animam, & libertatem cum omnibus quæ nunc habeo vel habere possum, hoc quasi nihilum reputabitur comparatione immensi, & inæstimabilis doni tui. Tantum tibi debeo, quantum ipse vales, qui infinitus es: quare debitum meum omnem meam facultatem excedit. Audeo tamen rogare te, quia benignus, & misericors es, & tu nosti paupertatem meam, audeo rogare te, ne despicias munusculum quod tibi offero in simplicitate cordis mei. dicens cum sponsa, *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Nam sicut tu totum te mihi tradidisti in nutrimentum animæ meæ; ita ego me totum servituti tuæ consecro, & quicquid habeo, quicquid sum, quicquid possum tibi penitus trado, ut me totum tibi vendices, nec quicquam mei mihi patiaris superesse.

T I M O R I S.

Ad mensam convivii tui à te vocatus & invitatus, Domine JESU, summum bonum meum & felicitas sempiterna, parere quidem vocanti vellem, teque amanter & devote suscipere; sed contremisco valde, cum meam intueor fœditatem, contremisco à voce Apostoli tui dicentis: Si quis manducaverit panem hunc & biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis & sanguinis Domini. Mira enim res est, & portento simillima. Pascor cœlesti pane, quo saturari possunt infiniti mundi: potor præclarissimo vino, quo ardentissima Angelorum sitis extinguitur; & fame ac siti aresco: omne cœli gaudium intus ferro, & terræ illecebris irretiri non desino, vanaque solatia à creaturis emendico, ad Deum excelsum fontem omnium bonorum quotidie accedo, & sub specie panis & vini ipsum quotidie sumo; & non solum non rapior cum Paulo in tertium cælum, sed terræ totus adhæreo, omnisque

que mea sollicitudo terræ famulatur & corpori, nulla cælo. Hæ sunt angustiae, quæ me undique premunt, hæc consternatio mea magna nimis. Vereor enim, ne quod in salutem constituisti in iudicium & condemnationem accipiam. Nunquid ergo fugiam à facie tua cum impio Cain, aut abscondam me cum Adamo, eo quod nudus sim, & audierim vocem tuam? Absit. Scio enim quia major est misericordia tua, quam miseria mea: major est clementia tua, quam iniquitas mea. Si foedus, si infirmus, si nudus sum: tu me potes mundare, sanare, vestire. Ad te igitur cum timore, & tremore confugio, ut me vestias, sanes, & purifices. Abstrahere cor meum à cæteris omnibus extra te, in quibus nihil est nisi vanitas & afflictio spiritus. Sentiat mens mea dulcedinem præsentiæ tuæ: gustet quam suavis es, ut amore tuo capta nihil quærat extra te, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

HUMILITATIS.

Immense, tremende, potentissime, & incomprehensibilis Deus, quis es tu, & quis sum ego, ut digneris venire ad me, mecum epulari, & mansionem apud me facere? Heu quanta est dignatio tua, quanta miseria & ingratitude mea? Tu Rex Regum & Dominus dominantium, qui respicis terram & facis eam tremere: tu fons sanctitatis, coram quo Angeli non sunt puri: tu Sol claritatis æternæ, qui lucem habitas inaccessibilem: ego vero animal immundum, omnium calamitatum ludibrio expositum, insanis perturbationum motibus agitatum: omni vanitati subiectum, vas contumeliæ, filius iræ & tenebrarum. Et quomodo potest lucis tuæ ad tenebras meas esse conventio? Quomodo præsumam ad te accedere vermiculus terræ, in quo nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat? Qua fiducia coram te apparebo, justissime Judex, ante cujus conspectum columnæ cæli contremiscunt? Longe

ge enim recessi à te, qui tamen ubiquè
 es, & miserabilis anima mea, quam tibi
 in baptismo desponsaveras, fornicata
 est cum amatoribus multis, te repudians
 Creatorem & Redemptorem, ut fallaci-
 bus creaturis adhæreret. Tu me segre-
 gasti ex utero matris meæ, & vocasti per
 gratiam tuam, ut lucerem coram homi-
 nibus doctrinæ & vitæ splendore: ego
 vero in tenebris vixi; non sapiens quæ
 tua sunt, sed quæ super terram. Tu
 parasti mihi mensam in dulcedine tua,
 & suspiravi ad ollas carniū Ægypti.
 Tu potasti me sanguine tuo, & converti
 me ad poculum Babylonis. Verumta-
 men ego loquar ad te, cum sim pulvis
 & cinis. Respice servum tuum & susci-
 pe me, quem tam amanter invitas ad te.
 Jam enim cognovi, quia sine te nihil
 sum, nihil possum: & extra te non est
 salus nec vita. Projice ergo post ter-
 gum tuum omnia peccata mea, & am-
 plectere me quamvis indignissimum gra-
 tia tua, ad te revertentem, juxta verbum

Pro-

Prophetæ tui dicentis: *Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non despicies.*

§. XIII.

Commemoratio Dominicæ Passionis ante Missam.

Sape dictum est in hoc incruento sacrificio cruentum illud, quod semel in Cruce peractum est, non verbis sed re ipsa representari: una siquidem & eadem est hostia, idem qui per sacerdotis ministerium offert, idem Christus qui immolatur. Sicut enim dicitur Agnus occisus ab origine mundi, eo quod mortuus censeatur in figuris animalium, quæ in ipsius memoriam mactabantur: ita non immerito eundem vocare possumus Agnum, qui quotidie occiditur usque ad finem mundi, in hac nimirum suæ mortis representatione, quæ duratura est, donec Mundus durabit. Ideo sancti Patres mortis Christi memoriam hoc sacrificium celebranti super omnia necessariam esse affirmant dicente Apostolo, *Quotiescunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat.* Hoc ipsum autem idem Salvator noster

ster præcepit, cum instituto hoc sacramento
 ait, *Hoc facite in meam commemorationem.*
 Quæ verba Seraphicus Doct̃or sollicitè expen-
 dens libro de puritate conscientie cap. 9. exi-
 stimat sacerdotem nullatenus debere Missæ sa-
 crificium celebrare, quin prius passionem &
 mortem Domini commemoret. Id, inquit,
quod pro meipso retineo, est verbum illius qui
hoc sacramentum instituit, quem non credo il-
lud frustra protulisse. Dixit enim: Hæc quo-
tiescumque feceritis, in mei memoriam facie-
tis. Ex quo quidem verbo arguo mihi ipsi,
quod quoties volo id agere, quod ipse instituit,
& modo prædicto reliquit, timeo nequaquam
sine remorsu conscientie ac præjudicio animæ
ad illud posse accedere, nisi præmemorata ip-
sius instituentis charitate, ac ejus passione &
morte, in cujus memoriam perpetuo recolē-
dum illud Sacramentum debere confici & per-
cipi ipse præclare asseruit & injunxit. Sa-
 cerdos itaque, cum ad sacrum faciendum se
 præparat, fasciculum sibi colligat ex omnibus
 anxietatibus & amaritudinibus Domini, & in-
 ter ubera sua collocet, cordisque medullis in-
 serat; mente & affectu sedulo revolvens om-
 nia tormenta, quæ ille pro salute nostra per-
 pessus est. Hæc frequenter in ore, hæc sem-
 per in corde habeat: & hæc sit ejus sublimior
 Philosophia, scire Christum, & hunc crueifi-
 xum.

sum. Cum vero ad altare accessurus est, fiet ex toto corde.

O R A T I O.

Memoria memor ero, clementissime Pater, & tabescet in me anima mea: omniumque dolorum & passionum, atque acerbissimæ mortis Filii tui Domini mei JESU Christi cum gemitibus & lacrymis recordabor, quia ipse salus & vita mea ante oculos pependit in ligno, offerens se tibi in holocaustum pro mea & totius mundi salute. Hanc autem oblationem vivam, quam tu misisti in miseratione multa ad altare crucis immolendam pro nobis, hanc eandem tibi nunc offero, passionem ejus & mortem recolens ac representans, sicut ipse præcepit, cum dixit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Recordare itaque humilitatis ejus, patientiæ, charitatis, mansuetudinis, & obedientiæ. Respice labores ejus, jejunia, contemptus, contumelias, vincula, irrisiones,
&

& iniquam condemnationem. Respice in faciem Christi tui, & intueri speciosum forma præ filiis hominum opprobriis, injuriis, verberibus, livoribus, contusionibus ita deformatum, ut non sit ei species, neque decor. Vide caput nobilissimum spinarum punctationibus transfossam, & percussionibus attritum. Vide genas modestissimas sputis scedatas, alapis cæsas, sanguine cruentatas. Vide oculos benignissimos lacrymis perfusos, & ad ignominiam velatos. Vide os suavissimum siti ardentissima cruciatum, & felle atque aceto potatum. Vide dorsum, supra quod fabricaverunt peccatores, verberibus dilaniatum, & humeros crucis pondere oppressos. Vide brachia amabilissima funibus devincta, & in cruce crudeliter extensa. Vide manus innocentissimas durissimis clavis perforatas. Vide pedes delicatos tot itineribus defatigatos, ac cruci tandem affixos. Vide corpus venerabile pro nobis in cruce suspensum, vulneratum, mortuum & sepul.

pultum. Vide sanguinem pretiosissimum usque ad minimam guttam pro nostra salute misericorditer effusum. Hæc enim tibi offero & repræsentō, omni quò possum devotionis affectu suppliciter orans, ut ipsa pietas, qua Filium tuum pro nobis tradidisti, te omnibus misereri compellat, pro quibus ille factus obediens usque ad mortem, crucem subire dignatus est, Amen.

§. XIV.

Oratio ante Missam ad Patrem.

Respice clementissime Pater, de sacruario tuo, & de excelsò cælorum habitaculo, & intuerè hanc immaculatam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster JEsus Christus Filius tuus Salvator mundi pro peccatis fratrum suorum; & esto placabilis super multitudinem malitiæ nostræ, quia vox sanguinis Domini nostri clamat ad te de cruce. Hic est justitia mea, & sanctificatio,

catio, ac propitiatio mea. Averte faciem tuam à peccatis meis, & respice in faciem Christi tui: ejus enim meritum offero ad te, omnemque fiduciam in eo defixam habeo. Impellit ministrandi necessitas, terret conscientia indebiti sacerdotii. Sed rogo te, ne despicias mihi creditæ dispensationis officium, licet in me boni operis testimonium non agnoscas. Et quia me indignum mediatorem esse voluisti inter te & populum tuum, ne me repellas à tua pietate cum divinissimis donis tuis venientem ad te, ut inculcate accedens ad gloriam tuam, dignus sim qui operiar protectione unigeniti Filii tui, & illuminatione Spiritus sancti tui, atque pro omnibus deprecans pro omnibus exaudiar, te præstante, Deus meus, Pater misericordiarum, qui cum eodem Filio tuo in unitate ejusdem Spiritus sancti vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

§. XV.

*Oratio ante Missam ad Dominum
Jesum Christum.*

Gratias ago tibi, Domine Jesu Christe, pro ineffabili tua charitate, qua transiturus de hoc mundo ad Patrem, mensam mihi parasti in dulcedine tua, mensam prorsus regalem, omne delectamentum in se habentem; mensam pretiosissima corporis & sanguinis tui, ut adipe & pinguedine repleatur anima mea, & secrete o illapsu nutritionis tuæ roboretur infirmitas mea. Et unde hoc mihi gloriosissime Fili Dei, ut me permittas venire ad te, & cum cæteris commensalibus tuis epulari? atque utinam ab omni culpa liber, purus ab omni labe, ab omni vitio purgatus, & ab omni inordinata affectione perfecte emendatus essem, ut ad hanc mensam supercelestem accedere possem fervens charitate, niveus innocentia, & omnium virtutum decore exornatus. Sed quia
mi-

miserrimus ego sum, & omni ornamen-
 to destitutus, obsecro te in primis beni-
 gnissime Salvator, cujus charitas im-
 mensa est, bonitas infinita, ut sanguine
 tuo animam meam lavare, & super ni-
 vem dealbare, meritis tuis induere, illo-
 que igne ardentissimi amoris succende-
 re digneris, qui te à nobis discessurum
 compulit ad hoc vivificum convivium
 instituendum. Obsecro deinde beatissi-
 mam Virginem Matrem tuam, & omnes
 electos tuos, ut tibi pro me offerant cha-
 ritatem, fidem & devotionem, qua hoc
 Sacramentum susceperunt ab initio in-
 stitutionis ejus usque in præsentem diem.
 Et quia particeps ego sum omnium ti-
 mentium te, offero tibi omnium sacer-
 dotum, omniumque fidelium hac die ce-
 lebrantium & communicantium pieta-
 tem & puritatem. Offero omnium ju-
 storum ab origine mundi usque ad ejus
 consummationem virtutes & merita, ac
 pios affectus erga te, dulcissime Jesu,
 in venerabili Sacramento existentem: fir-

missimæ nimirum fidei, & vivæ apprehensionis earum rerum, quæ de hoc maximo mysterio credendæ sunt: perfectissimæ charitatis, & intimæ tecum familiaritatis: famis & flagrantissimi desiderii te omne bonum suscipiendi: filialis fiduciæ & spei de tua misericordia tam mirabili modo declarata: zeli divinæ gloriæ & dilectionis proximi, pro cuius salute hoc sacrificium offertur: admirationis tantæ dignationis, & profundissimæ humilitatis: gaudii & jubili in te & de te: laudis, gratitudinis, adorationis, & devotionis. Hos inquam, aliosque affectus offero tibi in supplementum insufficientiæ meæ, & eos si possem elicerem cum maxima intensione ad laudem & gloriam tuam quia dignuses. Suscipe Domine hoc desiderium meum, meritisque placatus electorum tuorum, ne à mensa tua repellas me, quatenus hoc cibo satiatus, hoc recreatus potu vitam habeam, & abundantius habeam, hic & in æternum, Amen.

§. XVI.

Alia Oratio ad eundem.

Veni Domine JESU, unica salus animæ
 meæ & infunde pectori meo multi-
 tudinem dulcedinis tuæ, ut nihil amem, ni-
 hil desiderem præter te. Veni gaudium
 & foelicitas mea, veni spes & robur meum,
 quia tecum sunt divitiæ & gloria, tu vi-
 ta & consolatio mea, tu paradisus vo-
 luptatis. Atque utinam te veniente ad
 me vertantur mihi in amaritudinem, om-
 nes mundi deliciæ, ut tibi unitus in hoc
 cœlesti convivio à te nunquam separer in
 æternum. Frustra expenderem argen-
 tum meum non in panibus, & laborem
 meum non in saturitate, licet omnes
 Ægypti escas compararem, si carerem
 hoc pane, qui præbet delicias Regibus,
 & vino tuo destitutus essem, cujus suavi-
 tas in infinitum excedit omnia hujus sæ-
 culi oblectamenta. Et unde mihi tan-
 tum bonum, ut tecum epulari merear,
 Rex tremendæ majestatis, ego indignis-

simus servus tuus, qui quotidie pecco & incorrigibilis persevero: Sed major est in infinitum misericordia tua, quam miseria mea: & tu dulcissima refectio mea me in virum alterum transformas, & verbo virtutis tuæ sanas omnes languores meos. Ad te igitur venio de tua pietate confusus, & in te sperans non confundar. Lætifica animam servi tui, & supple quod mihi deest, tu benignissime: Salvator, qui omnes ad te vocare dignatus es, dicens: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Refice me teipso, quia in te sunt omnes cæli deliciae ex copiosissimo flumine gaudiorum Dei cum tanta plenitudine emanantes, ut omnes digne ad te accedentes inexplicabili lætitia replere possint. Uni intime tecum animam meam, & fac me dignum, ut huic mensæ supercælesti cum debito virtutum ornatu assideam, & dulcedine perfruari præsentis Divinitatis, Amen

§. XVII.

Oratio ad Spiritum sanctum.

Veni sancte Spiritus, amor Patris & Filii, mundator scelerum, curator vulnerum, fortitudo fragilium, incertantium consolator, fulgor intellectus, & vindex libertatis. Veni è patria felicitatis, & cordis mei penetralibus tam potenter illabere, ut vitia omnia & defecatus tuo igne consumas, & omnia peccata mea remittas. Emitte in animam meam lucis tuæ radium, quo illuminante intellectum, quæ tibi sunt placita videam: quo affectum inflammante ad ea prosequenda tota virtute incumbam. Fac me dignum sacris altaribus ministrum, meque torrente tuæ voluptatis inebria, ut cœlesti suavitate in hac divinissima mensa degustata, nihil venenatæ mundi dulcedinis libeat amplius degustare. Imbuat me & perficiat septiformis Spiritu tuus, & ad illum scientiæ gradum fac me perungere, ad quem

pervenit Apostolus tuus, cum dicebat se nihil scire, nisi Christum & hunc crucifixum. Roboretur infirmitas mea fortitudine tua, vincat bonitas tua malitiam meam; & deformitas mea tua pulchritudine decoretur. Sursum erige me per æternorum affectionem, copula tecum per amoris unitatem, conserva per finalem perseverantiam; ut tuo ductu revolet anima mea ad te principium & finem suum, à quo nunquam separetur, Amen.

§. XVIII.

Oratio ad B. Virginem.

Gloriosissima Mater Dei Virgo Maria, tota fiducia mea, & unicum solatium languentis animæ meæ, precor te, ut mihi miserrimo peccatori assistere hac hora digneris, qua pretiosissimum Filii tui corpus & sanguinem æterno Patri oblaturus sum; sicut amans & dolens eisdem Filio tuo in cruce pendenti & se pro nostra salute offerenti astiristi. Ne

me despicias, Mater misericordiæ, ob intolerabilem peccatorum meorum sceleratam; neque avertas faciem tuam à me, quem Filius tuus tanto amore dilexit, ut pro me mori dignatus sit. Plena es gratiarum, plena rore cœlesti, innixa super dilectum tuum, deliciis affluens. Ciba ergo pauperem tuum de superfluenti mensa tua: tuarumque virtutum vestibus indue me, ut his ornatus divino conspectui gratus appaream. Memento illius charitatis, qua Verbum Dei ex te carnem assumpsit, ut tu fieres mater nostra. Aperi manum tuam, & imple me benedictionibus, quibus te Deus benedixit in æternum, ut te interveniente tremenda mysteria acceptabiliter perficere, & sancta sanctorum digne merear degustare.

§. XIX.

Oratio ad sanctos Angelos.

Sancti Angeli, purissimi spiritus, ministri Dei Altissimi, qui facitis volun-

tatem ejus, & orantium preces in cælum defertis: Tuque præcipue fidelissime Custos meus, stete mecum juxta aram, in qua Deo Patri totius mundi pretium oblaturus sum, & in vestris thuribulis incensum orationum mearum suscipite, ut fumus aromatum hujus divini sacrificii ascendat per manus vestras in conspectu Dei. Purgate, illuminate, perficite, & dirigite me, vestramque puritatem & innocentiam impetrate mihi, ut appaream coram Deo decenter ornatus.

Sancti Archangeli, duces illustrissimi militiæ cælestis, instruite me ut hæc sancta mysteria percipiam, fidemque vivam & efficacem hujus sacramenti in me excitare:

Altissimi Principatus, vera pace interna animam meam componite, ut in ea jugiter commoretur. Dominus de quo scriptum est, *Et factus est in pace locus ejus.*

San-

Sanctissimæ virtutes assistite mihi, ut proficiens de virtute in virtutem Deum, Deorum dignus sim oculo fidei cernere, manibus contrectare, intus recipere, ac tandem in patria clare vobiscum intueri.

Invictissimæ potestates, dæmonum imperus cohibere, ne mihi appropinquent sacrificanti, ut sine impedimento digne merear Deo servire, & ministrare. Potentissimæ Dominationes veram mihi & sanctam libertatem obtinete, ut nec peccato serviam, nec corporis mei appetitui, & sensibus subdar. Throni stabiles & sublimes, sedes pulcherrimæ Dei, discam à vobis veram humilitatem & subjectionem, ut fiat anima mea gratissimum domicilium Deo, qui superbis resistit, & super humilem & quietum requiescit.

Clarissima & nobilissima cæli lumina. Cherubim, illustrate mentem meam plenitudine scientiæ, ut summam vilitatem meam, huiusque sacrificii infinitam excellentiam agnoscam.

Supremi spiritus Seraphim, ardentissimi amatores Dei, solvite gelu cordis mei, & vestrum in eo ignem succendite, ut Deum vobiscum ardens amem, atque utinam sicut vos.

§. XX.

Invocatio omnium Sanctorum.

Sancti Dei omnes, cives supernæ patriæ, inclinate aures vestras & dimitte lumina ad me, meamque orationem exaudite. Ad vos clamo pauper, nudus, & infirmus, cui omnia defunt ornamenta virtutum: ad vos clamo, & vestram imploro benignitatem: succurrite infirmitati meæ, fidem meam & spem roborate, excitate in me igniculum amoris vestri, induite me veste nuptiali, ornatu donis, quibus abundatis, ut sine rubore introire valeam in locum tabernaculi admirabilis, in aulam cœlestis convivii, in conspectu divinæ majestatis,

San-

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, qui Christum Dominum nostrum dictis prophetastis, & ardentissimis desideriiis è cælo ad terram traxistis, hujusque Sacramenti mysteria variis typis & umbris præfigurastis, preces fundite pro me, ut ipsum Dei Filium sancte tractare possim & puro corde complecti.

Sancti Apostoli quos Christus in ultima cœna novi Testamenti sacerdotes creavit, ac primum seipso cibavit, vos supplex exoro, ut vestra adjutus ope gratiam non negligam per manuum impositionem mihi collatam, sed magno quotidie augeam incremento.

Sancti Martyres, qui Christo Regi pro nobis crucifixo vicem quam potuistis vitæ oblatione per martyrium rependistis, ipsum pro me orate ut ignem sui amoris accendat in corde meo, quo succensus & purificatus meipsum matrem Deo hostiam vivam & ei placentem; sicque paratus & probatus ad hoc divinum sacrificium accedam.

Sancti Pontifices & Confessores mysteriorum Dei fidelissimi dispensatores, qui hostiam placationis frequenter pro populo obtulistis; pro me obsecro intercedite, ut meum quod oblaturus sum sacrificium Deo sit acceptabile, mihiq; & omnibus pro quibus illud offeram, propitiabile.

Sancti Monachi & Eremitæ, qui cibo potuque cœlesti sæpius refecti pravas concupiscentias, & vitæ hujus pericula superastis, adjuvate me orationibus vestris, ut sacris hisce mysteriis armatus meipsum vincam, & omnes inimicos animæ meæ conteram sub pedibus meis.

Sanctæ Virgines Deo amabiles, quæ studio castitatis dignum in vobis Filio Dei habitaculum præparastis, & nunc in cælo canticum novum concinitis, quod nemo potest dicere, nisi fuerit virginitatis prærogativa eximius, impetrate mihi perfectissimam castitatem, qua corpus & animam in omni puritate contineam; ut Christo Domino, qui pascitur inter lilia,

lilia, gratum in corde meo exhibeam
domicilium.

Sancti mei tutelares N. N. & vos
Sancti N. N. quorum hodie memoriam
veneramur, vestro confisus patrocinio
accedo nunc ad immolandum corpus &
sanguinem Jesu Christi Domini nostri,
comitamini me euntem ad altare, fulci-
te meritis vestris, ornatu virtutibus, ut
hoc sacrificium viva fide, ferventi chari-
tate, & plena devotione perficiam, per-
que ejus continuum & salutiferum usum
vestro dignus consortio tandem inveniar,
Amen.

CAPUT V.

De Missæ celebratione.

§. I.

De proxima dispositione ad Missam.

Pervulgatum apud Sanctos Patres axioma est,
quod talem se animæ exhibet Deus, qua-
lem se illa præparat Deo. Ideo Christus in-
Eu-

Eucharistia aliis quidem est fructus vitæ, panis Angelorum, manna absconditum, paradus deliciarum, ignis consumens, & tertium cælum, in quo audiuntur arcana verba, quæ non licet homini loqui. Aliis verò est panis insipidus, omni carens dulcedine, & vitali operatione, & nauseat anima eorum super cibo isto: quia nimirum mors est malis, vita bonis; & sicut quisque erga Deum affectus est, talem ipsum erga se experitur. Pauci sunt qui admirabiles hujus sacri convivii in se sentiant effectus, quia pauci sunt, qui se ad illos recipiendos rite disponant; qui serio cogitent se ad sancta sanctorum accedere, ad altare Dei, ad Deum ipsum. Ideo multi infirmi sunt & imbecilles, & dormiunt multi. Mortem olim fummo sacerdoti minabatur Deus, si ausus fuisset introire in sancta sanctorum sine strepitu tintinnabulorum, non radians gemmis, non fulgens auro omniumque virtutum varietate circumnactus. Quam ergo poenam merebitur novæ legis sacerdos, qui non ad arcam typicam, sed ad Deum ipsum accedit, ut filium ejus Dominum Jesum Christum immolet, tangat, comedat; nisi id faciat ea sollicitudine, attentione, & apparatu, qui dignus sit tali convivio, dignus Deo? Instante itaque celebratione totis viribus curare debet, ut in ara cordis ignem divini amoris succendat, actus.

actusque eliciat diversarum virtutum, qui heroici sint, & tanto sacrificio, ejusque termino & objecto, quantum fieri poterit, convenientes.

Quia vero in hoc sacrificio non solum animus, sed etiam corpus occupatur, ipsum quoque oportet ab omni sorde incontaminatum custodire. Si enim sacerdos Mosaica sacrificia, quæ non nisi infirma & egena elementa fuerunt, ac umbra futurorum, oblaturus, ex Dei præscripto nitidis vestibus indui, corpusque lavare tenebatur: quanto magis decet à sordibus etiam corporeis Christianum sacerdotem expurgari, qui Domini sui carnem, & sanguinem offert, comedit, bibit? Et primo quidem necessaria celebraturo sunt hæ corporis dispositiones, jejunium scilicet, castitas, & carnis munditia, de quibus disserere ad Scholasticos spectat: vestes item compositæ, & modestæ, quæ sordibus careant & pompa, nec quicquam redoleant, quod à statu sacerdotis alienum sit. Tum quia Christus ante hujus sacramenti institutionem lavit pedes discipulorum suorum, debet sacerdos pedes animæ, qui sunt affectus, ab omni macula expurgare, cor lacrymis abluere, & dum manus lavat, actu ferventissimo contritionis omnem vel levissimam culpam expiare. Cum vero lotis manibus hostiam patenæ imponet, intentionem

renovabit, considerans quod ille panis mox fiet corpus Christi: tum ex suæ vilitatis & immensæ dignitatis hujus mysterii apprehensione, actus eliciet timoris & confusionis.

§. II.

De Sacris vestibus & earum significatione.

Sicut Reges & Magistratus non vulgari & quotidiano vestitu in publicis functionibus uti solent, sed alio augustiore, quo potestas eorum appareat, & ipsis reverentia concilietur: ita sacerdos celebraturus sacro & peculiari utitur habitu, amictu scilicet, alba, cingulo, manipulo, stola, casula, sive planeta, quibus & passio Christi ante sacrificium recollenda repræsentatur, & ejusdem virtutes exprimuntur, quibus ornari celebrantem par est, ut sacerdotio fungatur in justitia & sanctitate veritatis. Cum enim hoc sacrificium ineruentum idem sit cum sacrificio Crucis, ut supra explicavimus, congruum est ut Sacerdos, qui Christi pro nobis morientis personam gerit, ejus quoque similitudinem habeat in vestimentis; idque ad decus & reverentiam sacrificii adhibeatur, quod impius Judæorum furor ad contumeliam intulit Salvatori. Porro
Ami-

Amictus velamen illud significat, quo facies Christi velata est, cum percutiebant eum illudentes & dicentes, *prophetiza nobis, quis est, qui te percussit?* Alba vestem albam denotat, qua ab Herode tanquam stultus indutus fuit. Cingulum funes, quibus in horto vinxerunt eum; sive flagella, quibus columnæ alligatum crudelissime cæciderunt. Manipulus vincula, quibus adstrictæ sunt manus ejus tanquam hominis nefarii & scelerati. Stola funes collo ejus injectos, sive crucis patibulum humeris ejus impositum, & in quo pro nobis pependit. Planeta vestem purpuream, quam ei milites in domo Pilati tanquam ludicro Regi imposuerunt. Cum igitur hæc indumenta signa sunt eorum, quæ Christus pro nobis perpassus est, varii actus à Sacerdote, dum illis induitur, eliciendi sunt, amoris, doloris, gratitudinis & intensissimi desiderii ejus patientiam & humilitatem imitandi in doloribus, afflictionibus, opprobriis, aliisque adversitatibus sustinendis.

Considerandæ sunt etiam virtutes, quæ per eadem indumenta mystice designantur, ut discat Sacerdos, qua vitæ sanctimonia & morum integritate præditus esse debeat: scriptum est enim: *Sacerdotes tui induantur justitiam*, omnibus scilicet virtutibus ornati sint,

sint, quas justitiæ nomine passim sacræ literæ comprehendunt.

Amictus itaque significat oportere mentem in æternæ duntaxat salutis, rerumque cælestium consideratione fixam habere, ab omnibus curis rerum caducarum amotam, & contra quoscunque hostium incursum spe & fiducia in Deum tanquam galea salutari communitam. Refert etiam amictus Christi Domini humanitatem, cujus caput Divinitas est, quæ ab illa occultatur, sicut Amictus caput regit Sacerdotis. Neque enim oculi nostri Solis justitiæ infinitum splendorem intueri potuissent, nisi carnis nube operiretur. Quare Sacerdos, cum illum accipiens osculatur & capiti imponit, se amoris osculo sacratissimam Christi Humanitatem tangere, & capiti imponere putet, ut ea se protegat & tueatur, dicens cum Propheta, *Domine virtus salutis meæ obumbrasti caput meum in die belli.* Obiter quoque per Amictum monetur Sacerdos maximam servare oculorum modestiam cum pergit ad Altare, & ibi manet, & ab eo redit, nihil prorsus aspiciendo, nisi quod necessarium est, ut videat quod facit.

Alba totum corpus tegens, innocentiam, simplicitatem, puritatem, animique candorem, & pulchritudinem indicat, quæ totum Sacerdotem complecti, & exornare intus &

extra debet, atque in omnibus operibus ejus splendere, ut sit sanctus & immaculatus in conspectu Dei, seque talem semper exhibeat divinis mysteriis celebrandis.

Cingulum indicium est Castitatis, quæ in Sacerdote ita splendere debet, ut nullam prorsus tam in corpore, quam in corde admittat labem. In cujus rei typum jussit olim Deus, ut comedentes Agnum, accingerent renes suos: & ipse Christus ait, *Sint lumbi vestri præcincti*. Idem quoque B. Joanni apparuit in Apocalypsi præcinctus zona aurea, ut nimirum intelligamus oportere nos omnes affectus purificare, & amorem carnalem vincere spirituali, quod est aurum charitatis.

Manipulus præmissio crucis osculo sinistro brachio insertus ostendit lachrymas, dolorem & pœnitentiam, quibus lugere peccata, ac perpetuo dolere Sacerdos debet; carnis item & spiritus mortificationem, & humilitatem, qua accedendum est ad altare; tum futuram bonorum operum retributionem, sicut Psalmographus cecinit: *Euntes ibant & flebant, mittentes semina sua: venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos*.

Stola collo superposita, & in modum Crucis per medium pectoris ducta demonstrat. Sacerdotem teneri se Deo unire & quodammodo-

modo colligare, suamque Crucem Dei causa patienter ferre, Divinae legi cum omni obedientia se subicere, ejusque jugum alacriter portare, ac semper memorem esse mandatorum Dei ad faciendum ea.

Casula quæ cæteris vestibus splendidior & pretiosior illis superinduitur, signum est Charitatis, quæ reliquis virtutibus excelsior omnibus supereminet tanquam illarum Regina, & vinculum perfectionis. Omnes enim sine ea sunt imperfectæ, ab ea pendent omnia mandata Divinae legis, & omnia bona in ipsa continentur. Sicut autem casula in duas partes dividitur, ita charitas duplex est erga Deum & proximum: & sicut illa varios exigit colores juxta temporis aut festivitatis diversitatem; ita hæc varios affectus, nunc lætitiæ ob Dei magnalia, nunc gratitudinis ob ejus beneficia, nunc fortitudinis in adversis, nunc tristitiæ ob propria & aliena peccata.

Hæ sunt præcipuæ virtutes, quas vestes sacerdotales significant, quarum actibus induere se debet Sacerdos, ut suum digne offerat sacrificium. Consuetas autem Ecclesiæ preces singulis indumentis accommodatas attente & devote recitabit: & cum indutus fuerit seipsum considerabit, tanquam lupum in vestimentis ovium, & rubore suffusus veniam à Deo flagitabit.

§. III.

De accessu Sacerdotis ad altare.

Si ad omnes sacras functiones sancte accedendum, & omnes sancte peragenda sunt; multo majori sanctitate hoc Divinum sacrificium offerendum est, quo nihil sanctius, nihil excellentius nihil divinius esse potest. Ad hoc omni conatu niti debes, Christiane Sacerdos, si tam sublimi, & tremendo ministerio rite & perfecte fungi desideras. Qua in re ut tibi prosum, documenta quædam generalia præmittam: deinde figillatim proponam aliquot considerationes pro singulis sacrificii partibus, ex quibus pios elicere affectus possis, & mentem utiliter occupare, ne distrahatur. Neque deterrearis, si hujusmodi considerationes & affectus aliquanto fufius explicaveró: licet enim multis verbis describantur, possunt tamen in momento eliei, nec Missæ celebrationem solito prolixiorē reddent, ut re ipsa experieris; nam ipso usu memoriæ tenaciter ingentur, adeo ut eos quasi naturaliter eliciturus sis, absque ulla confusione, aut capitis fatigatione. Primum generale documentum est, ne toto sacrificii tempore Deum offendas ullo peccato veniali: nec ullo defectu & imperfectione tam venerandi sacrificii excellentiam

con-

contamines. Id vero assequeris, si ea reverentia, attentione & devotione celebraveris, quæ omnem vel levissimam animi evagationem excludat: si exactissime & scrupulosissime observaveris quicquid in Missali præscribitur circa ritus & cæremonias, eo modo quod à viris serio perfectioni incumbentibus observari solent.

Secundo, omnia verba, quæ sive elata, sive submissa voce proferuntur clare, distincte, ferventer, & absque ulla festinatione pronuntiabis, nihil interim mente revolvens, quantumvis bonum & sanctum videatur, quod à propria & litterali verborum significatione alienum sit, ut te menti Ecclesiæ conformes, quæ omnes Missæ preces, lectiones, & sententias magno cum delectu ad Sacerdotis & assistantium instructionem & devotionem selegit. Ad hoc autem plurimum proderit omnes Missæ ritus perspectos habere, eaque omnia probe intelligere, quæ tum in lectionibus, Collectis, Evangelio, Versibus, & cæteris hujusmodi; tum in canone continentur, quæ facile discas ex eorum lectione, qui de officiis Ecclesiasticis scripserunt, quales sunt Isidorus, Amalarius, Rabanus, Berno, Hugo, Victorinus, Hubertus, Abbas, Dionysius item in libro de Ecclesiastica Hierarchia, Germanus in Theoria rerum Ecclesiasticarum, & ex recentioribus

Gabriel Biel in Canonem, Durandus in Rationali, Joannes Baptista Scortia de Sacrificio Missæ, & alii plures. Affectus vero elicies, quales infra proponam, eorum quæ recitas & agis sensui & significationi convenientes.

Tertio, sicut in Missali præcipitur, antequam sacris te vestibus induas, Missam celebrandam perquires, perleges, & ad ea quæ dicturus es signacula ordinabis, ne te postea contingat aut in verbis hæsitare, aut in cæremoniis deficere, & perturbari.

Quarto, Processurus ad altare, Crucifixum vel aliam imaginem humillima inclinatione salutabis, te tanto ministerio indignum reputans, atque ideo ipsius Christi, Sanctorumque opem implorabis. Tum ipsum Christum mente intueres, quasi Cruce onustum & ad Calvariæ montem iturum, ante te incedentem. Sequere ipsum primarium offerentem, cujus passio & mors à te debet repræsentari: sequere, inquam cum modestia & gravitate, & agmina Angelorum te undique stipantia venerare: teque existima ex hoc mundo in cælum transferri.

Quinto, cum perveneris ad Altare, cælum tibi desuper veluti apertum contemplare, & curiam cælestem, Deumque ipsum spectantem te pro universa Ecclesiâ hostiam litantem immaculatam. Memineris pœnam mortis

olim indictam bestię quę montem tetigisset, idque tibi applica hominum pessimo, & timorem concipe. Mox in Deum assurgens, fatage quantum potes ferventissimos actus charitatis elicere, cupiens in Christum totus converti, eique simillimus fieri virtutum imitatione. Cum denique librum aperis, memor esto libri, quem aperuit Agnus, & septem signaculorum ejus; & desidera Christi fidem in universum orbem propagari.

§. IV.

De initio Missę usque ad Introitum.

Calice rite collocato & Missali aperto, stans paulisper in medio Altaris, & facta Crucis inclinans te cum Abrahamo, quasi pulverem & cinerem ante conspectum Domini confiteberis, imitans Christum, qui cęlos inclinavit & descendit formam servi accipiens: quo enim humilior fueris, eo gravior & acceptior erit Deo oblatio tua. Mox descendens ad crepidinem Altaris, Verbi æterni Incarnationem recole, ejusque dilectionem & admirabilem promptitudinem ad opus nostrę redemptionis suscipiendum. Iterata autem inclinatione te intime humilia, & Deum adora pro omni creatura. Dum signo Crucis te signans
dicis,

elicias, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti*; animadvertite quale & quantum sit nomen, à quo sacrificium auspicaris, & sic te gere, ut tantam decet majestatem. Magni momenti est Sanctissimæ Trinitatis præsentiam initio concipere, & ab ea nunquam deflectere; ad ipsam enim & ad ejus gloriam oblatio dirigitur, ejusque memoria robur tribuit ad improbos hostium conatus elidendos, qui semper tentant variis & inutilibus curis, atque imaginationibus mentem à sacrificio avocare. Sic concepta Dei præsentia, duos affectus raptim elicies, Fidei contra infideles, Trinitatem negantes, & recordationis crucis Christi, atque passionis in ea completæ, ex qua fluxerunt omnia bona. Hos autem affectus ad omne signum crucis renovabis.

Sequitur antiphona, *Introibo ad altare Dei*: quæ ter repetitur ante psalmum, in ipso, & post ipsum; ut intelligas spirituali impulsu, & alacritate, ac summa veneratione totam Missæ actionem peragendam esse, omni abjecta tepiditate. Admirare Dei bonitatem, qui te vocavit ad Altare suum: quis enim es tu, ut audeas ad ipsum introire? Ora abscondi in abscondita faciei Domini à conturbatione malorum spirituum; ne immittentes tetra phantasmata Divinum perturbent ministerium. Ora etiam renovari in te animæ juventutem,
F 2 quæ

quæ est fervor spiritus, ex quo vera & solida lætitia procedit.

Ad primum versiculum psalmi, *Judica me Deus*, considera ea præparatione & dispositione ad altare accedendum esse, ut Dei judicium non pertimescas, ut discernaris à gente non sancta & iniqua, sisque purus & sine macula ante Deum, quantum fert humana fragilitas. Hanc autem puritatem humiliter petes, cum certa fiducia eam meritis Christi obtinendi.

Ad 2. *Quia tu es Deus fortitudo mea.* Erubescere quod toties tanti Sacramenti divino alimento confortatus adhuc imbecillis es, adhuc tristis incedis, & cuicumque levissimæ tentationi turpiter succumbis. Merito ergo repellit te Deus, merito te affligit inimicus, nisi ipse vires suppeditet, qui est fortitudo tua & robur tuum.

Ad 3. *Emitte lucem tuam.* Pete divinum lumen, ut veritatem à vanitate discernens, ipsam veritatem sequaris, cujus splendoribus interior sensus illustratus cum interno sacrificio concordet. Mons vero sanctus, qui in hoc versiculo commemoratur, altare est, Calvariæ montem indicans, quia in eo Christi passio & mors repræsentanda est.

Ad

Ad 4. *Et introibo.* Magnum renova in te reverentiæ affectum erga Altare & sacrificium.

Ad 5. *Confitebor tibi in cithara.* Excita in te cordis lætitiā, quæ per citharam significatur: sed statim oculos ad tuam imperfectionem reflectens, ingemisce & dic, *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?*

Ad 6. *Spera in Deo.* Ne despondeas animum, restat enim spes in salutari tuo, in quo tota fiducia collocanda est, quoniam ipse dabit, ut obtenta culparum venia, in ipso gaudeas, & in ejus laudibus perseveres.

Hæc spe excitatus dices cum ingenti fervore, *Gloria Patri & Filio*, caput inclinans & offerens ad omnia adversa, & ad mortem pro Deo sustinendam. Tum repetita antiphona *Introibo*, ut bene memineris quo ingrederis, & quid aggredieris, dices, *Adjutorium nostrum*, ut discas non ponere fiduciam in tuis viribus & industria, sed in eo, *qui fecit cælum & terram*, à quo duplex ad uterium postulabis, pro consequenda æterna salute & mediis ad eam necessariis, & pro illa peculiari necessitate, pro qua offers sacrificium.

Subditur statim generalis confessio, quia *justus prior accusator est sui*, quam humiliter recitabis, actum eliciens contritionis, ut est distincta ab attritione; dolens scilicet de pec-

cātis tuis & totius mundi super omnia mala, idque pure propter Deum super omnia bona dilectum: dabisque operam ut verba illa, *mea culpa*, cum magno doloris sensu proferas, & cum bona spe divinæ misericordiæ pro tuis & aliorum peccatis. Confiteris autem non solum Deo Creatori, Redemptori, & Judici tuo: sed etiam B. Virgini, ejus innocentem Filium sceleribus tuis interfecisti: B. Michaeli Archangelo, ejus obsequiis te ingratum exhibuisti: B. Joanni Baptistæ, & aliis Sanctis, quorum monita & exempla contempsisti: fratribus quoque, quibus scandalo fuisti. Agnoscens autem fragilitatem tuam & necessitatem, auxilium eorum imploras quibus confessus es, ut pro te orent, quod humiliter facies: & cum astantes preces pro te fundunt dicentes, *Miserereatur*, dum etiam ipsi confitentur, dum sequentes versiculos recitas, illum in te spiritum excitabis, quem verba sonant, magno animi ardore & devotione.

Osculum altari semper figes tenero amoris affectu erga Dominum Jesum Christum, cum intenso desiderio semper ei adhærendi, & ideo brevem sed ferventissimum amoris actum elicies.

§. V.

De Introitu usque ad Epistolam.

Introitum & ea quæ sequuntur sedate, attente, & devote recitabis, adhibitis magna cum honestate præscriptis cæremoniis, ut spirituales ac divinam rem agi omnes intelligant. Attendes autem ad sensum verborum, & cum dicis *Gloria Patri*, Sanctissimam Trinitatem adorabis, optando, ut omnes illi serviant, *Kyrie eleison*, ad singulas tres personas mente in cælum erectus, diriges, petens remissionem peccatorum cordis, oris, & operis pro te & aliis: & quia novies repetitur, quot sunt Angelorum chori, ipsorum vocibus tuam conjunges, & cor ad illos elevabis. Ad *Gloria in excelsis*, miraberis quomodo peccator in terra aliena canticum Angelorum canere præsumas: tum alios affectus adjunges laudis, adorationis, gratiarum actionis, fidei, spei, amoris, zeli gloriæ Dei, petitionis, & obsecrationis, juxta sensum verborum. Hæc autem verba, *Tu solus sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus Jesu Christe*, intensiori affectu charitatis & reverentiæ erga Christum Dominum pronuntiabis, desiderans, ut ab omnibus ametur, honoretur, glorificetur.

Hymno absoluto sequitur salutatio populi per hæc verba, *Dominus vobiscum*. Quoties autem ea dices, optabis intimo affectu Ecclesiæ Dei & toti mundo omnem Dei benedictionem, per quam singulis animadus id, quod maxime indigent, conferatur. Dicturus Collectas erubescas, quod mediator inter Deum & populum esse audeas, qui toties alios ad malum pertraxisti. Cum dicis *Per Dominum*, offeres Deo omnia merita Christi cum magna fiducia quia scriptum est. *Quic quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis*. Expendes autem verba Orationum, quæ & per se magni ponderis & efficacix sunt, & cum in persona Ecclesiæ à celebrante recitantur, facilius postulata impetrant ob sacrificii præstantiam.

§. VI.

De Epistola, Evangelio, & Symbolo.

Absoluto Introitu sequitur instructio populi in fide, per doctrinam Prophetarum & Apostolorum in Epistola, per verba Christi in Evangelio, per articulos fidei in symbolo; quæ omnia mysteriorum sanctificationi, ut nos purgent & præparent, præmittuntur.

Ipsam verò Epistolam & Evangelium lecturus mente elice hunc actum humilitatis.

Ego-

Ergone in Ecclesia divina depromam oracula, qui tamdiu sedi in Cathedra pestilentia? Ego Evangelium promulgabo, qui factis & exemplis Evangelium impugnavi? Deinde considera beatos nos esse, quia ut ait Baruch Prophetæ, quæ Deo placent manifesta sunt nobis. Deus enim voluntatem suam nobis revelavit per Prophetas & Apostolos in eorum libris & epistolis, & per Filium suum in Evangelio. Ideo hæc omnia magna cum attentione & reverentia legenda sunt tanquam sermones Dei, gratias ei agendo, quod munus doctrina sua illuminare & instruere dignatus sit: promptumque animum offerendo ad servanda ipsius mandata tam in prosperis, quam in adversis. De hoc autem nos moment in Epistolæ lectione manus super librum positæ & veluti operi adinotæ.

Graduale etiam, & cætera quæ sequuntur, exequendi desiderium significant, & ascensum ad apicem Christianæ perfectionis, qui sunt fructus Propheticæ & Apostolicæ prædicationis. Quidam devotus Sacerdos dicebat se quotidie duabus concionibus interesse elegantissimis & efficacissimis, lectioni nimirum Epistolæ & Evangelii: quas sic audiendas asserbat, ac si Apostolus & Christus præsentibus forent, & loquerentur, cum firmissimo proposito exequendi quod docent. Turpissima enim

esset ejus præcepti transgressio, quod ab Apostolo & à Christo ea die auditum fuit, nam videretur Verbi Divini statim oblitus esse, & tantos Concionatores neglexisse.

Initio Evangelii librum & teipsum signabis signo crucis cum tenero affectu erga Christi Passionem & mortem. Fit autem ipsum signum in fronte sede pudoris, ne Evangelium erubescas, in ore ut palam annuncies & confitearis: in pectore ut illud in corde semper conserves, nec ulla diaboli suggestio fructum ejus impedire queat. In fine librum ibi osculaberis, ubi prius crucem formaveras, ad significandum amorem, quo ea doctrina amplectenda & executioni mandanda est: ideoque propones factor verbi esse, & non tantum auditor; actu ferventissimo amoris elicitò erga Deum ejusque legem.

Certis diebus lectionem Evangelii excipit Symbolum, ut fides excitetur, & sicut corde ad justitiam creditur, sic ore confessio fiat ad salutem. Actus igitur fidei exercebis verbis correspondentes, & contrarias hæreses detestaberis. Christo item gratulaberis ob ejus gloriam, dum ipsius Resurrectio, Ascensio & judiciaria potestas commemoratur, & gaudebis quia regni ejus non erit finis. In illis verbis, *Qui cum Patre & Filio simul adoratur*. Spiritum sanctum adorabis, & intimo animi sensu

se sanctissimam Trinitatem glorificabis ob singula beneficia naturæ, gratiæ, & gloriæ omnibus creaturis concessa & concedenda. Deum cum dicis, *Et vitam venturi sæculi*, spem firmam concipies vitam æternam meritis Christi obtinendi.

§. VII.

De Offertorio usque ad Canonem.

Hactenus instructio fidelium & Missa Catechumenorum, qui deinceps adesse non poterant, indicente eis Diacono ut exirent. Jam sequitur Missa fidelium, & quia hic inchoatur actio sacrificii incruenti, majori fervore & igneo pietatis sensu singula verba proferenda sunt. Exordiris autem ab osculo altaris; in quo Divinum sacramentum perfici debet, ut hac amoris & honoris exhibitione, Dei quodammodo captes benevolentiam. Sed quia Dei amor annexam habet erga proximum charitatem, sequitur populi salutatio tanquam commune amicitiae signum, quo ostendis te omni odio & dissensione carere, præcepit enim Dominus non esse offerendum munus, nisi prævia cum fratribus, qui aliquid habent contra offerentem, reconciliatione. Astantes etiam mones, ut simul tecum orent,

dicens, *Oremus*, & hoc ferventer facies respiciens in cælum ad Deum Patrem, deinde ad teipsum, tuumque nihilum, qui peccator cum sis, omnium notarum æterno Patri Filium suum offerre debes.

Quando patenam cum hostia in manibus accipies, pones in ea cor tuum, & omnium circumstantium, omniumque fidelium, ut ea quoque Deo offeras hac intentione, quod sicut panis, quem offers, mox convertetur in corpus Christi: ita cor tuum & omnium fidelium, in ipsum Christum, per amorem & imitationem transformentur, adeo ut dicere omnes possint, *vivo ego jam non ego, vivit vero in me Christus*. Idem repetere poteris in calicis oblatione.

Dum vinum calici infundis, gratias ages Deo, quod sub his speciebus se occultare voluerit pro amore tuo: & cum misces aquam, desiderium excitab s te totum immergendi in abyssum meritorum Christi; atque ad intimam cum Deo unionem suspirabis. In oratione autem, *Deus qui humanæ substantiæ dignitatem*, tres veluti mixtiones seu conjunctiones prorsus admirabiles celebrari observabis, primam in humanæ naturæ creatione, cum mortali corpori immortalis anima copulata est: alteram in ejusdem à Verbo facta assumptione, cum duo extrema infinite distantia in unitate per-

personæ conjuncta sunt: tertiam in ejus elevatione ad gratiam & gloriam ad consortium scilicet & participationem Divinitatis, quam ardentissime concupisces.

Quamvis hoc sacrificium unicum sit, duabus tamen partibus constat, corpore videlicet Christi, sub speciebus panis, ejusque sanguine sub speciebus vini. Ideo pane jam oblato, seorsim procedis ad vini oblationem. Utramque vero extends ad omnes fines propter quos hoc sacrificium institutum fuit, qui cum sint maximi momenti, cum summo devotionis fervore hæ oblationes fieri debent, ac si tu solus esses in toto mundo sacerdos, & ab hoc sacrificio omnium hominum salus penderet.

Subditur brevis precatio. *In spiritu humilitatis* ex longiori decerpta, quam Azarias unus ex tribus pueris inter flammis fornacis Babilonicæ concepit, animo vere contrito & summx humilitatis affectu recitanda. Sequitur alia oratio, *Veni sanctificator*, qua Deum invocas omnis sanctificationis auctorem, ut non solum sacrificium jam præparatum perficere, sed sua etiam benedictione complere dignetur.

Dum manus lavas, protestaberis te velle pure ac munde vivere, & à minimis etiam defectibus emundari: tum gratias ages, quod

Christi sanguine lotus sis, aliosque affectus elicies verborum sensui conformes.

In oratione, *Suscipe sancta Trinitas*, non nudam & aridam beneficiorum Redemptionis nostræ quæ ibi commemorantur, memoriam facies, sed quæ intimæ gratitudinis affectum includat. Quare totus in demississimam gratiarum actionem effusus hanc hostiam infinitæ dignitatis te posse offerre gaudebis, ad Dei gloriam, & ad honorem B. Virginis, & omnium Sanctorum, ut ipsi in cælis ante thronum Dei incensum orationum tuarum pro tua aliorumque salute repræsentent.

Postea memor imbecillitatis tuæ & considerans quanti momenti sit tantum sacrificium Divinæ majestati offerre, ad circumstantium confugiens suffragia ipsos admones ut pro te orent. Manus autem extendis, ac si omnibus viscera pandas: & rursus jungis, quasi intra pectus receptos complectaris. Ipse vero, qui alios ad orandum hortatus es, secreto quoque oras, ut tuum à Deo sacrificium acceptetur. Porro inter hæc congruos his considerationibus affectus excitabis. Secretis orationibus absolutis, statim clara voce dicis, *Per omnia sæcula sæculorum*, nihil sonans temporale, sed sublime & æternum. Tum populum salutans, non te ad eum pro more convertis, quia jam debes à terrenis abductus, totus Deo intentus

tus esse, jubēs autem, *Sursum corda* attolli,
 ac si dicerēs, Elevamini omnes creaturæ ad
 Deum, emergite è fœce terræ, & quæ sursum
 sunt quærite, quæ sursum sunt sapite, non
 quæ super terram. Corda vero ad superna
 subvecta ad gratias Deo agendas hortaris, quia
 nihil dignius, nihil, magis æquum & saluta-
 re, quam beneficiorum memorem esse. Ideo
 cor tuum expandes ad omnes creaturas, & ad
 omnia beneficia illis collata, gratiarum enim
 actio potissima est ad ampliorem gratiam di-
 spositio. Succedit præfatio, quasi proloquium,
 seu præparatio quædam ad eam actionem, quæ
 proprie sacrificium continet, in qua Deum im-
 pensus laudas, advocatis etiam cœlestibus spi-
 ritibus, ut tecum concinant. Ne tamen te-
 mere in Angelorum choros te ingeras, facul-
 tatem à Deo petis humili supplicatione dicens,
*Cum quibus & nostras voces ut admitti ju-
 beas deprecamur.* Ita Angelicis junctus agmi-
 nibus sacrum Trisagion psalles cum summa re-
 verentia & fervore, qui tantus sit, ut quan-
 tum fieri potest, supernorum spirituum affe-
 ctui correspondeat, & adæquetur. Si enim
tremunt Potestates, quæ sunt veluti cœli co-
 lumnæ, quanto debes horrore ac tremore con-
 cuti tu vilissimus terræ vermiculus, qui Deum
 toties & tam enormiter offendisti? Porro con-
 tinet hic hymnus tres laudes, & duas peti-
 tio-

tiones. Nam primo laudas sanctitatem, potentiam, ac supremum Dei dominium, cum dicis *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth*. Secundo celebras gloriam ejus, quæ in tot creaturis in cælo & in terra tam mirabiliter elucet, his verbis: *Pleni sunt cæli & terra gloria tua*. Tertio magnificas Christum Dominum dicens: *Benedictus qui venit in nomine Domini*: & cum hoc dicis, ipsum invitabis in animam tuam affectu omnium Sanctorum. Duæ vero petitiones insunt verbis istis, *Hosanna in excelsis*, quæ bis repetuntur, & illis salutem postulas, & quæ ad eam sunt necessaria, primo à Deo, deinde à Christo. Hic autem hymnus ideo Canoni præmittitur, ut ex ipso admonearis, te in maximi momenti negotio coram throno divinæ Majestatis consistere, ac veluti in Sancta sanctorum introire: & si hætenus oportuit te purum & ferventem esse, jam memineris te deinceps debere tanto ardore inflammari, ut eo possis omnes circumstantes, imo universum terrarum orbem succendere.

§. VIII.

De Canone usque ad Consecrationem.

Hæc pars Missæ Canon dicitur, id est Regula, quæ in sacrificii oblatione servanda est,

est. Constat autem, ut testatur Tridentinum Concilium, ex ipsis verbis Domini, ex Apostolorum traditionibus, ac Summorum Pontificum institutionibus; nihilque continet quod non maximam redolcat pietatem & sanctitatem, atque offerentium mentes in Deum erigat, ut cum eo jungantur. Submissa voce recitatur, ut per silentium tum gravitas negotii, quod quasi secreto cum Deo tractatur; tum compositus, pacatusque animi status, qui ad hanc functionem rite peragendam necessarius est intelligatur. Ejus verba attente & devote prolata ipsa literalī significatione pios affectus suppeditabunt. Per particulam *igitur*, connectitur cum præcedentibus: Cum enim tibi Angelorum ministerio, quorum vocibus tuas adjungi in præfatione rogasti, jam quasi pateat ad cælum via; statim fiducia iter ad thronum Dei accedis, & elevatis sursum oculis, expansisque manibus, preces tuas ad Deum effundis, per Christum eum rogans, uti accepta habeat *hæc dona* ab ipso nobis collata, *hæc munera* à nobis ipsi oblata, *hæc sancta sacrificia*, quæ pro peccatis nostris offeruntur. Et primo quipem personam commemoras, cui oblatio dirigitur, nempe Deum Patrem: secundo Mediatorem Christum Jesum: tertio offerentes, eorumque affectum: quarto res oblatas, quas petis ut Deus acceptet ac benedicat: quinto,

eos pro quibus offertur, Ecclesiam scilicet, summum Pontificem, & alios: sexto, ea omnia, quæ consequi hac oblatione desideras, redemptionem, salutem, incolunitatem: septimo, Beatam Virginem, & præcipuos Principes Curiaæ cœlestis, quorum suffragia memor tuæ imbecillitatis imploras, ut Deum tibi propitium reddant.

Ut omnium recordari possis, pro quibus orare debes, postquam dixisti, *Memento Domine famulorum, famularumque tuarum*: utque ipsæ preces vim habeant efficaciorē, multum proderit cum Christi Domini cruciatibus illas sociare, hunc fere in modum. Primo, pro te ipso orabis per sanguinem pro nobis effusum, ut per illum expieris à peccatis, & eas virtutes obtineas, quæ tibi maximæ sunt necessariae, & finalem perseverantiam. 2. Per latus transfixum Ecclesiam commendabis, quæ ex eo orta est. 3. Per caput Spinis coronatum, Summum Pontificem, omnesque Principes & Antistites. 4. Per vulnus dextræ manus, amicos, consanguineos, & benefactores. 5. Per vulnus sinistræ; omnes qui te oderunt, vel aliqua molestia aut scandalo affecerunt. 6. Per dextrum pedem transforatum, personas & negotia à superioribus commendata. 7. Per sinistrum, omnes qui sunt in peccato mortali, ut in dexteram partem transferantur.

8. Per

8. Per flagella, sputa, & alapas, ethnicos, hæreticos, cæterosque infideles, qui Deum contumeliis afficiunt. 9. Per crucifixionem, Religiosos omnium ordinum, ut crucem voluntariæ asperitatis libenter ferant. 10. Per sitim, eos omnes qui tuas preces expetunt. 11. Per angorem, quem in horto pati voluit, omnes qui in aliqua calamitate, periculo, necessitate, tentatione, aut molestia versantur. 12. Per mortem & sepulturam, justos omnes, ut cum ipso sepulti semper in justitia perseverent. Speciatim vero pro illis orabis, quorum te Deus meminisse vult, tu nescis: pro his quos Deus maxime diligit, licet eorum numerum, & nomina ignores, id enim gratissimum illi est, ut amicorum ejus memor sis. Ab his autem orationibus te brevissime expedies, imitatus Ecclesiam, quæ paucissimis verbis seipsam, Summum Pontificem & Antistitem, omnesque Orthodoxos commendat. Neque enim decet privatas causas prolixius quam publicas tractare, præsertim apud eum Principem, qui omnia scit, & nos admonuit, ne orantes multum loquamur. Consultius itaque erit pro omnibus ante Missam fusius orare, ut in ipsa brevior sis.

Postquam vero privatæ devotioni satisfecisti, rursum publicas Ecclesiæ preces assumis pro circumstantibus & pro offerentibus, sive
præ-

præsentes sint, sive absentes: & quia sacrificium jam oblatum fuit in expiationem culpæ, in gratiarum actionem, & impetrationem omnium beneficiorum, jam primarius ejus finis exprimitur hac oratione, *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ*, qua protestaris & agnoscis supremum Dei dominium, & infimam nostram servitutem ac subjectionem; expansis manibus super oblata veteri ritu, ut ea transferas in Dei potestatem, ipsum exorans, ut *ab æterna damnatione nos eripi jubeat, & in electorum suorum grege numerari*. Tum ipsi commendas sacrificii oblationem, ut eam *in omnibus benedictam*, & inter dona sibi grata *adscriptam & ratam*, sive approbatam, & confirmatam: atque *rationabilem*, divinis scilicet rationibus congruentem, ac tandem *acceptabilem*, id est dignam, quæ non solum ex parte doni, sed etiam ex parte ministri offerentis à Deo acceptetur non quidem ex nostris meritis habere, sed sua gratia *facere* dignetur. Porro ad illa verba, *Ut nobis corpus & sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri JESU Christi*; actualem & expressam intentionem renovabis consecrandi corpus & sanguinem Christi per transubstantiationem panis & vini, verbis Christi conficiendam.

§. IX.

*De Consecratione usque ad Orationem
Dominicam.*

Post multas oblationes verbis hætenus expressas, sequitur tandem realis oblatio, qua idem Christus incruente immolatur, qui in ara crucis semel seipsum cruento obtulit. Quod si hætenus necessaria fuit puritas, humilitas & reverentia, multo major nunc requiritur, cum ad tremendum mysterium non sine timore & horrore perficiendum appropinquas. Humilia te igitur quantum potes, & recordare quid acciderit Ozæ: tum ea Christi verba tibi ad aurem dici existima, *Ecce appropinquat hora & filius hominis radetur in manus peccatoris.* Considera te hic Christi personam gerere, totumque hominem internum & externum ad ejus majestatem & sanctitatem compone: & cura ne quid sit in te dissonum à persona quam sustines.

Hæc verba, *Qui pridie quam pateretur*, proferuntur historice, & recitative, ut inspicias & facias secundum exemplar, quod tibi à Christo Domino monstratum est. Cum dicis, *Accipit panem in sanctas ac venerabiles manus suas*, considerabis quam pure debeant esse manus, quæ tantum pignus attrahant, & hinc
disces

disces hoc opus esse Divinæ omnipotentiae. Cum oculos in cælum elevas, illuc transfereſ universas animæ vires & cogitationes. Cum dicis *gratias agens*, gratias item ages ob hujus sanctissimi sacramenti institutionem. Verba consecrationis prolaturus considera te ea formaliter & enunciative proferre in persona Christi. Ipsiſ autem prolatis penetra oculis fidei id quod latet sub speciebus sacramentalibus: tum genua flectens aspice iisdem oculis fidei exercitum Angelorum te circumdantem, & cum illis adeo profunda reverentia Christum adora, ut cor tuum usque ad abyſſum humilies. Ad elevationem, Christum in cruce exaltatum contemplare, & ora ut omnia trahat ad seipsum. Varios etiam virtutum actus, eosque intensissimos elicies, nunc hos, nunc illos, fidei, spei, amoris, adorationis, humilitatis, & similium, mente dicendo, *VEſu fili Dei miserere mei. Dominus meus & Deus meus. Amo te Deus meus, & adoro toto corde & affectu.* Poteris etiam renovare intentionem pro qua celebras, & sacrum offerre secundum quatuor fines. Specialiter vero cum calicem elevas, memor eris cum sensu doloris & lachrymis sanguinem Christi pro te effusum fuisse, & à te sæpe contemptum: ipsumque adorabis veluti in compensationem præteritorum contemptuum. S. Petrus Mar-
tyr

tyr in calicis elevatione gratiam petebat martyrii & obtinuit: tu adversitatum incruentum martyrium postulabis.

Ad illa verba, *Hæc quotiescunque feceritis*, passionis & mortis Christi recordaberis, quam consecratio panis à consecratione vini sejuncta repræsentat. Et quia peracta consecratione statim adsunt sancti Angeli, & perseverant venerabundi, donec sacrificium sit consummatum; tu horum reverentiam æmulare. Nam si cælum est, ubi est Deus, cælum sine dubio efficitur sacrum altare, in quo tantum peragis mysterium, tuque admirabili summi boni participatione quodammodo deificaris. Quoties vero hostiam tanges aut calicem, Christum complectere & cordi tuo adstringe omni possibili amoris affectu.

Post consecrationem sequitur Oratio, *Unde & memores*, qua Christi passionem, resurrectionem, & gloriosam ascensionem commemoras, quibus mysteriis excitatur fides, spes roboratur. Sperare enim debes per merita tam beatæ passionis, è qua omnis beatitudo nostra promanat, te aliquando participem futurum resurrectionis, & ascensionis in cælum, ac gloriæ sempiternæ. Nec nudam solummodo adfers mysteriorum commemorationem, sed simul cum hostia pura, sancta, & immaculata, corpore scilicet & sanguine
Chri-

Christi: licet enim propter species sacramentales panem adhuc nomines, non tamen panem qui prius erat, sed *panem vitæ æternæ, & calicem salutis perpetuæ*. Elicies autem actus gaudii propter Christi glorificationem, & cum dicis, *supra quæ propitio ac sereno vultu*, offers Deo omnia antiqua sacrificia.

Cum inclinatus Deum rogas, ut sacrificium perferri jubeat in sublime altare suum per manus sancti Angeli sui, ad summam internam humilitatem te excitabis, & ipsos beatissimos spiritus orabis, ac nominatim S. Michaelem ut opem tibi ferant. Cum dicis, *Omni benedictione & gratia repleamur*, ingens desiderium elicies consequendi ex meritis Christi omnia possibilis dona, quibus maxime possis Deum glorificare. In *Memento* mortuorum orabis primo pro consanguineis: tum pro iis, qui tibi causa fuerunt alicujus crucis, seu molestiæ: deinde pro benefactoribus, postea pro aliquo recenter mortuo; aut specialiter commendato: demum pro iis, qui neminem habent, cujus suffragiis nominatim juventur.

In illa oratione, *Nobis quoque peccatoribus*, agnosce te peccatorem esse circumdatum infirmitate, & time: licet enim nihil tibi conscius sis, non tamen in hoc justificatus es. Spem igitur erige ob multitudinem miserationum
num

num Dei, & magno animi ardore partem aliquam & societatem cum sanctis tibi donari humillime pete, atque in eorum consortium admitti, obtando eximiam vitæ sanctitatem pro majori Dei gloria in Christo Jesu Domino nostro. *Per quem*, ais consequenter, *hæc omnia Domine, semper bona*, panem scilicet & vinum *creas*, quia per ipsum omnia facta sunt: *sanctificas*, cum in prima oblatione sacrificio sunt destinata: *vivificas*, mediante transubstantiatione: *benedicis*, quia per hæc sacramenta copiosam acquirimus gratiam: & *præstas nobis* in cibum & redemptionem. Porro hæc verba valde ferventer pronuntiabis, itemque sequentia, quia per Christum, cum Christo, & in Christo est, *Deo Patri omnipotenti omnis honor & gloria*. Hic autem gratulari poteris toti sanctissimæ Trinitati gloriam quam habet per Christum: & dum tenes hostiam super calicem, offeres SS. Eucharistiam, quam sub utraque specie in manibus habes, in laudem & gloriam Dei, pro omnibus beneficiis, in expiationem culparum, & pro omnium bonorum impetratione.

§. X.

*De Oratione Dominica usque ad
Communione.*

Absoluto Canone, jam te ad Communione-
nem preparare debes factò initio ab ora-
tione Dominica, quam cum tremore, & filiali
erga Deum affectu recitabis, oculis in sacra-
mentum intensis, quia Christus simul cum Pa-
tre preces tuas audit & exaudit. Septem sunt
ejus petitiones, in quibus summam continen-
tur res omnes à Deo petendæ, & pro quarum
impetratione hoc sacrificium offertur. In pri-
ma petitione desiderium excitabis eximie tuæ
& aliorum sanctitatis, ut gloria Dei augeatur,
ut ab omnibus ametur & timeatur, ejusque
sanctitas, bonitas, sapientia ubique innotescat.
In secunda optabis Deum, in tua, & cætero-
rum voluntate regnare, simulque petes ad re-
gnum suum feliciter pervenire. In tertia ro-
gabis, ut omnes homines sic Deo serviant &
obediant in terris, sicut ei ab Angelis servitur
in caelis, nunquam peccando, & quæ illi gra-
ta sunt semper ferventissime faciendo. In quar-
ta omnia necessaria pro victu, vestitu, cæte-
risque temporalibus postulabis. In quinta,
inplorata Dei liberalitate pro alimentis, ejus-
dem clementiam pro remissione peccatorum
de-

deprecaberis, elicto actu contritionis, & sinceræ dilectionis omnium inimicorum & aliorum, qui tibi causâ fuerunt alicujus molestiæ, pure illos amando propter Deum. In sexta diffidens de propriis viribus, & timens malitiam & inconstantiam tuam, petes à Deo, ut te præservet à tentationibus, ne forte in eas inductus ab ejus gratia & amicitia excidas. In septima à malis culpæ & pænæ liberari precaberis, atque ab omnibus adversitatibus, quas diabolus & mundus contra te moluntur.

Hæc postrema petitio fusius explicatur in sequenti oratione, *Libera nos quesumus Domine*, in qua mala enumerantur, à quibus postulas liberari, præterita scilicet, præsentia, & futura. Mala autem præterita sunt peccata de quibus scriptum est. *Fili peccasti, ne adjicias iterum, sed de præteritis deprecare, ut tibi dimittantur.* Præsentia sunt quotidiana peccata, & aliæ calamitates. Futura sunt tentationes; & aliæ imminentes miseriæ, quæ sine speciali Dei adjutorio evitari non possunt. Ad hæc impetranda opem flagitas B. Virginis, Sanctorumque Apostolorum Petri, Pauli, & Andreæ & omnium Sanctorum: & signans te signo crucis pacem petis, quam Christus nobis sua passione promeruit.

Sequitur fractio hostiæ in tres partes, quarum unam dum calici immittis, intinam

cum Deo unionem postulabis. Pacem populo annuncians, triplicem cunctis pacem desiderabis, pacem scilicet uniuscujusque cum Deo quæ in ejus gratia & amicitia consistit: pacem cum seipso, quæ in concordia appetitus cum recta ratione sita est, ut quod ista dicat, ille exequatur: pacem cum proximo suo, ut nemo alteri præbeat offensæ occasionem, sed omnes potius Christianæ charitatis officiis sibi devinciat.

Ad primum *Agnus Dei*, elicitu actu fidei erga Christum tibi præsentem, qui est vere *Agnus Dei* pro nobis in cruce immolatus, liberari & præservari petes ab omnibus miseriis spiritualibus, quales sunt habitus pravi, tepiditas in obsequio Dei, inconstantia in bene cœptis. Ad secundum liberari item & præservari petes à miseriis temporalibus, à peste, fame, bello, morbis, & persecutionibus, quatenus à servitio & cultu pacifico Dei nos impediunt. Ad tertium pacem postulabis, quam parit bona conscientia, dominium sui, omniumque rerum creaturarum contemptus.

§. XI.

De Communione.

• Recte Psalmographus de Domino loquens dixit, *Et factus est in pace locus ejus: &*
Apo-

Apostolus etiam ait, *Pacem habete & Deus pacis & dilectionis erit vobiscum.* Non ergo mirari debes, si sæpius repetita imploratione docet Ecclesia proxime ante communionem pacem à Deo petere, quæ & omnia bona in se complectitur, & dignum Altissimo præparat habitaculum. Hanc petitionem continet prima ex tribus orationibus, quæ communioni præmittuntur; postquam in secunda remissionem postulas peccatorum, & donum perseverantiæ. Tertia vero timorem in te excitat ne panis vitæ & potus æternæ salutis *proveniat tibi in iudicium & condemnationem:* sed mox fiduciam concipies, sperans ut meritis Christi *tibi prosit ad tutamentum mentis & corporis, & ad medalam percipiendam.* Tum genuflexus Deum adorabis, ardentissimum concipiens desiderium ipsum in sacramento suscipiendi, cum versiculum illum profers, *Panem cælestem accipiam, & nomen Domini invocabo.*

Cum dicis, *Domine non sum dignus,* confitere indignitatem tuam, sed simul agnosce Dei omnipotentiam & misericordiam sequentibus verbis, *sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.* Te autem indignum fateberis, primo propter peccata tua, secundo ob vilitatem naturæ tuæ, tertio quia ex te nihil es, nihil habes, nihil potes.

Ante communionem subsiste aliquantulum, & præcipuarum virtutum humilitatis, fidei, spei, charitatis, contritionis, abnegationis, & adorationis actus breviter elice, quos sequenti vel simili modo formabis. Quamvis autem longisculi videantur, si tamen memorie bene impressos habebis, fient tibi ex ipso usu & agilitate à Deo tributa adeo familiares, ut quasi in instanti cos mente depromas.

Ita est, Domine Jesu, indignissimus sum, quia omnibus peccatoribus, & ipsis damnatis deterior sum, indignus omni bono, & dignus omni malo. Fretus tamen pietate & misericordia tua infinita, te sumere præsumo. Credo Domine, quicquid credit à te edocta & Romana Ecclesia, & quicquid illa damnat, ego pariter damno & anathematizo. Spero à te, & peto omnia auxilia necessaria pro consequenda mea perfectione & salute æterna tuis infinitis meritis, & Sanctorum tuorum opitulationi ac communioni innixus. Gaudeo & exulto de omni bono & gloria tua, ejusque propagationem quam maximam desidero. Omnia peccata mea quantum possum detestor propter te, paratus pro iis plenissime in hac vita satisfacere, ut anima mea purissimum tuæ Majestatis habitaculum semper sit. Parco omnibus qui me aliqua molestia affecerunt, aut deinceps afficient, & eos propter te sincere amo.

amo. Offero me ad omnia mala pœne juxta beneplacitum tuum toleranda, renunciâs voluntati, judicio, amorî proprio, ac libertati, neque tibi resignans cum omnimoda indiffere[n]tia. Te denique summum bonum meum suppliciter adoro, & precor per illam amantissimam, quam sustinisti pro me in cruce, maxime in illa hora, quando anima tua egressa est de corpore tuo, ut miserearis animæ meæ in egressu suo.

Hæc postrema verba addita sunt, ut impetres bonam mortem, & cum ea dicis, Christi corpus sumere intendes per modum Viatici, si ipsa die te mori contingat.

Sumpturus sanguinem considera te nihil habere, quo digne possis pro Christi corpore, quod sumpisti, gratias agere; & ideo parîs valoris sanguinem offerens dices magno spiritu verba illa, *Quid retribuam Domino*, cum sequentibus orationibus quæ sumpto sanguine dici debent.

Quia vero post Communionem aliqua mora intercedit, dum abluatur calix, completatur corporale, extenditur velum; ea durante eos affectus breviter & ferventer elicies, qui magnis principibus exhiberi solent, cum alienius domum dignantur invisere. Primo itaque tantum hospitem adorabis in ejus Divinitate & Humanitate. 2. Gratias ages, quod

ad te tam indignum venire dignatus sit, & pro aliis beneficiis generalibus & particularibus. 3. Splendide cum tractabis præbendo illi omnia, quæ à te desiderat, detestando scilicet omnia peccata; renovando vota, & bona proposita; proponendo ab iis abstinere, quæ illi displicent, & facere semper quod melius est; offerendo te paratum ad omnem crucem & molestiam. 4. Petes à tanto Rege qui omnia potest, quicquid tibi & aliis, vivis & defunctis est necessarium.

§. XII.

De postrema parte Missæ usque ad finem.

Peracta communione sequitur gratiarum actio, quæ est ultima Missæ pars incipiens à versiculo, qui communio dicitur, eo quod olim caneretur, dum populus communicabat. Sequentes autem orationes, non solum gratiarum actionem continent, sed etiam postulationem ut dona accepta in te permaneant, & majus quotidie sumant incrementum. Tum dimittitur populus, & dum ille respondet, *Deo gratias*, iterum gratias ages Deo. Ad orationem *Placeat tibi*, rursus offeres sacrificium purissima intentione, & cum omni de-
fide-

siderio triumphantis ac militantis Ecclesiæ, prout ipsa verba sonant. Deinde populo benedicens uberem à Deo omnibus fidelibus benedictionem, omniumque cœlestium gratiarum abundantiam ex animo precaberis, ut nunc in via, postea in patria sanctissimam Trinitatem omnes glorificent.

Leges demum in fine initium Evangelii secundum Joannem cum reverentia & affectu gratitudinis pro beneficio Incarnationis, & vocationis ad fidem, & cum desiderio gloriæ Dei, ut ab omnibus agnoscatur, & glorificetur. S. Augustinus, ut gravissimi actores testantur, hoc Evangelium aureis literis conscribendum, & per omnes Ecclesias in loco eminenti proponendum esse dicebat. Idem antiqui Christiani tanti faciebant, ut plerique collo appensum ferrent, tanquam alterum Christianæ fidei symbolum, ac veluti amuletum contra Dæmonum vexationes. In prima hujus Evangelii parte agnosces, quantus sit hostes, quem sub panis & vini velamine latentem suscepisti, nempe Verbum æternum, per quod omnia facta sunt, Filius Dei, Patri consubstantialis, hominum lux & vita per quem & in quo omnes vivunt & illuminantur. Expendes deinde ne forte ad te pertineant verba quæ sequuntur, *Lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt.* Sicut enim

homini cæco præsens est sol, sed ipsi soli absens est: sic homines terrenis affectibus veluti tenebris obvoluti iatimam Dei lucem non vident, nec ab ea illuminantur. Hæc etiam verba ponderabis. *In mundo erat, & mundus eum non cognovit; In propria venit, & sui eum non receperunt:* ne & hæc forsitan in te locum habeant, quod ne contingat, Deum precaberis & timebis. In ultimis denique verbis attendes quod dicitur, *Dedit eis potestatem Filios Dei fieri,* & hoc in te adimpleri rogabis: & quia verbum divinum plenum est gratiæ & veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire satages quicquid tibi ad salutem & perfectionem est necessarium.

C A P U T VI.

Quid agendum post Missam.

§. I.

Discessus Sacerdotis ab Altari, & quedam exercitia post Missam.

Quia finis bonorum operum debet esse gratiarum actio, ab Altari post sacrum discessurus, Canticum incipis trium puerorum, quo ad gratias pro tanto beneficio Deo agendas

das omnes creaturas invitas. Ipsum itaque recitabis dum pergis in sacristiam, dum te facris vestibus exuis, omni possibili devotione atque ardentissimo affectu Deum benedicendi & superexaltandi propter ipsius infinitam bonitatem. Quo absolutio in persona Ecclesiæ, quæ illo concludi sacrificium præcepit, in locum te recipies ab omni strepitu & distractione remotum, in quo clauso ostio cordis tui, cæterisque cogitationibus exclusis, soli Deo vacabis, nec ab eo recedes, donec benedixerit tibi. Sunt quædam orationes variis affectibus plenæ, post Missam recitandæ, quas sancti Doctores Thomas & Bonaventura composuerunt. Has si devote & sedate recitaveris; ponderatis verbis & sensibus, non erunt inutiles & infructuosæ. At si eas celeriter percurreris, ut nonnulli solent, statimque recesseris, nulla protracta cum Christo mora; vide & considera, quam plene tuæ conscientiæ satisfacias. Nullum certe pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent prætextus negotiorum vel studii, quibus se tepidi excusant: quod enim gravius & utilius negotium, quam de animæ salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus præsens melius doceat? Sicut igitur post prandium necessaria est quies à negotiis & laboribus, ut natus

ealor cibum subigat, & in substantiam aliti convertat; ita post hoc convivium quies requiritur ab externis & humanis occupationibus, ut divinum sacramentum vim suam & virtutem in animam diffundat.

Et primo quidem diversarum virtutum actus elicies: *Fidei*, confitendo Christum à te susceptum esse vere Deum, & hominem, cujus divinitati & humanitati ea omnia conveniant, quæ credit & docet Ecclesia, *Spei*, sperando ab ea multa bona naturæ, gratiæ, & gloriæ. *Charitatis*, elicitò erga illum ferventissimo amoris affectu: gaudendo, quod ejus Divinitas tantæ sit eminentiæ, ut nullo modo comprehendi possit: dolendo quod tot peccata contra illum & tu olim commiseris, & passim committantur. *Humilitatis*, considerando quis venerit, & ad quem: ponderando magnitudinem hujus beneficii, attentis peccatis tuis præteritis, statu præsentis, & perfectissimo gradu vitæ spiritualis, ad quem tendere debes, & à quo adhuc longissime distas. *Desiderii & zeli*, optando ut cessent peccata, impii convertantur, justi multiplicentur & proficiant, & Deus ab omnibus glorificetur.

Deinde quinque sensus internos animæ circa Dominum præsentem exercebis. Et primo inspicere illum in te, ejus majestatem, & splendorem, manusque, pedes, & latus cum
quin-

quinque splendidissimis vulneribus: aspice quod ipse sit Deus, splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, tam excellentis pulchritudinis, ut omnes ipsum videntes beatos faciat. Concipe affectus nunc reverentiæ & humilitatis, avertens oculos à conspectu tantæ majestatis: mox gaudii & exultationis, tum laudis, & gratiarum actionis. 2. Audi quid loquatur in te, & discè ab eo veram morum emendationem, & veras virtutes. 3. Percipe odorem virtutum ejus & post eum curre, atque illum imitare: considera quoque quanta sit flagrantia oblatis sacrificiis, quod suavissime olet æterno Patri. 4. Gusta quam suavis sit Dominus, & dulcissimo convivio corporis & sanguinis ejus recreatus propone mundi vilissimos cibos nunquam amplius degustare: cumque ipse sit summa jucunditas, statue de cætero non affici erga aliquam creaturam. 5. Tangere eum, & ora ut perlustret cor tuum & omnia interiora tua, & virtus de ipsa exeat ad sanandum & vivificandum quicquid morbidum & vitiosum in te repperit: Pete etiam humiliter osculum ejus & dic cum sponsa, *Osculetur me osculo oris sui*; & suspira ad intimam cum ipso unionem. Oscula quoque spiritualia figes pedibus, manibusque transfixis, & cæteris membris, quæ gravioribus tui causa doloribus & vulneribus excruciatæ fuerunt.

His demum alia exercitia adjunges, vel quæ infra describuntur, vel quæ tibi devotio suggererit; quibus peractis, singulari cura cor tuum & sensus custodire satages, tantam Dei dignationem crebro per diem in memoriam revocabis, piis affectibus & aspirationibus acceptam gratiam conservabis, atque in omnibus te ita geres, ut in Christum, quem suscepisti, omnino transformatus videaris, virtutum ipsius imitatione, morum gravitate, & rerum omnium abdicatione.

§. II.

Actus amoris post Missam.

Amo te, Domine JESU, jucunditas mea, & requies mea; amo te summum & unicum bonum meum ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, ex totis viribus meis: & si tu vides me in hoc deficere, saltem desidero id multum desiderare. Succende, Domine, igne tuo ardentissimo viscera mea, & quandoquidem non nisi amorem petis à me, da quod jubes, & jube quod vis. Nisi enim dederis mihi velle & perficere, peribo

ribo utique in infirmitate mea. Sonat
 vox tua in auribus meis, vox illa dulcis-
 sima & efficacissima, volo. Nam si vis,
 potes me mundare, & illuminare; potes
 me ad supremum amoris gradum eleva-
 re. Sicut voluisti pro me pati & mori;
 ita etiam velis, ut appareat in me fru-
 ctus passionis & mortis tuæ. Memento
 verbi tui sermo tuo, in quo mihi spem
 dedisti: tu enim dixisti, qui manducat
 meam carnem, & bibit meum sangui-
 nem, in me manet & ego in eo. O dul-
 cissimum verbum, tu in me & ego in te!
 O quantus amor, tu in me vilissimo pec-
 catore, & ego in te. Deus meus, cujus
 majestas incomprehensibilis est! Unum
 est mihi necessarium, & hoc solum quæ-
 ro, in te vivere, in te quiescere, à te
 nunquam separari. Fœlix est, qui te
 quærit, fœlicior qui te possidet; fœlicis-
 simus qui in hac possessione perseverat
 & moritur. O dies infœlices, quos tur-
 piter transegi diligens vanitatem, & re-
 cedens à te! Et nunc Domine, qui ve-
 nisti

nisti in hunc mundum, ut peccatores
salvos faceres, redime animam meam in
sola fiducia miserationum tuarum respi-
rantem, & aufer à me omnia amoris tui
impedimenta. Procul sit à me omnis
terrena delectatio, nihil sapiat mihi, ni-
hil me alliciat nisi tu. Vive & regna
semper in me, fidelissime amator animæ
meæ, in te enim sunt omnia bona, &
jam deinceps paratus sum omnia potius
mala perpeti, quam ut unquam cessem
amare te. O corpus sacratissimum quin-
que vulneribus sauciatum, pone te ut
signaculum super cor meum, & imprime
illi charitatem tuam. Obsigna pedes
meos, ut sequar vestigia tua: obsigna
manus, ut bona semper opera exerceam:
obsigna latus, ut ferventissimos amoris
tui actus proferam in aeternum. O san-
guis pretiosissime, qui omnem homi-
nem abluis & purificas, lava animam
meam, & pone signum in faciem meam,
ut nullum præter te amatorem admit-
tam. O dulcedo cordis mei & vita ani-
mæ

mæ meæ, sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego per gratiam tuam unus tecum sim amore & voluntate: mihi-que mundus crucifixus sit, & ego mundo. Amen.

§. III.

Gratiarum actio post Missam.

Gratias tibi ago, benignissime Deus, quod me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad vivificum tuæ mensæ convivium. Et quis sum ego pulvis & cinis, ut apponeres erga me cor tuum, inclinans cælos tuos & descendens, ut sanguine tuo purissimo fordes meas lavares, & deficientem præ fame animam meam non manna de cælo, sed carne tua immaculata reficeres & satiares. Si cæli cælorum te capere non possunt, & Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, & quæ domus mea, ut ad te venire, & indignis manibus meis contrectari, ac in me commo-

rari

rari volueris? Quid in me invenisti, Rex
tremendæ majestatis, quod à templo
gloriæ tuæ traheret te, & descendere fa-
ceret in abyssum miseriarum? Vos An-
geli sancti, vos omnes electi Dei, veni-
te, audite, & narrabo vobis, quanta fe-
cit Deus animæ meæ: cum enim essem
pauper & abominabilis, ne auderem ocu-
los meos levare ad cælum præ multitu-
dine iniquitatum mearum, ille me de
pulvere suscitavit, & erexit de stercore,
ut sederem cum Principibus, & de men-
sa ejus comederem omnibus diebus vitæ
meæ. Gratias illi agite ex me vos ami-
ci mei fidelissimi, ego enim puer sum
non annis, sed sensu, & nescio loqui,
nec verba invenio, quibus possim, ut
par est, tam copiosum munus gratiæ ex-
tollere, & prædicare. Quis enim amor
infinitæ charitati ejus à me reddi potest,
qui frigus & gelu dici, non autem amor
mereatur? Quæ laus, quæ adoratio,
quale obsequium meum erit, quod nul-
lum non reddat infinita ejus perfectio &
di.

dignitas; & ima ac summa indignitas mea? Sed tu Domine miserator & clemens, & immensæ bonitatis, tu nosti figmentum meum, ne despicias humillimam gratiarum actionem, quam tibi offero de paupertate mea, & sacrificium laudis meæ honorificabit te. Tua est magnificentia, tua est gloria, & tibi laus in perpetuas æternitates pro tam excelso & incomparabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus & linguæ; omnes Angeli & Sancti tui, quoniam misericordia tua magnificata est super me, & miserationes tuæ super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturæ, quæcumque cæli, terræ, & abyssi ambitu continentur, & laudem tibi perpetuam dicant, quæ à te exiens in te refluat omnium rerum principium & finem. Jubilent tibi & gratias agant cor meum & anima mea, vires, sensus potentiæ, & omnia membra corporis mei: tibi que soli sit honor & gloria, à quo, per quem, & in quo omnia:

nia: qui es Deus benedictus & laudabilis in sæcula sæculorum, Amen.

§. IV.

Oblatio post Missam.

Servus tuus ego sum, Domine Deus meus, & pro tributo servitutis meæ aliquid tibi offerre vellem, quod maiestate tua dignum & acceptabile foret: sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantum tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum: habeo tamen ex gratia tua donum præclarissimum, quod nullo modo recusare potes: habeo dilectissimum filium tuum Dominum meum IESUM Christum, qui ita se mihi communicavit, ut ego in illo, & ille in me sit. Quare verba Prophetæ tui aptissime usurpabo & dicam; *Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus.* Ipse enim Filius tuus digne pro me nomini tuo

tuo benedicet, teque amabit, & glorificabit, nam intra me sacramentaliter existens, factus est unum mecum, & ego unum cum illo. Ipsum igitur offero tibi velut thymiama suavissimi odoris ad maximam tui gloriam & honorem, in gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis; in remissionem peccatorum meorum, & totius mundi, ad impetrandum mihi & omnibus, pro quibus oravi & orare debeo, omnia subsidia vitæ temporalis & æternæ, & pro animabus omnium fidelium defunctorum. Suscipe, Domine, cum hac sacratissima oblatione animam meam, & corpus meum omnes vires & affectus meos, ut sim perpetuum holocaustum jugiter ardens Majestatis tuæ. Præsta ut deinceps nec nembra, nec sensus, nec potentias, nec vitam habeam, nisi ut te amem, & serviam tibi. Tu sapientia mea, tu lux mea es; tu fortitudo mea & robur meum: doce me, illumina me, corrobora me, ut cognoscam & faciam volun-

ta-

tatem tuam. Offero me tibi in servum perpetuum, meque totum resigno in beneplacitum tuum, abjecta de me omni cura & solitudine. Quicquid mihi evenire permiseris, à divina manu tua amantissime suscipiam. In tempore & in æternitate id dolo, quod tu ab æterno de me decrevisti, sive prosperum illud sit, sive adversum. Vivat semper & regnet super me beneplacitum tuum, quod in omni verbo, actione, cogitatione, & levissimo quoque motu implere desidero. Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Desunt enim mihi verba, quibus explicem affectum meum, sed projicio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, & mansionem apud me facere. Succende me Domine, inflamma cor meum, viscera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, & in te moriar. Amen.

§. V.

Petitiones post Missam.

Dulcissime amator, Domine JESU
 Christe, qui me corpore tuo immacu-
 lato, & pretiosissimo sanguine refeci-
 sti, ignosce obsecro indignitati meæ, &
 quicquid deliqui in hujus Missæ celebra-
 tione, misericorditer indulge. Agnosco
 enim & confiteor præsumptionem meam,
 quia ad hoc tremendum mysterium ac-
 cedere ausus sum sine debita præparatio-
 ne, reverentia, humilitate, & charitate.
 Respice in me oculis misericordiæ tuæ,
 & supple excessu meritorum tuorum
 meam nimiam imperfectionem Heu
 quoties venisti ad me, ut pauperrimam
 animam meam donis tuis locupletares?
 Ego autem contempsi te, & abii in re-
 gionem dissimilitudinis post prava desi-
 deria cordis mei. Cumque inutiliter
 dissipata omni substantia ad te nudus &
 fame consumptus reversus sum, tu susce-
 pisti me, & omnium iniquitatum mea-

rum oblitus es. Bonum mihi quod amasti me amore aeterno & infinito: nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerare miseriam meam. Vincat igitur & absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis, quas fudisti pro me; unge me myrrha doloris tui, astringe vinculis: ablue sanguine, cruce erige, morte vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, & omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, ineque amplius non inveniam nisi in te. Imprime cordi meo amorem crucis & humiliationis, qui ut me redimeres, nec uno quidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu à te recedere, sed operare mecum mirabilia tua, sicut cum sanctis tuis operatus es: & fac me ambulare in fortitudine cibi istius usque ad montem perfectionis. Succende me ignita vi amoris tui, ut sim tecum consum-

summatum in unum, omnino abstractum à me ipso, & ab omni creatura. Omnibus quoque famulis tuis, pro quibus obtuli hoc sacrificium, & pro quibus orare debeo, seu tu rogari vis, pacem, salutem, & tuam benedictionem. Converte miseros peccatores ad te, revoca hæreticos atque schismaticos, illumina infideles te ignorantes. Adesto omnibus qui in aliqua necessitate, & tribulatione constituti sunt. Esto propitius propinquis & benefactoribus meis. Miserere omnium adversantium mihi, vel qui me aliqua molestia affecerunt, Succurre illis qui se meis precibus commendarunt. Da vivis veniam & gratiam, da fidelibus defunctis lucem & requiem sepiternam. Amen.

§. VI.

Aspirationes post Missam ad B. Virginem Angelos & Sanctos.

Respice in me, gloriosissima Virgo Maria, quia dignum objectum oculorum
 H rum

rum tuorum nunc factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo filio tuo, qui me corpore & sanguine suo suavissime refecit, & offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meæ. Gratias age ei pro me, & impetra mihi ut sacramentali sua præsentia non discedat à me nisi relinquat post se animæ meæ largissimam benedictionem.

Angeli sancti, ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspice Primogenitum Patris æterni, quem introcuntem in orbem terrarum jussu Patris adorastis, & facite me in eo spiritu & veritate illi servire, qua vos eidem in hac vita ministrastis, & nunc in cœlesti patria servitis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, viri desideriorum, conscii secretorum Dei, intueamini promissum ab initio mundi Redemptorem, quem tam ardentem desiderastis, & tanto tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsum suspirare, ut reliquæ promissio-

missiones ejus fideles inveniantur, & sentiant promissos hujus sacramenti effectus.

Apostoli JESU Christi, ejusque Evangelii clarissimi Prædicatores, aspiciite in me ipsam dilectissimum magistrum vestrum, quem tantopere dilexistis: & impetrate mihi ut intimis visceribus ipsum super omnia amem, ejusque fervoris particeps fiam, quem tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Invictissimi Martyres, Christum respiciite crucifixum, pro cuius amore sanguinem vestrum tam libenter fudistis, ipsumque orate, ut me semper in cruce vivere & mori faciat, quatenus vicem quam possum ejus dilectioni rependam.

Beati Pontifices, Dominici gregis pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro altari toties immolastis; & vestris precibus facite me tanti sacrificii dignum ministrum, ut me ipsum bonis operibus

perpetuo immolem tam sacrae oblationi
associatum.

Servi fideles Christi, sancti Mona-
chi & Eremitæ, videte dulcissimum Do-
minum vestrum, pro quo omnia hujus
mundi oblectamenta, & affectu & re ipsa
reliquistis; & facite me pro ejusdem
amore prospera mundi despicere, nulla
ejus adversa formidare, & ad fastidium
sanctitatis quantocius pervenire.

Purissimæ Virgines, sponsum ve-
strum intueamini, cui cum summa exul-
tatione Virginitatem vestram consecra-
stis, illibatam mihi mentis & corporis
puritatem obtinete, ut hujus vitæ cursu
peracto mundus ab omni labe in conspe-
ctu Domini merear præsentari.

Omnes sancti & sanctæ Dei, conso-
lacio pauperulæ animæ meæ, vos præ-
fertim patroni & protectores mei, aspi-
cite magistrum, auctorem, & præmium
sanctitatis vestrae, ac universam vestram
felicitem intra viscera mea manentem,
mihique ab ipso, cui vos tantopere verbo

&

& exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, & ut ad scopum mihi propositæ perfectionis, ac tandem plenus meritis ad vestrum merear consortium pervenire.

CONCLUSIO EXERCITIORUM
POST MISSAM.

Anima Christi sanctifica me: Corpus Christi salva me; sanguis Christi inebria me: aqua lateris Christi lava me: passio Christi conforta me; O bone JESU exaudi me: Intra tua vulnera absconde me: ne permittas me separari te: Ab hoste maligno defende me: In hora mortis meæ voca me: & jube me venire ad te: ut cum sanctis tuis laudem te; in sæcula sæculorum, Amen.

Recedo à te modicum, Domine JESU, sed non sine te, consolatio, felicitas, & omne bonum animæ meæ, & me amplissimæ dilectioni tuæ cum omnibus fratribus, amicis & inimicis meis humillime

commendo. Ama nos, Domine, & transforma quam simillime in te. Totus occuper in te, & propter te, nihilque sit objectum verborum actionumque mearum internarum & externarum, nisi tu amor meus. Qui vivis & regnas per omnia sæcula sæculorum, Amen.

CUR MULTI EX FREQUENTI CELEBRATIONE NON PROFICIENT.

Cum multi sint Sacerdotes, qui frequenter, multi etiam qui quotidie celebrant; & nihilominus hujus vivifici ac divini sacramenti admirabiles fructus non percipiunt, necessarium procul dubio est tanti mali causas investigare. Unde enim in cura salutis tanta tepiditas, tanta in studio perfectionis negligentia; cum dicat Chrysostomus, oportere nos ab hac mensa recedere demonibus terribiles, & ignem, omni ex parte spirantes? Si Deus noster ignis consumens est, venitque in terras suum ignem ferens, qui ardeat & omnium corda comburat:

burat: cur ipso intra nos recepto, nec
 frigus à nobis expellitur, nec ardorem
 ejus sentimus? Nonne mortis indicium
 est, vel gravissimæ ægritudinis ignem
 habere in sinu, & omni calore destitui?
 Si olim non potuit coram arca Domini
 statua Dagon subsistere, sed statim cor-
 ruit & contrita est: cur Christi præsen-
 tia amoris proprii tyrannice in anima
 dominantis idolum non atterit & confrin-
 git? Cur tanta Christi dimissio superbæ
 spiritum non elidit? Cur tanta ejus man-
 suetudo iram non compescit. Cur tan-
 tus amor ad ejus sequenda vestigia non
 impellit? Effectus Eucharistiæ sunt præ-
 servare à peccatis, augere gratiam, ter-
 renorum odium infundere, ad æterno-
 rum amorem mentem elevare, illumi-
 nare intellectum, succendere affectum,
 conferre animæ & corpori puritatem,
 conscientia pacem & lætitiā, atque in-
 separabilem cum Deo unionem. Pleri-
 que tamen post frequentem celebratio-
 nem his effectibus non fruuntur, ad

quos nimirum spectat Aggæi Prophetæ objurgatio dicentis, *Comedistis & non estis satiati: bibistis & non estis inebriati.* Defectus autem non in cibo & potu est, sed in prava edentis & bibentis dispositione. Et hæc prima tanti mali causa est, quia aliud comedimus, aliud esurimus: comedimus panem Angelorum, & immundorum animalium siliquas esurimus, deteriores Israelitis, qui dum manna comederent in deserto, ad ollas Ægypti suspirabant. Quid igitur miramur, si fauces amaritudine infectæ mellis dulcedinem non percipiunt? Purganda est anima à delectationibus carnis & sensuum, à tepiditate, ab omni affectu ad creaturas, ut possit divinum sacramentum suos in ea effectus operari. Nam cor terrenis occupatum delectatio sancta declinat, nec datur divina consolatio admittentibus alienam.

Altera causa est omissio necessariæ preparationis: plerique enim ad tantum ministerium accedere non verentur perfun-

functorie, ex consuetudine, ex motivo humano, lucri potius quam devotionis causa, non considerantes, quanti oneris sit vel semel celebrare. Cum vir Apostolici spiritus Joannes Avila quemdam Sacerdotio paulo ante initiatum immatura morte discessisse audisset, statim quæsitum aliquando celebrasset: respondenti vero semel dumtaxat; Multum inquit deferet ante Judicem. Timere itaque oportet, quia nemo digne Sacerdotio fungi, nemo hujus sacramenti fructus percipere potest, nisi, quantum fert humana fragilitas, se ad illud disponat ea puritate, amore & devotione, quæ supra à nobis explicata sunt.

Tertia demum causa est, quia multi sacro peracto ad exteriora statim diver-
tunt, nec finunt ut sacramentum suum in eis virtutem exerceat. Isti revera gratiam Dei in vacuum recipiunt, nec de mensa cœlesti fructum reportant; quia tantum Dominum ad se venientem indigne excipiunt, nec reverenter, aut gratias
 H 5 agunt;

agunt; imo protinus ab eo recedunt, ipsumque contristant, majestatem ejus & incomprehensibilem dignitatem parvipendentes; nec advertentes quanta sit fœditas, vilitas & miseria ipsorum ad quos venire dignatus est. Quod si adhibita omni diligentia ad digne & devote celebrandum, contingat aliquem hujus convivii fructibus minime perfrui, id admirabili sapientiæ Dei ascribendum est, qui hoc permittit, ut suæ industriæ non tribuat homo hoc gratiæ donum, sed caute illud custodiat, & se illo semper indignum profiteatur.

CAPUT VII.

Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

§. I.

De Præparatione.

Quamvis humana negotia divinis functionibus nullo modo æquari, necdum præferri debeant: quia tamen sunt aliqui sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis & inevitabilibus occupationibus ita aliquando detinentur, ut prolixius orare nequeant, brevem illis & expeditam praxim proponere necessarium duxi, qua uti possint, cum celebrare voluerint, ne minus digne divinum sacrificium offerentes, ejus fructibus priventur. Hæc autem tria tempora completur, id quod Missam antecedit, id quo perficitur, & quod proxime subsequitur.

Ante Missam præmittenda præparatio duplex, remota & proxima. Pro remota hæc servanda. Vespere præcedenti cogitet se die crastina hostiam salutarem omnipotenti Deo oblaturum, eique cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiæ, am-

ris, & desiderii. Sequenti die in eadem cogitatione & affectu evigilet, caveatque diligenter, ne animus ita se negotiis immergat, & ad externa dilabatur, ut cum tempus celebrandi advenerit, ad se revocari & recolligi non possit. Proxime ante sacrum terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omnique seposita rerum agendarum sollicitudine, mentem erigat ad cœlestia. Perpendat qua devotione se sentiat ad celebrandum incitari, quo fine moveatur. Conscientiam exentiat & si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, sacramentali confessione eluat cum intimo doloris sensu, & firmo proposito emendationis. Tum breve aliquod tempus sumat, quo fidem mysterii excitet, charitatem accendat, passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, & Dei opem sibi & aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis & Sanctorum ferventer & humiliter implorabit. Horum actuum & affectuum formulas supra descripsimus cap. 4. quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pro suo captu & devotione.

§. II.

De Celebratione.

Missæ celebrationi tres comites adjunget, reverentiam, attentionem, & devotionem

tiem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modeste graviterque fiant, præscriptis cœremoniis exactissime servatis, summaque adhibita humilitate, quæ omnino necessaria est hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei & Angelorum. Attentio mentem coercet, & iis quæ aguntur affigit, ne ad alia defluat & evagetur. Devotio voluntatem inflamat, ne languide & ex consuetudine sacris operetur, sed cum ingenti fervore, solertique studio Deum placandi & colendi. Quia vero animus parum tenax recti facile distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi debet, & in se retineri, qualia sunt à me supra proposita capite quinto, quæ ut ibidem notavi, brevitati Missæ nullum afferunt impedimentum. Sunt etiam aliqui, qui in septem veluti stationes Missam partiuntur, ut in singulis congruos excitent affectus, & renoveant attentionem. Prima dicitur *Contritionis*, quæ ante gradus Altaris peragitur, ubi sacerdos tanquam reus se summi Judicis tribunali corde contrito præsentat, & generali confessione noxas expiat. Secunda *Glorificationis*, quæ Missæ introitu, Angelorum cantico, & reliquis usque ad Epistolam continetur. Tertia *Doctrinæ* sive instructionis, quæ Epistolam & Evangelium complectitur, monita scilicet salutis à Prophetis, ab Apostolis, & ab ipso Chri-

sto nobis tradita, & cum ingenti reverentia suscipienda. Quarta *Fidei*, quæ symbolo absolvitur. Quinta *Oblationis*, hostiæ salutaris oblationem continens, omniumque fidelium, pro quibus oramus & offerimus, commemorationem. Sexta *Communione*, ab illis verbis *Communicantes* usque ad postcommunionem, qua sacerdotis animus in sublime erigitur, variisque affectibus ad divinam unionem, quæ communione peragitur, se disponit. Septima, *Gratiarum actionis* à postcommunionem usque ad finem. Porro in singulis stationibus varii affectus excitari possunt, raptim quidem & breviter, sed breviter intensio affectuum, atque ardor devotionis compensabunt.

§. III.

De Gratiarum actione.

Quatuor post Missam præstanda sunt, quorum primum & præcipuum est Gratiarum actio, secundum Oblatio, tertium Petitio, quartum Propositum digne coram Deo ambulandi. Gratiarum actio quanto exactius fiet, tanto erit copiosior oblari sacrificii fructus. Sicut enim ingratitude fontem divinæ largitatis excitat, ita gratitudo torrentem aperit cæle-

lestium benedictionum. Potest autem hic affectus multis & variis modis excitari, quos unctio suggeret, & ingeniosa pietas excogitabit. Hoc unum est, quod à nobis expectat Deus, ut grati simus & memores beneficiorum ejus. Sequitur oblatio, quo par pari Deo reddere Sacerdos potest Filium ejus unigenitum & consubstantialem ei offerendo. Seipsum quoque offeret Patri & Christo holocaustum acceptabile in odorem suavitatis: & quo gravior sit oblatio, merita ei addet B. Virginis & omnium Sanctorum, ac ipsius Christi, qui est salus, redemptio, & tota fiducia nostra. Quia vero cum Filio omnia nobis Pater donavit, ipsum pro suis & aliorum necessitatibus humiliter & ferventer deprecabitur. Horum actuum formula in promptu habenda erit, potestque ex his excerpti, quæ superiori capite descripta sunt. Tandem concludet efficaci proposito eundi de virtute in virtutem in conspectu Dei, donec ad apicem Christianæ perfectionis perveniat.

§. IV.

*Aspirationes post Missam sæpe per diem
repetendæ.*

Quis me separabit à charitate tua Domine Deus meus? Non timor
mor-

mortis, quia tu es vita mea: non athor mundi, quia ipsum sperno & omnes pompas ejus: non tribulatio, quia tu dum tribulor mecum es: non fames, non nuditas, non paupertas, quia tu es cibus meus, operimentum meum, & divitiæ meæ: non persecutio, non gladius, quia hæc dulcia mihi sunt propter te: non creaturæ, quia ante te nihil sunt.

Quando educes me de isto carcere, cui te relicto adhæsit anima mea? quando trahes me post te captum specie tua & pulchritudine tua? Quando mihi & toti mundo mortuus ero, ut in te solo vivam; & tu vivas in me? O si semper te amarem, te semper possiderem, à te nunquam discederem, in te prorsus converterer?

Quid possum extra te desiderare, cum in te sint omnia bona? Nimis avarus est, cui tu non sufficis.

O amor qui omnia potes, quando facies ut diligam te toto corde, tota anima, totis viribus?

Quid mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Jam plenum est desiderium meum, plenum gaudium cordis mei, quia tu es plenitudo mea, omne bonum & desiderium meum.

Refice Domine esurientem animam meam, accende frigiditatem meam igne amoris tui, illumina cæcitatem meam claritate præsentiæ tuæ.

Verte mihi omnia terrena in amaritudinem, omnia infima & creata in contemptum & oblivionem.

Erige cor meum ad te in cœlum, & ne permittas me vagari super terram.

Penetret quæso hujus sacramenti virtus omnia intima mea, & quicquid in
me

me pravum, quidquid vitiosum est, mortificet & eradicet.

In te JEsu suavissime, sit omnis delectatio mea: tædeat me gaudii quod est sine te, amara mihi sit omnis quies, quæ non est in te.

Emitte ex te, benignissime JEsu, amoris tui radios qui me succendant, & quicquid terrenum in me est comburant & consumant, ut igne inextinguibili charitatis tuæ ardeam, & vetus in me homo totus deficiat.

Utinam me rapiat ignita vis amoris tui, quæ me transformet in te, & in te absorbeat, ac me tecum unum efficiat,

F I N I S.

IN.

INDEX.

Cap. I. *Quaedam promittuntur de ipso Missæ sacrificio.*

§. 1. *Quale sacrificium sit Missa.* Pag. 7

§. 2. *De his qui offerunt hoc sacrificium.* 10

§. 3. *De vi effectiva hujus sacrificii.* 12

§. 4. *De valore & fructibus sacrificii.* 14

§. 5. *Quæ praxis servanda in applicatione Missæ.* 18

Cap. II. *De requisitis in Sacerdote ad rite & pie celebrandum.*

§. 1. *De puritate vite.* 22

§. 2. *De rectitudine intentionis.* 25

§. 3. *De actuali devotione.* 26

Cap. III. *Varie considerationes ante Missam.*

§. 1. *Quanta sit Sacerdotum dignitas, & quanta debeat esse sanctitas.* 29

§. 2. *De excellentia hujus sacrificii.* 31

§. 3. *De ejusdem necessitate.* 34

§. 4. *Qua reverentia celebrandum sit.* 37

§. 5.

I N D E X.

§. 5. <i>Alie considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos</i>	40
Cap. IV. <i>De his quæ Missæ celebrationem proxime antecedunt.</i>	
§. 1. <i>De necessitate præparationis.</i>	43
§. 2. <i>De præmittenda confessione sacramentali.</i>	45
§. 3. <i>Modus confitendi.</i>	48
§. 4. <i>Oratio ante confessionem & actus contritionis.</i>	50
§. 5. <i>Oratio post confessionem.</i>	53
§. 6. <i>Directio intentionis ante Missam.</i>	55
§. 7. <i>Deprecatio pro omnium necessitatibus.</i>	59
§. 8. <i>Specialis oblatio sacrificii quatenus est latreuticum</i>	64
§. 9. <i>Oblatio sacrificii quatenus est Eucharisticum.</i>	66
§. 10. <i>Oblatio sacrificii quatenus est propitiatorium.</i>	72
§. 11. <i>Oblatio sacrificii quatenus est impetratorium.</i>	74

I N D E X.

§. 12. <i>Actus diversarum virtutum ante Missam.</i>	
<i>Fidei.</i>	79
<i>Spei.</i>	81
<i>Charitatis.</i>	82
<i>Desiderii.</i>	84
<i>Gratitudinis.</i>	86
<i>Timoris.</i>	88
<i>Humilitatis.</i>	90
§. 13. <i>Commemoratio Dominice Passionis ante Missam.</i>	92
§. 14. <i>Oratio ante Missam ad Patrem.</i>	96
§. 15. <i>Oratio ante Missam ad Dominum IESUM Christum.</i>	98
§. 16. <i>Alia oratio ad eundem.</i>	101
§. 17. <i>Oratio ad Spiritum Sanctum.</i>	103
§. 18. <i>Oratio ad B. Virginem.</i>	104
§. 19. <i>Oratio ad SS. Angelos.</i>	105
§. 20. <i>Invocatio omnium Sanctorum.</i>	108

Cap.

I N D E X.

Cap. V. De Missæ celebratione.	
§. 1. De proxima dispositione ad Missam.	III
§. 2. De sacris vestibus, & earum significatione.	II4
§. 3. De accessu Sacerdotis ad altare.	II9
§. 4. De initio Missæ usque ad Introitum.	122
§. 5. De Introitu usque ad Epistolam.	127
§. 6. De Epistola, Evangelio & Symbolo.	128
§. 7. De Offertorio usque ad Canonem.	131
§. 8. De Canone usque ad Consecrationem.	136
§. 9. De Consecratione usque ad Orationem Dominicam.	141
§. 10. De Oratione Dominica usque ad Communionem.	146
§. 11. De Communione.	148
§. 12. De postrema parte Missæ usque ad finem.	152
Cap.	

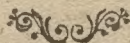
I N D E X.

Cap. VI. *Quid agendum post Missam.*

- §. 1. *Discessus Sacerdotis ab altari, & quaedam exercitia post Missam.* 154
- §. 2. *Actus amoris post Missam.* 158
- §. 3. *Gratiarum actio post Missam.* 161
- §. 4. *Oblatio post Missam.* 164
- §. 5. *Petitiones post Missam.* 167
- §. 6. *Aspirationes post Missam ad B. Virginem, Angelos & Sanctos.* 169
- Conclusio exercitiorum post Missam.* 173
- Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant.* 174

Cap. VII. *Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.*

- §. 1. *De preparatione.* 179
- §. 2. *De Celebratione.* 180
- §. 3. *De Gratiarum actione.* 182
- §. 4. *Aspirationes post Missam saepe per diem repetendae.* 183

Imprimatur.

Si videbitur Reverendiss. Patri
Magistro Sac. Palat Ap.

M. Ep. Arimin. Vicesgerens.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Libellus Sac. Pal.
Apost. Magist.

Józef Liobrowski. 513.

